

RAZSTAVA O TOPNICARJIH

NOVO MESTO – V mali dvorani oddelka NOB Dolenjskega muzeja so 7. septembra odprli dokumentarno razstavo „Po poteh I. slovenske artilerijske brigade“. Na otvoritvi je o pomenu te partizanske enote, ki je bila ustanovljena na Jami pri Dvoru in ima tam tudi spomenik, govoril njen prvi poveljnik Miha Mišič, pred 40 leti pripadnik Šlandrove brigade, ki je vkorakala v prvi osvobodeno Novo mesto. Na razstavi je kaka polovica originalnih fotografij, posnetih na bojnih poteh partizanskih topničarjev in zbranih do zdaj. Dva albuma teh fotografij je Miha Mišič izročil predsedniku občinske skupščine v Novem mestu Urošu Dularju. I. slovenska artilerijska brigada ima v novomeški občini domičil.

„SLIVARJI“ V DOLENJSKI GALERIJ

Jutri bodo v Dolenjski galeriji v Novem mestu ob 18. uri odprli razstavo „Slivarji“, ki jo je pripravil Posavski muzej Brežice. Razstava, na kateri je z arhivskim gradivom in slikami predstavljeno nekdanje cvetoče slivarstvo v Posavju (cvetelo je tudi na dobrih delu Dolenjske), je pred tem obiskala Brežice, Sevnico, Ljubljano in Hum v Goriških Brdih. Na otvoritvi bodo predvajali tudi etnološki film „Slivarji“.

40. OBLETNICA ZMAGE NAD BELOGARDIZMOM

V nedeljo, 18. septembra, bo na Turjaku osrednja proslava ob praznovanju 40-letnice zmage nad belo gardo in 40-letnice ustanovitve X. ljubljanske brigade. Proslava bo povezana s praznovanjem praznika krajevnih skupnosti Turjak in Velike Lašče. Ob tej priložnosti je založba Komunist izdala brošuro Turjak, v kateri je podrobneje opisan pomembni vojaško-politični dogodek na Turjaku, s katerim je belogardizem doživel vojaški in politični zlom.

ASFALT DO STAREGA TRGA

STARI TRG – Prejšnja sobota je bila za prebivalce Starega trga in okoliških vasi eden najsrečnejših dni. Ta dan so namreč slovesno odprli asfaltirano cesto od Vrhgore do Starega trga in s tem je ta oddaljena obkoljska krajevna skupnost s sodobno cesto povezana z občinskim središčem. Ta, zadnja dela so veljala 24 milijonov dinarjev, od tega je Unior iz Zreče, ki ima v Starem trgu obrat, prispeval 8 milijonov dinarjev. Cestno podjetje – tozdar Črnomelj – je dalo 4 milijone investicijskih sredstev in 10 milijonov dinarjev komercialnega kredita, 2 milijona dinarjev pa je dala občina Črnomelj.

Umrl je France Kimovec

Danes so na ljubljanskih Žalah pokopali revolucionarja in družbenopolitičnega delavca ter organizatorja Osvobodilne fronte v Ljubljani, Franceta Kimovca – Zigo. Umrl je v ponedeljek, 12. septembra, v 74. letu življenja.

France Kimovec se je rodil v siromašni družini v trnovskem predmestju Ljubljane. Od mladih nog je tako spoznaval social-

PRAZNIK PRVE OSVOBODITVE – Pogled na novomeški Glavni trg je bil veličasten, bilo je tako kot 10. septembra pred štiri-desetimi leti, ko so tisoči na tem mestu navdušeno pozdravili osvoboditelje, borce Gradnikove in Šlandrove brigade ter govornike – najvidnejše predstavnike slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja in britanske zavezniske misije. (Foto: Janez Pavlin)

Utrdimo omajano zaupanje!

Novo mesto svečano sprejelo prve osvoboditelje – Bogdan Osolnik: „Storiti moramo vse, da se povrne med ljudi zaupanje v sile široke socialistične fronte“

Bogdan Osolnik: „Novomeško okrožje je dalo 12 narodnih herojev, samo mesto pa sedem. Lahko pa rečemo, da je bilo tudi samo Novo mesto – mesto heroj“.

NOVO MESTO – „Na današnji dan pred 40 leti je Novo mesto doživelo enega največjih trenutkov v svoji zgodovini. Po več kot dveh letih italijanske okupacije, pod katero je zaradi nasilja okupatorjev in domačih izdajalcev prestalo mnogo gorja in ponizanj, je doživelo opojno radost osvoboditve. Čeprav se ni bil tako blizu pravi konec vojne, je bila prva osvoboditev središča Dolenjske velik dogodek ne le za prebivalce Novega mesta, ampak tudi za nadaljnjo krepitev osvobodilnega gibanja in partizanske vojske“.

Tako je sobotno zborovanje in partizanski miting na novomeškem Glavnem trgu uvodoma označil slavnostni govornik Bogdan Osolnik, ki je prav na tem mestu pred 40 leti spregovoril na mitingu v osvobodjenem mestu.

Novomeški Glavni trg je v soboto dopoldan okrašen pričakal prve osvoboditelje, borce Šlandrove in Gradnikove brigade, delegacije borcev XV. in XVIII. divizije in borce drugih brigad. Na trg so prikoralale štiri mladinske pohodne brigade, ki nosijo imena legendarnih partizanskih brigad. V brigadah z imeni „XII. SNOUB“, „Gorjanski bataljon“, „VDV“, in „I. SAB“ je bilo prek 700 mladih, ki so imeli na pohodu srečanja z borci. Množičnemu zborovanju na trgu so se pridružili še pripadniki enote JLA Stanislava Gajiča ter pionirji in mladinci

• V mali dvorani prenovljenega Doma kulture so v počastitev 40-letnice prve osvoboditve Novega mesta minuli petek odprli razstavo partizanskega tiska, ki jo je pripravila Študijska knjižnica Mirana Jarca. Razstavljenih je okoli 200 izvornih tiskov, ki so jih med NOB pripravljale partizanske tehnike. Po besedah upravnice študijske knjižnice prof. Nataše Petrov je na ogled le majhen izbor iz sicer bogate zbirke partizanskih tiskov, ki jo ima osrednja dolenjska knjižnična ustanova.

novomeških srednjih in osnovnih šol. Po pozdravnih besedah predsednika občinske skupščine Uroša Dularja je Vida Rataj predala raport mladinskih pohodnih brigad generalu Lojzetu Hrenu. „Vedeti moramo, da ima Novo mesto dolgoletno svobodno in napredno tradicijo še iz časov narod-

Odgovorno o prostoru

Posavje: Le enotno urejati prostor – Ogroženi rezervati pitne vode – Stanovalci bežijo od nalog

KRSKO – Minuli četrtek je medobčinski svet SZDL za Posavje pripravil posvetovanje o treh zakonskih osnutkih: zakon o urejanju prostora, urejanju naselij in stavbnih zemljišč, ki vsi tako ali drugače zadevajo tudi politiko varstva okolja.

Ob udeležbi gostov iz republiškega komiteja, skupščine in republiške konference SZDL se je razvila strokovna razprava. Tovariš Jenič iz Krškega je opozoril na proces srečujočega se načrtovanja, kjer bi morala biti kontrola planov proces skupnega dela od začetka do konca. Interventni zakon o varstvu kmetijskih zemljišč je ocenil kot klopoto samoupravnemu urejanju prostora. Zanimivo je, da pri tako pomembnem vprašanju, kot je gradnja hitre železnice, pogrešajo enotnih izhodišč, saj so institucija za institucijo prihajale z nasprotujočimi se rešitvami. Podobne izkušnje, tokrat s cestami, so dodali Sevnica-

ni. V Brežicah ugotavljajo, da so rezervati pitne vode že toliko onesnaženi, da nanje ne morejo več računati. Nadaljnja razprava mora tudi oceniti, če kazni za čmograditelje niso prenizke.

Stanovanjski fond kot precejšnje družbeno bogastvo nezadržno propada. Težave so z organiziranjem, predvsem pa delom novih skupnosti stanovalcev. Je res potrebno, da je treba za najenostavnejši sklep poglati ves zahtevni samoupravni mehanizem?

A. ŽELEZNIK

Bolj usklajeno

Regijski posvet Dolenjcev o osnutkih 3 zakonov

NOVO MESTO – Četrtek regijski posvet za Dolenjsko v Novem mestu o osnutkih treh zakonov s področja urejanja prostora ni prinesel nič bistveno novega. Na njem so udeleženci iz vseh štirih dolenjskih občin v osnovi podprli predlagane zakonske osnutke, medtem ko so pripombe in predloge oblikovali že preje na podobnem posvetu.

Kaže omeniti dolenjsko opozorilo, da bi bilo nujno, da so vsi podzakonski predpisi (v pripravi jih je 8) pripravljani in sprejeti sočasno z zakoni, saj bo prehod na novo vsaj pri nekaterih rečeh očitno že tako dovolj težak. V zakonu o urejanju prostora bi moral biti natančneje opredeljen postopek usklajevanja družbenih planov in dolgoročnih planov med republiko in občinami.

V osnutku zakona o urejanju naselij so Dolenjci med drugim opozorili na 42. člen, ki ga je sedaj moč razumeti tako, da bo strokovne osnove npr. za zgradni načrt IMV, pripravljali Zavod za družbeno planiranje SRS, izvedbeni akt pa sprejemala republiška skupščina. Nekaj neujmnosti in pomanjkljivosti, ki bi jih bilo treba odpraviti, so našli tudi v zakonu o stavbnih zemljiščih.

Ko so govorili o stanovanjskem gospodarstvu, so opozorili predvsem na težave, ki se pojavljajo na tem področju. Kot problem so omenjali zmanjševanje družbene gradnje stanovanj, nesposobnost tekočega uporabljati velikih razpoložljivih sredstev, cene kvadratnega metra, ki še vedno vsebujejo vse mogoče stroške, neplačevanje stanarine, nedelo hišne samouprave itd.

Z. L. – D.

Je vredno tvegati svoje zdravje?

Od 14. do 21. sept. teden boja proti kajenju

Nikotinski dvoma ni, da je kajenje za zdravje škodljiva razvada. Mnogo strastnih kadilcev to občuti v glavobolu, motnjah pri spanju, v slabem teku, težavah v želodcu ali popuščanju telesnih in duševnih zmogljivosti. Ogljikov monoksid zmanjšuje preskrbo s kisikom, nikotin in druge škodljive snovi povzročajo obolenja venčnih arterij in druge bolezni ožilja, kronični bronhitis in pljučnega raka. To je zdravstveno dokazano in v zmoti živijo tisti, ki mislijo, da jim cigareta ne more škodovati.

Z namenom, da bi čimveč kadilcev opustilo kajenje ali da se vsaj mladina ne bi navadila nanj, je Rdeči križ Slovenije tudi letos organiziral „Teden boja proti kajenju“, ki bo trajal od 14. do 21. septembra. Doseže se je izkazalo, da je z administrativnimi ukrepi težko zmanjšati število kadilcev, pa tudi široka propaganda po radlu, tisku, televiziji in filmu še zdaleč ne doseže v celoti zelenega uspeha. Vendar v boju proti kajenju nikakor ne smemo odnehati. Z osveščanjem skušajmo vplivati na posameznikovo zavest, da bi se vendarle ta nezdrava razvada omejila.

O kajenju in njegovi škodljivosti je bilo že veliko napisanega. Žal mnogokrat prav tisti, ki so jim take vrstice namenjene, preprosto vse to spregledajo. Veliko bomo dosegli že s tem, če bomo preprečili kajenje mladim ljudem, ki se ne zavedajo nevarnosti in lahko kaj kmalu postanejo kadilci. Mar daje cigaretni dim resnično toliko užitka, da je vredno tvegati vse njegove možne posledice?

V. P.

SKORAJ 230 MILIJONOV DINARJEV ŠKODE

SEVNICA – V četrtek, 8. septembra, je zasedal koordinacijski odbor za oceno škode po toči in neurjih v sevnjski občini letošnjega avgusta. Po sedaj dokončno zbranih podatkih je bilo v zasebnem kmetijstvu za 104.632.000 din škode. V družbenem kmetijstvu je znašala 88.546.000 din, skupni znesek škode na komunalnih in gradbenih objektih pa znaša 35.351.286 dinarjev. Skupna škoda znaša torej 228.529.286 dinarjev (ali skoraj 23 starih milijard).

nega preporoda in začetkov delovskega gibanja v prejšnjem stoletju“, je dejal slavnostni govornik Bogdan (Nadaljevanje na 2. strani)

NA POŽARU NI ČASA ZA POUK – V okviru samozaščitnega usposabljanja, ki naj zajame vse naše ljudi, je vodstvo KO ZRVS Ločna-Mačkovec minuli četrtek pripravila za svoje člane in krajanje ogled gasilske opreme in prikaz delovanja gasilske tehnike v domu poklicnih gasilcev v Ločni. (Foto: J. Pavlin)

Odgovornost ni prazna beseda

Jože Smole in Franci Šali, člana CK ZKS, v pogovoru s komunisti štirih večjih delovnih organizacij novomeške občine o uresničevanju stabilizacije

ŽUŽEMBERK, NOVO MESTO – 6. in 7. septembra sta se mudila v novomeški občini Jože Smole in Franci Šali, člana CK ZKS. V žužembski Iskri, Novolesovem tozdu za blagovni promet, Centru srednjih šol za tehnične usmeritve in v Pionirjem tozdu MKI sta s člani tamkajšnjih osnovnih organizacij obravnavala predvsem angažiranost komunistov pri uresničevanju stabilizacije.

Sodelovali so tudi Boris Gabrič, sekretar MS ZKS za Dolenjsko, in člani OK ZKS Novo mesto.

V žužembski Iskri so se v zadnjih letih ekonomske razmere bistveno obimle na boljše, je med 437 zaposlenimi le 21 članov ZK. So sicer aktivni v delovni organizaciji in drugod, vendar so samokritično ugotovili, da so komunisti na sestankih preveč molčeči, da jih ob sicer ugodnih poslovnih rezultatih preveča neko samozadovoljstvo in da je nujno spre-

niti obliko dela. Predvsem bodo morali več pozornosti posvetiti politični (Nadaljevanje na 2. strani)

Ob koncu tedna bo vreme še vedno nestabilno.

Utrdimo ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Osoinik in nadaljeval: „Velik prispevek Novega mesta in vse Dolenjske osvobodilnemu boju je težko izraziti s številkami. Vendar veliko pove podatek, da je v Novomeškem okrožju dalo življenje za svobodo 3055 borcev, aktivistov in žrtev okupatorja, od tega 324 žensk. Na tisoče ljudi je bilo ranjenih, zaprtih, v ječah ali taboriščih, interniranih in preseljenih. Novomeško okrožje je dalo 12 narodnih herojev, samo mesto pa sedem. Lahko rečemo, da je bilo tudi Novo mesto samo mesto heroj.“ Nadalje je govoril o današnjih razmerah in opozoril, da se moramo opreti na izkušnje in vrednote narodnoosvobodilnega boja: „Se odločneje se moramo vsak v svojem okolju boriti proti neredu in nedelu, hkrati pa tudi proti zlorabljanju oblasti, proti brezdušnemu odnosu do človeka, izigravanju samoupravljanja in manipuliranja z odločitvami v imenu delovnih ljudi. Storit moramo vse, da se povrne med ljudi zaupanje v organizirane sile široke socialistične fronte. To pa zahteva tudi globoko prenovno političnih in človeških odnosov v tej fronti, njeno resnično osvobajanje od birokratskih metod delovanja in zapiranja v forume, pa tudi odstranjevanje nesposobnežev in karjeristov z vplivnih družbenih funkcij, na katerih bi morali njihovi nosilci dati osebni vzgled poštenja, delovne vneme in požrtvovalnosti ter zavzetosti za usodo delovnega človeka.“

Miting na trgu so s kulturnim programom strnili mešani pevski zbori, zbori, godba na pihala in recitatorska skupina folklornega društva Kres.

J. P.

Odgovornost ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

tičnemu izobraževanju in informiranju.

Novolesov tozđ za blagovni promet ima dokaj številno članstvo, saj je med 127 zaposlenimi kar 27 komunistov. Značilno za to osnovno organizacijo ZK je, da se članstvo dosledno izobražuje. Lani je 12 komunistov obiskovalo razne politične šole, tako izvršujejo sklep, da bodo v dveh letih prav vsi člani šli skozi eno od oblik izobraževanja. Ker pa so v razpravi odkrito povedali, da opažajo močno upadanje poslovne morale; da razni samoupravni sporazumi, dogovori in drugi dokumenti ostajajo le kos papirja, da so ljudje zbegani ob dezinformacijah v tisku in naspotujočih si izjavah najdogovornejših ljudi iz federacije in podobno; se tudi komunistov loteva malodušje, češ da ob gori napak preveč govorimo in premalo in prepočasni ukrepamo, da bi se razmere spremenile.

Komunisti Novolesa so posebej obravnavali vprašanje prodaje domačih izdelkov za devize, kar zlasti preprosti delovni ljudje hudo kritizirajo, češ da jim vse več izdelkov postaja nedostopnih.

Obisk v osnovni organizaciji ZK na srednji šoli tehničnih usmeritev pa je v razpravi zlasti osvetlil pomisleke ob predlaganih administrativnih ukrepih za zmanjšanje porabe v šolstvu. Tu je 35 komunistov med 93 redno zaposlenimi delavci, pokazali pa so dobršno mero nasprotovanja predlaganim ukrepom, češ da izhajajo predlogi le iz proračunskega vidika, ne upoštevajo pa posledic. Bili so proti temu, da bi omejitveni ukrepi prizadeli starše in učence z dodatnimi prispevki, medtem ko so ugotovili, da predlagana ena ura pouka več za vsakega učitelja v tem kolektivu ne bi prinesla novosti, ker so med redkimi v Sloveniji, ki že imajo uveden 42-urni delavnik in se ne ravna po 20-urni učni obveznosti kot drugod. Imeli pa so druge konkretne predloge za zmanjševanje porabe.

Dveurna razprava v Pionirjevem tozdu MKI (Mehanizacija - inštalacije - kovinarstvo) pa je nakazala po eni strani prizadevanja, da bi komaj zaživeli tozđ, nastal iz štirih drugih, politično in ekonomsko zaživel, kar v današnjih slabih časih za gradbeništvo ni lahko. Komunisti so tudi odkrito načeli slabosti v lastnem kolektivu, zlasti zaradi slabe organizacije dela na nekaterih delovnih mestih, slabe izkoriščenosti strojev, prisilnih neplačanih dopustov, kar vse povzroča slabo voljo. Tu so poudarjali, da so začeli dobri delavci že odhajati, medtem ko zaposleni v režijskih službah ostajajo. Nasploh pa so v odkritem pogovoru nekajkrat izjavili, kot tudi drugod, da se o odgovornosti za vsem vidne napake povsod veliko govori, a nič se ne ukrepa. To članstvo ZK najbolj zameri in pričakuje, da bo bližnja seja CK ZKS odpravila doseženo prakso, po kateri so krivci ostajali anonimni.

RIA BAČER

SPOMIN NA JAKOBA TURKA - Spominsko ploščo Jakobu Turku je ob 85-letnici Kmetijskega inštituta Ljubljana odkril prof. dr. France Adamič, v varstvo pa jo je prevzela v imenu mladinske organizacije Draga predsednica Tatjana Janeš. (Foto: Primc)

Plošča velikemu rojaku

V Dragi slovesnost v spomin na inž. Jakoba Turka - Ob 85-letnici Kmetijskega inštituta Slovenije

DRAGA - Minulo soboto je bila v Dragi v občini Kočevje slovesnost ob 85-letnici Kmetijskega inštituta, ki sta jo organizirala Kmetijski inštitut Slovenije in Zveza društev kmetijskih inženirjev in tehnikov.

Ob tej priložnosti so odkrili spominsko ploščo inženirju Jakobu Turku, raziskovalcu in piscu kmetijskih del ter dolgoletnemu ravnatelju Kmetijskega inštituta, ki je bil rojen v vasi Novi Kot pri Dragi leta 1872, umrl pa je leta 1935 v Ljubljani.

Slovesnost je začel predsednik sveta KS Draga, Ferdo Katern, glavni govornik na svečanosti pa je bil direktor Kmetijskega inštituta Slovenije, inž. Slavko Gliha, ki je najprej seznanil poslušalce, da je bil Kmetijski inštitut ustanovljen leta 1898 pod imenom Kmetijsko-kemijsko preskuševališče za Kranjsko. Taka preskuševališča so se v takratni Avstro-ogrski ukvarjala največ s proučevanjem tal, prehrano rastlin in živali ter kontrolo gnojil, semen, vina in drugih živil. Jakob Turk je le leto kasneje končal tehniško visoko šolo na Dunaju in kot prvi Slovenec dobil naslov inženirja tehnične kemije. Leta 1907 je postal vršilec dolžnosti direktorja preskuševališča, leta 1910 pa direktor te ustanove, ki jo je nato vodil do svoje smrti.

Jakob Turk je objavjal svoje izkušnje v strokovnih in drugih časopisih ter revijah. Napisal je knjige „Travnništvo“, „Pašništvo“ in „O rastlinski, ljudski in živalski prehrani.“ Bil je tudi izumitelj in novator v izdelavi gnojilnih mešanice. Prvi je proučil in poročal o vzrokih onesnaženja reke Save. Zavzemal se je za kmetijsko zadržništvo in si prizadeval za izgradnjo živilske in kemijske industrije, predvsem za potrebe kmetijstva.

Ob zaključku govora je Slavko Gliha poudaril, da je Kmetijski inštitut v 85 letih delovanja razširil svojo dejavnost in se uveljavil predvsem na področju prenosa znanja v kmetijsko prakso. Cilji inštituta so danes precej drugačni, kot so bili za časa življenja in dela Jakoba Turka, vendar so za njihovo uresničenje potrebni ljudje enakega kova, ki bodo prizadevno in zagnano praktično uveljavljali izsledke znanosti.

Ploščo je odkril profesor dr. France Adamič, nekdanji sodelavec Jakoba Turka, in jo nato predal v varstvo domači mladini in krajanom. Na slovesnosti so govorili še mnogi ugledni gostje.

Pri organizaciji in izvedbi svečanosti je sodelovala krajevna skupnost Draga, pri izvedbi kulturnega programa pa nonet Rog iz Zeljn, harmonikar Cveto Križ in učenci osnovne šole iz Podpreake.

JOŽE PRIMC

Obnova ceste pri kraju

Do srede septembra bo obnovljena cesta s Krvavčjega vrha do Semiča - Velika pomoč inženirske enote JLA

ČREŠNJEVEC - Dolgo so odlašali, preden so se začele resne priprave za modernizacijo ceste do Semiča, ki je bila šele 1979. leta vključena v občinski plan. Lani so se ob vsestranskem prizadevanju predsednika izvršnega sveta v Črnomlju Janka Gladka dogovorili, da se zamisel čimprej uresniči. Osnova za izgradnjo je bil občinski samoprisevek v znesku 4 milijone dinarjev. Delež Iskre je 800 tisoč, 200 tisoč pa je prispevala KS Semič, ki obenem nosi stroške za obnovo ceste.

Krajanje iz štirih vasi so prispevali skupno 450 tisoč dinarjev in vsa potrebna zemljišča za obnovo ceste so lastniki odstopili brezplačno. Organizacija in izvajanje del so v celoti na ramenih sveta KS in gradbenega odbora. Od občinskih organov sodeluje Peter Ambrožič, ki nadzoruje gradnjo. Glede na skromna razpoložljiva sredstva pa tega projekta ne bi izvedli, če ne bi prišla na pomoč inženirska enota JLA iz ljubljanskega armadnega področja. Dela so se začela v začetku junija in bodo končana sredi septembra. To je makadamska izvedba 6,2 km dolge in 6 metrov široke ceste do odcopa v Semiču. V kamnolomu na Brezovici kopljejo material, ki ga za cesto potrebujejo 12.000 kubčnih metrov. Prevoze opravlja Obrtna zadruga Črnomelj s pomočjo zasebnih avtoprevoznikov.

V glavnem poteka cesta po obstoječi trasi. Vojaška enota obnavlja cesto s težkimi stroji, pri delu poma-

gata še domačina Jože Konda iz Krvavčjega vrha na stroju in pri miniranju Anton Pašič iz Črešnjevca. Vsa dela izvajajo v skladu s projektom. Krajanje si močno želijo asfaltno cesto, kar bi bilo mogoče uresničiti le z večjo družbeno pomočjo. Sami pa so pripravljani še na marsikatero žrtev. Tako bodo cesto še dograjevali in že iščejo vse možnosti in vire, da bi cesto tudi asfaltno, pravi Janko Bukovec, predsednik skupščine KS Semič.

VIDA PLUT

SLAVJE ŽELEZNIČARJEV NA KARLOVCIH - Tradicionalno srečanje borcev železničarjev in mladine je bilo minulo nedeljo na Karlovcih pri Hmeljniku. Letošnja proslava, ki so jo v celoti pripravili mladi in pohodniki KO ŽRVS Otočec, je bila pred spominskim domom, kjer je bil pred 41 leti ustanovljen železničarski rajonski komite, posvečena pa je bila tudi 40-letnici ustanovitve prve železniške brigade. V spomin na prve padle železničarje je delegacija položila venec na obeležje Kramarjeve zidance. (Foto: J. Pavlin)

Puška ni vse

Tabor obrambe in zaščite bo letos za teden dni krajši - Poleg obrambe tudi predavanja o kmetijstvu

LANSPREŽ - Pouka obrambe in zaščite v taboru odreda Matije Gubca se iz leta v leto udeležuje več mladih. Letos jih je v taboru 85, kar med drugim kaže tudi na to, da se vse manj mladih odloča za nadaljnje šolanje. V tem taboru so namreč samo tiso mladi, ki ne nadaljujejo šolanja v usmerjenem izobraževanju.

Na čelu enega izmed vodov je letos prvič tudi dekle. Mojca Femec, ki je po činu razvodnik, sicer pa od lani prostovoljka teritorialne obrambe in študentske pedagoške akademije v Novem mestu, je povedala, da rada dela s temi mladimi ljudmi. Ne samo zaradi tega, ker ji bo delo z mladimi nadomestilo pomanjkanje pedagoške prakse, ampak ker so ti mladi ljudje zelo prizadevni. V taboru so šele od 1. septembra, pa so že zbrali precej prispevkov za bilten, na stenčasu skoraj zmanjka prostora za vse prispevke. Marljivo pa vadita

Mojca Femec: Izkušnje iz tabora mi bodo še prav prišle.

tudi dramska in igralska skupina. Enajstega septembra, ko so jih na Lansprežu obiskali starši, je bil nastop izpilen do zadnje podrobnosti, potrdilo uspeha pa je bil navdušen aplavz.

V pogovoru s komandantom Dušanom Mežnaršičem je bilo moč izvedati še, da je tabor letos prav zaradi stabilizacije nekoliko krajši. Vsebinska pa ne bo prizadeta, saj bodo na račun teoretičnih predmetov, ki so pretekla leta tudi dolgočasili mlade, letos več praktičnega pouka, pa ne samo o puškah in drugih orožjih ter taktiki obrambe in napada. Poleg obveznega programa, ki ga vsako leto pripravi republiški sekretariat za ljudsko obrambo, poslušajo tudi predavanja o kmetijstvu in se seznanijo z najpomembnejšimi dogodki v občini. Pripravili bodo tudi nekaj delovnih akcij. Skratka, časa je kar premalo za vse, kar bi radi postorili. Zato pohvala Ivana Goleta, predsednika trebanjske občinske skupščine in sveta za ljudsko obrambo, ki imata tudi precej zasluga za to, da je tabor spet uspešen, prav gotovo niso samo vladnostna fraza.

J. S.

OPRAVIČILO

V prejšnji 36. številki Dolenjskega lista je prišlo na strani 2 v „Naši anketi“ do pomote. Pri izjavi dijaka Jureta Bradeška iz Kočevja ni bila objavljena njegova fotografija, ampak fotografija direktorja Hydrovoda Kočevje-Ribnica Jožeta Lindiča. Obema se za neljubo napako opravičujemo.

SPOSJENO TRNJE

- Posojilo je kot snežna kepa; čim dije jo kotalimo, tem večja je. (Iz Pavlihe)

NAŠA ANKETA

Vsaj omejevanje režije

O zmanjševanju družbene režije, administracije je bilo v zadnjih letih pri nas ogromno slišati. Po občinah so celo ustanavljali posebne komisije za uresničitev te družbene usmeritve, ki pa jo je ob razvejenosti in moči tega našega aparata v praksi očitno težko udejaniti. Kljub temu imamo nekaj uspehov. Žal predvsem na račun novih zaposlitev, medtem ko redke spremembe starega stanja spremlja ogromno krčev.

NIKO ŽIBRET, predsednik komisije za zmanjšanje administrativnotehničnega kadra pri IS SO Krško: „Zmotno je mišljenje, da je administracija balast le na občini in morda še v silih. Cel štab ljudi imajo tudi tozdiči. Nočemo se dotakniti politične administracije na vseh nivojih. Kot da je tabu! Zelo nesistematični smo pri širitvi raznih nalog, ki večajo družbeno režijo. V občini smo jo zadnji dve leti v glavnem zaustavili.“

VIDA ŠEGINA, direktorica kadrovske splošne službe v metliški Beti: „V Beti je razmerje med proizvodnim in neproizvodnim delom 4,5:1, kar menimo, da ni preveč. Režija je v glavnem v skupnih službah. V Beti smo si zadali cilj, da na izpraznjena režijska delovna mesta ne bomo jemali novih ljudi, marveč bomo nadomestila našli znotraj delovne organizacije.“

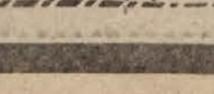
JOŽE MRZLIJAK, podpredsednik črnomaljskega izvršnega sveta: „V črnomaljski občinski upravi se v zadnjih letih število zaposlenih sicer ni zmanjševalo, a se je v nekaterih oddelkih precej povečal obseg del. Prizadevamo si, da ob odhodu naših delavcev v pokoj ne bi zaposlovali novih, marveč bi njihovo delo porazdelili med ostale. V občini pa si prizadevamo zaposlovati pripravnike, da se mlad človek usposobi in potem lažje dobi službo.“

ALOJZ JEŠELNIK, v. d. direktorja LIK Kočevje: „Ko smo junija dobili več naročil iz tujine, smo začeli akcijo, da z delavci iz režije povečamo število proizvodnih delavcev. Najprej je 15 delavcev iz režije delalo v proizvodnji teden dni na mesec, zdaj pa jih dela 16 po 14 dni. V pripravi je predlog, da bi nekatere režije premetili v proizvodnjo za tri mesece.“

JOŽE TURK, predsednik OO ZSS v DSSS RIKO Ribnica: „V Riku smo doslej zaposlovali predvsem proizvodne delavce. Proizvodnja pa je začela šepati in smo morali zaposliti nove režije. Med 870 zaposlenimi imamo le 250 do 300 režijcev, med katere štejemo tudi soferje, orodjarje, inštruktorje in še druge, ki bi jih lahko uvrstili med proizvodne delavce.“

BORIS PAVLENC, vodja splošne kadrovskega sektorja Tovarne pohištva Brežice: „Dobra organizacija poslovnih procesov lahko precej omeji družbeno režijo. Pred kratkim smo pripojili obrat Dekorlesa iz Dobove, kjer je bila prej dobra tretjina režijcev, zdaj jih je treba 10 odst. Sicer pa je v naši delovni organizaciji režija ves čas omejena.“

JOŽE KLEMENČIČ, predsednik občinskega sindikalnega sveta Trebnje: „Vodim dve interesni skupnosti, stanovanjsko in požarno. S tega vidika se mi zdi, da nas je še premalo, če hočemo dosledno izvajati delegatski sistem. Spremeniti bi morali zakonodajo, ki zahteva izpolnjevanje statistik in obrazcev. Vsak pa bi moral sam pri sebi pogledati, kako dela, kako je usposobljen.“

NACE ŠTAMCAR, podpredsednik novomeškega izvršnega sveta: „Naša komisija za družbene dejavnosti je ravno sedaj sprejela usmeritev, da je treba vse kadrovske potrebe za vse sise in njihove skupne službe razreševati skupaj z občinskim upravnim organom. Vsekakor novih zaposlitev ne bo. Tudi v občinski upravi že nekaj let ne zaposlujemo na novo razen za nadomestitev upokojitev.“

LJUBO MOTORE, vodja skupnih služb SIS družbenih dejavnosti v Sevnici: „Pri kazanju na režijo se dostikrat omenjajo tista v silih. To ne drži vedno. V Sevnici imamo drugo najmanjšo zasedbo za te sise v Sloveniji. Kaj bistvenega ne moremo več zmanjšati. Nekateri tajniki že sedaj delajo za več sisev. Hvalevreden je primer Gorenja.“

Kmetijstvo

FARMSKA REJA KUNCEV TUDI NA DOLENJSKEM

V Prilogi Dolenjskega lista smo že predstavili našo prvo farmo kunccev v Rimskih Toplicah (KZ Laško). V teku so pogovori s KZ Krka v Novem mestu, tamkajšnjim Veterinarskim zavodom in Kmetijskim kombinatom (Mercator) iz Sevnice. V KZ Laško, kjer že uspešno vzrejuje mladiče za kooperacijsko proizvodnjo, pričakujejo, da bodo prihodnje pomlad po Dolenjskem lahko že vselili te živali. V Novem mestu zaenkrat vsak drugi četrtke odkupujejo kunce iz domače reje.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO — Čeprav so zadnje dni precej hladna jutra nekoliko razredčila prodajalske vrste ob stolicah na novomeški tržnici, se nad ponudbo zelenjave in sadja vendarle še ni moč pritoževati. Paradižniku se spet dviga cena in stane sedaj kilogram 60 din. Enako vsoto je treba odšteti za kilogram čebule in jabolka, medtem ko hruške stanejo 10 din več. Največ gneče pa je že nekaj časa okrog vrec s papriko za vlaganje, ki jo je moč dobiti po 40 dinarjev kilogram v količinah po 10 kilogramov naprej.

Sejmišča

BREZICE: Na sobotni sejum so prodajalci pripeljali 345 do 3 mesece starih pujskov in 8 starejših. Prvih so prodali 236 po okrog 280 din, drugih pa 5 po 150 din kilogram žive teže.

NOVO MESTO: Ponedeljkov sejum ni bil posebno dobro obiskan. Napredaj je bilo 197 prašičev, pa še od teh je ostalo neprodanih 57. Cene so kljub temu ostale nespremenjene. Od 7 do 10 tednov stari pujski so veljali 5.000 do 6.000 din, od 10 do 12 tednov stari pa 6.000 do 8.000 din.

Kmetijski nasveti

Kurjaki pod vprašajem

Ta „izvirni greh“ sega — kako banalno! — do kurjih črev. Ta so sicer res osemkrat daljša od kokoši same, vendar zaradi svoje zgradbe in naglice, s katero skozi potuje krma, ne prebavljajo posebno temeljito. Čiste celuloze se sploh ne lotijo, le delno pa posrkajo še nekatere druge snovi, zato je kokošji gnoj uporaben celo še za krmilo prežvekovalcev. Goveji vamp ni tako izbirljiv in ne razlikuje, ali je celuloza iz trave ali kurjaka.

Na tem preprostem dejstvu je osnovano krmiljenje goveda s kokošjim gnojem, ki se je v začetku lepo obneslo in se tudi denarno izplačalo, vendar prineslo nekatere zaplete, pred katerimi bi radi obvarovali naše rejce.

Na Vipavskem, kjer kmetje redijo večje število piščancev, so se novosti naglo oprijeli. Ščasoma pa so se pokazale nekatere neželene posledice, katerih vzrok sicer še ni strokovno povsem zanesljivo dokazan, vendar kaže, da bi bili za težave, ki so se pojavile, res lahko krivi kurjaki. Vse težje je namreč zagotoviti higienski neoporečno mleko, močno se je povečalo število obolenj vimen za mastitisom, opazno slabše delujejo antibiotiki.

Posredovala je republiška veterinarska uprava, ki je izdala navodila inšpekciji in rejcem, da bi odpravili nezaželene stranske učinke krmiljenja s kokošjim gnojem ali ga v nekaterih primerih celo prepovedali. Dosledno je prepovedana uporaba svežega kokošjega gnoja za krmo. Nadalje navodilo prepoveduje uporabo kompostiranega, sušenega ali siliranega kokošjega gnoja za krmo kravam, ki dajejo mleko za javno porabo. V vseh drugih primerih je predviden strog in sistematičen strokovni nadzor, da ne bi bilo meso pitancev nevarno za zdravje človeka. Za kršitelje so predvidene ostre kazni.

Primer, ki ga, kot nam lahko kdo očita, pomagamo napihovati, je vendarle resno opozorilo, kako potrebno je dosledno spoštovati strokovna navodila. Enostransko krmiljenje s kurjaki pač ne more nadomestiti pravilno sestavljenih krmilnih obrokov niti pri pitavnih živalih, kaj šele pri kravah.

Inž. M. L.

Za malo denarja slabo vino

Le z boljšo odkupno ceno za kakovostno grozdje je moč proizvajati kakovostna in vrhunska vina — Premajhne razlike v ceni med kategorijami vin

METLIKA — Prizadevanja za pridelavo čim kakovostnejšega vina — le s kvaliteto je moč prodati tudi na tuja tržišča in tam doseči primerno ceno — doslej pri nas v glavnem niso imela pomembne podpore: spodbudnih odkupnih cen kakovostnega grozdja in prodajnih cen kakovostnega in vrhunskega vina. Dosedanje odkupne cene so pospeševale bolj količino kot kakovost grozdja.

Vinski zakon je razdelil vina v namizna, kakovostna in vrhunska; med temi tremi kategorijami sicer so razlike v ceni, vendar, kot že vseskozi poudarjajo vinarji, občutno premajhne. Tako na Zahodu prodajajo vrhunsko vino desetkrat dražje kot namizno, pri nas pa ta razlika ni niti dvakratna. Vedeti je še treba, da zahteva pridelava takega kakovostnega grozdja, da je primerno za proizvodnjo vrhunskega vina, najmanj štirikrat več stroškov kot pridelava grozdja za namizno vino.

Prizadevanja za čim boljše vino se začne v vinogradu, in to že pri sajenju vinograde; tako mora biti ustrezna lega vinograde, ustrezen sistem in ustrezna obdelava. Pridelek grozdja za vrhunsko vino je na hektar najmanj dvakrat manjši kot pridelek grozdja za namizno vino.

Prizadevanja za čim boljše vino se začne v vinogradu, in to že pri sajenju vinograde; tako mora biti ustrezna lega vinograde, ustrezen sistem in ustrezna obdelava. Pridelek grozdja za vrhunsko vino je na hektar najmanj dvakrat manjši kot pridelek grozdja za namizno vino.

Kako se lotiti farmske vzreje kunccev

Izšel je priročnik

V založbi sozda Merx iz Celja in Emona inženiringa iz Ljubljane je izšel pregleden in uporaben priročnik o intenzivni reji kunccev, ki so ga napisali trije avtorji: agronom Savo Ostrožnik in veterinarja Marko Višnar in Egon Zeleznik. (Egon Zeleznik ima na skrbi kuncjo farmo v KZ Laško, ki smo jo izbrpneje predstavili v naši Prilogi).

Ljudem, ki se nameravajo lotiti te obetavne reje, avtorji priporočajo hibridne križance z najboljšimi proizvodnimi lastnostmi. Izčrpen je opis tehnologije reje, opremljen z mnogimi slikami in skicami. Nakazane so tudi možnosti predelave starejših zgradb za potrebe reje, kar je pomembno zlasti sedaj, ko smo za novogradnje povsod na tesnem z denarjem. V poglavju o prehrani so navedene naše prehranske možnosti, med njimi tudi uporaba stranskih proizvodov v kmetijstvu, denimo grozdnih tropin, ki ob nekaterih dodatkih lahko uspešno nadomestijo lucerno.

Ker vlada med možnimi rejci verjetno precejšen strah pred boleznimi kunccev v farmski reji, je v priročniku temu posvečeno precej prostora. Še posebej so poudarjeni ukrepi, ki so potrebni, da se bolezni sploh ne morejo pojaviti oziroma razširiti. V priročniku je naveden tudi seznam tuje literature o reji kunccev, poljudno pa so pojasnjeni nekateri strokovni izrazi.

A. Ž.

Tako bi moral vinogradnik za kilogram grozdja kakovostne sorte z 18 odstotki sladkorja dobiti najmanj dvakrat toliko kot za kilogram grozdja, namenjenega za namizno vino.

Da bi z odkupno ceno pospeševali proizvodnjo kakovostnega grozdja, so v slovenski poslovni skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo izdelali predlog odkupnih cen za posamezna območja in posamezne kakovostne razrede. V tem predlogu sta dva cenovna praga: med grozdjem za namizno in kakovostno vino ter grozdjem za kakovostno in vrhunsko vino, in sicer po 3 din razlike pri kilogramu, poleg tega pa še vsaka dodatna sladkorna stopnja nad pragom prinese še najmanj dinar na kilogram. Grozdje z manj kot 12 odst. sladkorja je za namizno vino, od 12 do 17 odst. je za kakovostno in nad 17 odst. sladkorja za vrhunsko vino. V Beli krajini lahko vrhunsko stopnjo doseže samo grozdje sort modra frankinja, šentlovenka in laški rizling.

V metliški kmetijski zadrugi so dolgo premelevali ta predlog poslovne skupnosti. Zavedajo se pravilnosti te usmeritve, saj le ta dolgoročno zagotavlja čim boljše kakovost vin, hkrati pa jim je jasno, da je težko čez noč narediti preobrat pri vinogradnikih, zato so se odločili za postopno povečevanje razlik pri odkupni ceni grozdja. Tako so prvi prag znižali na spodnjo mejo kakovostnega razreda — 12 odst. sladkorja v grozdju, in pod to stopnjo bo odkupna cena za 2 din pri kilogramu nižja. Povečali pa bodo razliko na gornjem pragu, tako da bo med grozdjem za kakovostno in vrhunsko vino 4 din razlike pri kilogramu.

Vse skriva banka genov

Kaj omogoča vzgojo na tisoče novih rastlinskih sort?

Tih brnski avguštinec Mendel verjetno ni niti slutil, kakšne posledice in kakšen razvoj bo sprožila njegova teorija o dedovanju. Silnega napredka poljedelstva in drugih kmetijskih panog brez nje ne bi bilo, pa vendar nadaljnjim možnostim še sploh ni videti konca. To zagotavlja banka genov, dednih zasnov, ki dedovanje, v katerega skrivnosti je Mendel odprl prva vrata, sploh omogočajo.

Tako ima največja banka genov v Krasnodaru v Sovjetski zvezi v svojih skladiščih nad 255.000 vzorcev različnih vrst rastlin, filipinska banka genov nad 45.000 različnih vzorcev riževih rastlin, barijska banka genov na primer pa 26.000 različnih pšeničnih vrst. Koliko je pri tem dela z ugotavljanjem in opisovanjem

ZANIMIVOST

MNOŽICA OBISKOVALCEV V VINSKI KLETI

METLIKA — Na leto obišče in si ogleda metliško Vinsko klet tudi več kot 10.000 ljudi. V glavnem so to izletniki, ki jih v Belo krajino pripeljejo turistične agencije, precej pa je tudi takih, ki pridejo sami. Največ obiskovalcev je seveda ob koncu tedna. Letos jih je bilo že 8.000. Za 80 dinarjev si ogledajo Vinsko klet, kjer jim z diaprojektivi prikažejo vinogradniško-kletarsko dejavnost, poskusijo štiri vrste vina in dobijo za spomin kozarček. V času trgatve v kleti ni ne časa ne prostora za sprejem obiskovalcev, zato bo ta predstavitev dejavnosti metliške kleti in degustacija v kleti metliškega gradu.

Izhodišča za odkupne cene ob letošnji trgatvi so taka: šentlovenko s 15 odst. sladkorja, modro frankinjo s 16 odst. in laški rizling s 14 odst. naj bi odkupovali po 25 din kilogram. Vendar lahko dokončen cenik naredijo šele po prvem dnevu trgatve, saj potrebujejo podatke o sladkornih stopnjah, da lahko izhodišče prilagodijo letini. V metliški Vinski kleti računajo, da bo odkupna cena modre frankinje, šentlovenke in laškega rizlinga z več kot 17 odst. sladkorja okoli 34 din za kilogram.

A. BARTELEJ

TRGATEV V PRAVEM ČASU

METLIKA — Sedaj ocenjujejo, da se bo trgatve zgodnjih sort grozdja v Beli krajini začela kmalu po 15. septembru, glavna trgatve pa naj bi bila po 1. oktobru. Če bo slabo vreme, bo metliška kmetijska zadruga predlagala republiškemu komiteju za kmetijstvo, naj dovoli trgatve pred tem rokom, sicer pa strokovnjaki Vinske kleti pozivajo vinogradnike, naj ne izsiljujejo pre zgodnje trgatve, saj lepo vreme bistveno poveča stopnjo sladkorja v trti in s tem tudi vinogradnikov dohodek. Če bo vreme lepo, republiški komitej tudi ne bo dovolil ne kletem ne zasebnikom dosladkanja mošta.

KLET JE PRIPRAVLJENA

METLIKA — V metliški Vinski kleti so pred bližajočo se trgatvijo popravili in usposobili vse poškodovane vinske posode, zlasti gre tu za betonske cisterne. Novi vinfikator, za nakup katerega so prispevali denar tudi zasebni vinogradniki, pa bodo montirali te dni, tako da bo tudi nared do začetka trgatve.

agronomskih lastnosti, ki jih je potem treba s križanjem rastlin s pridom izkoristiti!

Da bi rastline oz. njihova semena z natančno ugotovljenimi genetskimi lastnostmi kar najdlje obdržali pri življenju, jih uskladiščišče s posebnimi metodami. Na 18. stopinj pod ničlo hlajeno ječmenovo seme, denimo, bo ostalo kaljivo več tisočletij.

Tudi v Jugoslaviji imamo banke genov. Zlasti slovi zemunska, kjer so strokovnjaki vzgojili že tako izvrstne sorte koruze, da so si z njimi pridobili mednarodno sloves.

Inštitutov nasvet o trgatvi

Še eno priporočilo, da je treba počakati na odločbo pristojnega telesa

Ob ugodnih vremenskih razmerah v letu 1983, ko je na dolenjskem vinorodnem okolišu deževalo skupno od maja do avgusta samo 31 dni, na bizelsko-sremiškem 33 dni in belokranjskem vinorodnem okolišu 35 dni, drugače pa je bilo vroče poletje (podatki prognostične službe Kmetijskega inštituta Slovenije), in ob dobri vegetaciji vinske trte v posavskem vinorodnem okolišu bi pričakovali nadpovprečno kvaliteto vin.

Prve meritve sladkorne stopnje in titracijskih kislin ter zasledovanje tehnološke zrelosti vinskih sort tega rajona, za katere je pooblaščen za izdajo strokovnega mnenja o roku trgatve Kmetijski inštitut Slovenije ob sodelovanju občinskega upravnega organa ter enologov in vinogradnikov tega rajona, kažejo sledeče: — zgodnje vinske sorte, kot so portugalka, šentlovenka, rizvanec, gamay, se približujejo predpisanim normalnim količinam naravnega sladkorja. Na predlog inštituta bodo izdane odločbe občinskega organa

Paša na Blatniku

Za sedaj 60 juncev in telic — Načrti za leto 1984

BLATNIK — Od letošnjega junija se na okoli 100 hektarjih pašnikov na Blatniku v okviru pašne skupnosti za junce in telice pase nekaj čez 60 glav, last kmetov in čemomalske kmetijske zadruge; na tem območju se pase tudi okoli 150 ovac. Živina je noč in dan zunaj in tako bo do pozne jeseni. Če bi bile telice in junci na paši od aprila do zime, bi znašal prirast okoli 60 dekagramov na dan, tako pa bo letos malo manjši, ker so s pašo začeli kasneje.

Za prihodnje leto namerava zadruga usposobiti še 100 ha pašnikov v smeri proti Planini, in tako računajo, da se bo na celotnem območju drugo leto paslo okoli 400 telic in juncev, ovce pa bodo preselili.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja Tit Doberšek

Še počakati!

V zadnjih treh številkah Dolenjskega lista sem obširno pisal o trgatvi. Vse, kar mora vedeti vinogradnik o tem, je bilo napisano. Vendar mnogi, ki te članke in nasvete berejo, ravno v nasprotju s tem, kot da so tisti, ki svetujejo, nepoučeni in da je pravilno le to, kar sami mislijo. Tako sem opisal zakonska določila o najnižji alkoholni in sladkorni stopnji vina in grozdja. Ta določila niso nobena izmišljotina, temveč dejstvo, ki stoji v veljavni zakonodaji. Sicer bo vino lahko dobro, toda če ne bo imelo določene odstotka alkohola, lastnik od kmetijskega inštituta ne bo dobil potrdila, da je vino primerno za promet. Skrajni čas je, da vinogradniki mislijo na to in da

s trgatvijo počakajo

fako dolgo, da bo grozdje po naravni poti dobilo ustrezen odstotek sladkorja, ki bo po vrenju mošta dal vsaj najnižji odstotek alkohola. Sladkorja za popravno preizkušeno odstotka naravnega sladkorja v grozdju letos v trgovini na splošno ni, če pa bo, bo tako drag, da postane uporaba gospodarsko vprašljiva. Če bomo zaradi čakanja s trgatvijo imeli nekaj manj pridelka, pa bo ta zaradi kvalitete več vreden. Tudi tisti, ki porabijo svoj pridelek vina za dom, naj s trgatvijo počakajo, da bodo imeli boljše vino. Navadno si ti tisti, ki začno prezgodaj trgati in s tem sprožijo val prezgodnje trgatve.

Čas trgatve še ni določen

Pred pisanjem tega članka sem se pozanimal, ali pristojne službe (upravni organi, pristojni za kmetijstvo pri občinah, Kmetijski inštitut Slovenije) že kaj bolj določno predvidevajo, kdaj bi se letos začela trgatve. Strokovnjaki inštituta, ki ima na skrbi predhodno meritev sladkobe grozdja, na podlagi katere pristojni občinski upravni organi določajo čas trgatve, je rekel, da

bodo prve meritve na našem območju opravili šele po 12. septembru. Vinogradnikom svetuje, naj s trgatvijo počakajo najmanj do roka, ki ga bodo objavili pristojni občinski upravni organi. Občinski upravni organi še čakajo na strokovna napotila Kmetijskega inštituta.

Vinska klet KZ Metlika, ki na tem območju odkupi znatno količino grozdja ranih sort, predvideva začetek odkupa grozdja modre portugalka in šentlovenke šele po 15. septembru. Ker sodita modra portugalka in šentlovenka v I. zrelostno skupino, vinogradniki na podlagi razporeditve sort v zrelostne skupine (objavljene v Dolenjskem listu prejšnji teden) lahko približno predvidevajo začetek trgatve še za ostale zrelostne skupine. Pri tem ponovno svetujem vinogradnikom, naj s trgatvijo počakajo vsaj do uradno objavljenega datuma, ki bo določen na podlagi meritve sladkorja v grozdju. Prevelik izpad pridelka zaradi poznejše trgatve bomo zmanjšali s predtrgatvijo (podbiranjem).

ODKUP GROZDJA

Kot prejšnja leta bodo tudi letos pristojne delovne organizacije odkupovale od vinogradnikov grozdje. Cena grozdja v času pisanja tega prispevka še ni dokončno določena in bo znana šele, ko bo ta članek v tisku. Vendar svetujem vsem tistim vinogradnikom, ki imajo večje tržne presežke grozdja in vina, nimajo pa stalnega kupca vina, naj grozdje prodajo pristojni delovni organizaciji in se s tem rešijo težav v predelavo in prodajo svojega pridelka.

Na našem območju bodo grozdje odkupovali: KZ Vinska klet Metlika, KZ Novo mesto, KZ Trebnje, KK Zasavje Sevnica, Agrokombinat Krško, Slovina — TOZD Bizelsko-Brežice. Vinogradniki, ki nameravajo grozdje prodati, naj se povežejo z njimi. Zavedati se moramo, da bo v prihodnje vino, ki ne bo ustekleničeno, vedno težje dati.

TIT DOBERŠEK

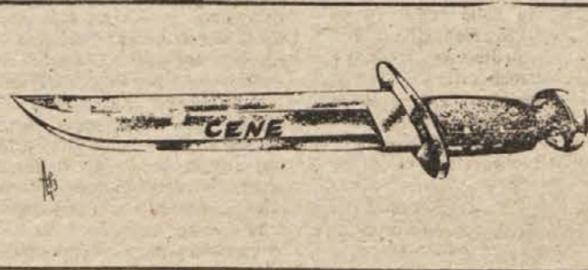
se dosledno držijo roka trgatve v prid čim boljše kvalitete vina, ker ob taki letini, kot je letošnja, sladkarnje ne bo dovoljno razen ob izjemnih primerih (suša, toča).

V interesu individualnih proizvajalcev odprtega vina še enkrat svetujemo, da se počaka na odločbo pristojnega občinskega organa o roku trgatve posameznih sort. Brez registrske številke pridelka in dovoljenja izjemnega dosladkanja tudi Kmetijski inštitut ne bo smel izdajati izvida o analizi vina, kar je pogoj za prodajo odprtih vin z geografskim poreklom.

KOČANČIĆ MITJA, dipl. ing. Kmetijski inštitut Slovenije

ZARAŠČENI PASNIKI

ČRNOMELJ — Pred 20 leti je bilo na območju bivših kočevskih vasi v čemomalski občini še več kot 800 hektarjev pašnikov. Od takrat so nekaj teh površin pogozdili, precej pa jih je zaraslo gromovje. Tako bi danes lahko za pašnike z intenzivnimi melioracijskimi posegi usposobili le še kakih 400 ha. Na tej površini pa bi lahko gojili najmanj 600 glav velike goveje živine.

Razvoj le z domačim znanjem

Iskrina tovarna v Žužemberku bi veliko več izvažala, ko ne bi bilo težav z domačimi materiali — Možnosti za prodajo opreme in tehnologije v državi v razvoju

ŽUŽEMBERK — V novem tovarniškem objektu že delajo, ni pa še nameščena vsa oprema. Polletni poslovni rezultati kažejo zelo ugodno, vendar pa težav kljub temu ne manjka. Ta hip ima tovarna v tujini za 75 milijonov dinarjev dolžnikov.

Tovarna, ki je začela leta 1960 delati v skromnih razmerah v nekdanjem zadržnem domu kot obrat ljubljanske Iskre, se je izkopal iz težav in izgub, ki so jo pestile posebno med leti 1971 in 1976. Leta 1977 so začeli sanacijo z vsega 13 milijoni dinarjev, dala pa je lepe rezultate. Proizvodnja je od leta 1975 za več kot petkrat večja, akumulacija pa celo za 15-krat. Kolektiv šteje danes 437 zaposlenih, od teh je nad 90 odst. ne kvalificiranih delavcev, zato je tembolj razveseljivo, da je vsega 10 odst. zaposlenih z višjo in visoko izobrazbo zmoglo tak razvoj, ki je docela plod domačega znanja. Tudi oprema v proizvodnji pomeni 80 odst. domače pameti in je bila izdelana doma v Žužemberku.

Izdelava tehnologije in opreme za večšolske keramične kondenzatorje je v proizvodnem programu v novih prostorih in pogojih dela veliko širše zastavljena, zanjo pa imajo interese tudi v tujini. Letos so že za 300.000 USA dolarjev te opreme prodali Kitajcem in mesec dni je pet kitajskih inženirjev v Žužemberku na prakti. Za to opremo in tehnologijo pa se zanimajo tudi druge države v razvoju.

V prvih šestih mesecih letošnjega leta rezultati sicer niso taki, kot so pričakovali lani, ker investicija sko-

ro za leto dni kasni, vendar je žužemberška Iskra po uspehih med najboljšimi v celotni Iskrini družini. Celotni prihodek je za 31 odst. nad lanskim v tem času, čisti dohodek je za 37 odst. boljši, akumulacija pa je v primeri z lanko ob prvem polletju kar za 60 odst. večja. Posebej velja omeniti, da se je produktivnost letos povečala za 7 odst. in da je ekonomičnost poslovanja za 12 odst. boljša. Osebnih dohodkov zaposlenih so v prvem polletju znašali povprečno 12.647 dinarjev in so pod okvirom družbenega dogovora.

Izvoz je bil ob polletju dosežen sicer le z 41 odst. letnega plana.

Več za skupno porabo?

Zaradi dodatnega omejevanja sredstev za skupno porabo so izvajalci v družbenih dejavnostih v škripcih

NOVO MESTO — V preteklih dveh letih sedanega srednjeročnega obdobja, ko so bila občinska sredstva za skupno porabo odvisna od dovoljene porabe v preteklem letu in od rasti dohodka, novomeška občina še zdaleč ni dosegala načrtovanih rezultatov gospodarjenja. Rast dohodka je bila zaradi velike izgube v IMV daleč pod republiško. Zato je novomeška občina v omenjenih dveh letih lahko namenjala za skupno porabo precej manj sredstev, kot je bilo povprečje v republiku.

nem šolstvu, otroškem varstvu in zdravstvu.

Da bi vendarle rešili vsaj najbolj aktualne probleme in neskladja, tečejo v občini prizadevanja, da bi smeli z dovoljenjem republiškega izvršnega sveta povečati sredstva za skupno porabo v celoti za 22 odst. Seveda naj bi možna dodatna sredstva dali po notranjem dogovoru tistim, ki so najbolj v škripcih. Pri tem ne kaže prezreti, da bi bilo to možno uresničiti ob enaki ali celo nižji prispevni stopnji od dosedanje. Če prizadevanja ne bodo rodila uspeha, se Novomeščanom obeta verjetno tudi zelo ostro krčenje programov.

Z. LINDIČ-DRAGAS

Vse čez mejo

Novolesov tozd Gugalnikov na Dvoru izvažajo celoten proizvodni program

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU — V tem času imajo v Novolesovem tozdu Gugalniki toliko naročil za bližnji vzhod in Ameriko, da so uvedli še tretjo izvedbo. Na mesec sestavijo 7500 stolov, proizvodnja pa bi lahko še povečali, če ne bi bili odvisni od kooperantov, ki pripravljajo nekatere polizdelke. Po besedah direktorja tozda inž. Andreja Završaka uvažajo res najnujnejše, nekatera lužila, ki jih pri nas ni moč dobiti. „Naša deviza sta kakovost in skupni nastop na tujem trgu. V Ameriki je naš stol pojem kvalitete, vendar se sam brez mize in omare težko prodaja, zato v zadnjem času dobro sodelujemo z ostalimi našimi tozdi, ki pripravljajo druge končne izdelke,“ je o uspehu na konvertibilnem trgu povedal direktor.

Ze prihodnje leto bodo pred 166-članskim kolektivom odgovorne naloge. Zeleli bi se prostorsko razširiti, pa jim to ne omogoča lokacija, saj si prostor stare železane delujo skupaj z Ribogojnico, tovarno pa deli še prometna cesta, ki pelje proti Kočevju. Življenjskega pomena je tudi rekonstrukcija stare lakinice, iz tovarne pa nameravajo že prihodnje leto umakniti tudi kotlovnico. Razmišljajo poleg tega o obnovitvi strojne opreme, kajti le tako se bodo lahko lotili tudi zahtevnejših programov.

J. P.

STOLI LE ZA IZVOZ — Na ameriškem trgu je stol z Dvora pojem kvalitete. (Foto: J. Pavlin)

A. BARTELI

GRADNJA PRED ROKOM KONČANA — Prizidek Doma starejših občanov v Šmihelu je že naseljen, dom pa je s tem dobil zaokroženo podobo. V 10 mesecih je Pionir gradnjo končal, kar je pred rokom, ki ga je določala pogodba. (Foto: Bačer)

Za stare 78 novih mest

Prizidek v Domu za starejše že naseljujejo z oskrbovanci — Gradnja končana dva meseca pred rokom

NOVO MESTO — Četudi novi del stavbe Doma za starejše občane v Šmihelu še ni doživel uradne otvoritve, so v dograjeni objekt že začeli seliti in nameščati starejše bočne oskrbovance, katerim je novogradnja namenjena. Druga faza izgradnje doma je s tem končana, veljala pa je 55 milijonov dinarjev.

V prizidku je v treh etažah 78 postelj s potrebno opremo za ležeče oskrbovance, imajo pa tudi strokovni kader, ki bo zanje skrbel.

Delno selijo v nove prostore oskrbovance doma iz stare stavbe, sprejemajo pa tudi nove, vendar je interesov več, kot jih bodo mogli vzeti pod streho. Celoten dom ima zdaj 240 mest in vse kaže, da niti ena postelja ne bo ostala prazna. Stari del stavbe, ki pa je tudi dve leti star, bo tako v celoti namenjen zdravim starejšim ljudem.

Cene se z novogradnjo znatno ne spreminjajo. Za ležečega

oskrbovanca v intenzivni negi računajo v enoposteljni sobi za vse stroške 9.480 dinarjev, v dvoposteljni sobi pa 12.612 din. Zdravi oskrbovanci plačujejo v enoposteljni sobi za vse stroške 8.199 din. Novomeške cene so za marsikoga videti visoke, toda še vedno so znatno nižje kot marsikje drugod v Sloveniji. Ni čudno, da je za bivanje v najsoodobnejše urejeni ustanovi toliko zanimanje. Oskrbovanci niso le iz novomeške občine, ampak tudi iz sosednjih dolenskih in drugih občin.

Gradnja prizidka je potekala izredno naglo, saj je lani 25. oktobra zapela prva lopata, 30. avgusta-letos pa je bilo vse nared za predajo objekta. Posebej je razveseljivo, da med gradnjo ni bilo podražitev, kar je dandanes prava redkost.

R. BAČER

Uspešnejše gospodarstvo

Ugodni kazalci poslovanja novomeškega gospodarstva v prvem polletju — Bo ujet zaostanek zadnjih let?

NOVO MESTO — Gospodarstvo novomeške občine je v letošnjem prvem polletju doseglo v primerjavi z enakim lanskim obdobjem zelo ugodne finančne rezultate. Čeprav so predvsem posledica normalizacije poslovanja IMV ter v precejšnji meri tudi povečanja cen in čeprav težav seveda še zdaleč ne manjka, je le razveseljivo, da so mnogi kazalci precej nad regijskimi in republiškimi in da kažejo na stabilizacijsko obnašanje novomeških delovnih organizacij.

Skoraj 27 milijard dinarjev celotnega prihodka pomeni kar 65 odst. več kot v enakem lanskem obdobju. Razveseljujejo še drugi kazalci. Dohodek je bil v prvih šestih mesecih letošnjega leta večji za 78, akumulacija za 70, dohodek na delavca za 76 odst., precej boljši kot lani pa sta bila tudi donosnost in gospodarnost novomeškega gospodarstva. Skupna izguba 160 milijard dinarjev seveda še vedno ni majhna, je pa kar za 88 odst. manjša kot v enakem lanskem obdobju, predvsem na račun manjše izgube IMV, ki pa je razumljivo še vedno največji izgubar. Do konca leta naj bi v občini z 10 namesto le 3-odstotno rasto družbenega proizvoda tudi nadomestili zaostanke iz preteklih dveh let.

Za skupno porabo je bilo v občini razporejenih za slabo tretjino več sredstev kot v enakem lanskem obdobju, za splošno pa kar za 57 odst. več, in sicer predvsem zaradi novih davkov. V porabi dohodka se je zelo povečala poraba za „druge namene“, kjer so 60 odst. sredstev vzele občine. Zanje je moralo novomeško gospodarstvo odšteti v prvem polletju več kot 1,5 milijarde dinarjev ali 96 odst. več kot v enakem lanskem obdobju. Zaradi težav in zadolževanja bodo težave z obrestmi še večje, kar vse seveda zaostruje problem likvidnosti, investiranja itd.

Za osebne dohodke je gospodarstvo namenilo za 28 odst. več sredstev kot v enakem lanskem obdobju, medtem ko bi jih lahko še 4,5 odst. več glede na ustvarjalni dohodek. Povprečni osebni dohodek na delavca je v tem obdobju v gospodarstvu občine znašal 14.122 din, kar je za 21 odst. več kot lani, še vedno pa 10,5 odst. pod republiškim povprečjem.

Zadovoljivi so tudi rezultati na področju zunanjetrgovinske menjave. Polletni izvoz v vrednosti dobrih 5 milijard dinarjev je skoraj za četrtino večji kot v enakem lanskem obdobju, žal pa se je uvoz v tem času povečal kar za 30,5 odst. Kljub temu je pokrite uvoza z izvozom znašalo 112,6 odst., medtem ko je po posameznih delovnih organizacijah zelo različno. Najbolje je bilo npr. v Novolesu, vseh Iskrach, Krki, Tovarni obutve itd.

Z. L.-D.

ZA DRAGE INSTRUMENTE

V sklad za nakup dragih medicinskih instrumentov je kolektiv Zdravstvenega doma Metlike prispeval 2.500 din namesto vencia na grob ob smrti Neže Kraševac iz Gor. Lokvice.

Kako razkleniti začarani krog

V TGP — tozd Transport ukinili domači transport, nova dejavnost, kovinska predelava in metalizacija, pa zaradi pomanjkanja naprav in strojev ne zaživi

METLIKA — Natančno polovica od 108 zaposlenih v metliškem TGP — tozd Transport je na delu v Iraku, kjer za Slovenija ceste, ki so tam prevzele velike posle, vozi 42 metliških tovornjakov. Doma so transportno dejavnost skoraj povsem ukinili, saj so obdržali samo šest vozil in se preusmerili v kovinsko predelovalno dejavnost in metalizacijo.

Tudi pri tem jim ne gre gladko. „Z metalizacijo še nismo niti začeli, ker nikakor ne dobimo potrebne opreme; ta je sicer že dalj časa v Ljubljani na carini, vendar se kar naprej nekaj zatika. Nazadnje smo dobili zagotovilo, da jo bomo dobili v dveh tednih,“ je povedal direktor te temeljne organizacije Zdravko Pavlovič. Tako se sedaj v delno prenovljenih prostorih v Rosalnicah ukvarjajo s kovinsko predelavo, vendar jim manjka še nekaj strojev, kajti tudi pot do kakovostnih domačih strožnic in podobnih strojev je

zamudna in tako rekoč iz meseca v mesec dražja, in to kljub temu da so jih vnaprej plačali.

Sedaj dela v kovinski predelavi 13 delavcev; od tega je 9 takih, ki so v tem kolektivni delali že prej in so se sedaj prekvalificirali, štiri pa so zaposlili na novo. Odkar so ukinili domači transport, je dalo odpoved okoli 15 delavcev. „Med temi ni domačinov, v glavnem so to delavci šoferji, doma iz Slavonije in Bosne, in so bili že po dvakrat v Iraku, kjer so si nabrali precej denarja,“ pravi

Pavlovič. „Tudi sedaj so v Iraku le trije ali štirje domačini.“

V Rosalnicah delajo sedaj največ za Slovenija ceste Tehniko in črnomaljski Belt, s katerim se dogovarjajo za dolgoročno sodelovanje; Belt jim celo predlaga, naj bi zanje izdelovali modele. To pa je za tozd Transport težka odločitev zlati zato, ker za taka dela nimajo potrebnih strokovnih delavcev; le-teh ne dobi- jo, ker imajo nizke osebne dohodke, ti pa so nizki zato, ker pre malo proizvajajo; pre malo pa proizvajajo, ker nimajo dovolj strokovnjakov, zato tudi novi in visoko sposobni stroji niso dovolj izkoriščeni. Začarani krog, ki pa ga bo treba nekako prekiniti. Čim prej, tem bolje.

BREZ PRIZNANJA? — Udeleženci proslave ob obletnici prve osvoboditve Novega mesta so lahko opazili, da je bil oder za nastopajoče domiselno narejen iz prikolic, ki jo je velikodušno posodilo podjetje Gorjanci. Če računamo, da je oder iz montažnih cevi za nedavno podobno slovesnost stal 260.000 dinarjev, je izboljšava nedvomno prhanila veliko časa in denarja. Zanimna nas, kolikšno nagrado bo dobil idejni oče odra-prikolice, ki je, če računamo, da so proslave na Glavnem trgu vsaj dvakrat na leto, družbi prihranil 500.000 din, kar je solidna celoletna bruto plača v katerem od preštevilnih sisov, kjer nisi plačan od ideje, ampak od greja stolčka.

MOČNEJŠE OD ZLATA — Zlate muzlice v Kaliforniji in na Aljaski se ne morejo primerjati s pogoni na gobe, ki so jih v teh dneh prirajali Novomeščani in okoličani. Nekateri so za to priložnost vzeli celo dopust ali bolniško, plen pa nato nudili na novomeški tržnici. Cena jurčkov: 10 dlkg 40 do 50 din.

Ena gospa je rekla, da v kavarni na Glavnem trgu napisal „Dobrodošli osvoboditelji“ prav gotovo niso namenili mularji, ki se je vanjo natepla med proslavo prve osvoboditve Novega mesta.

ŠIVILJSKI TEČAJ NA GRMU

NOVO MESTO — Srednja kmetijska šola Grm bo spet priredila šiviljski tečaj. Začel se bo 3. oktobra v prostorih šole v grmskem gradu, na Skalickijevi 1.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 1. do 7. septembra so v novomeški porodnišnici rodile: Jelka Žibert iz Sutne — Tomaža, Ivanka Kokove iz Rovišča — Jožeta, Anica Urbančič iz Kriške rebi — Boštjana, Polona Judnič iz Pra-proč — Ines, Marija Rogelj s Studenca — Darjo, Jožefa Veselko iz Ostroga — Davida, Marija Štruelj iz Griblje — Iztoka, Martina Matešič iz Trebnjega — Nastjo, Branka Cimernaj iz Metlike — Katjo, Vanja Sjavic s Hrasta — Denisa, Branka Kržič iz Hrastovice — Tjašo, Polonca Bahor iz Doblič — Marka, Olga Levstik iz Mrtočva — Nušo, Božica Frankovič iz Tuševskega dola — Mateja, Tončka Derganc iz Prečne — Bojana, Silva Kocjan iz Zagrada — Ireno, Darja Zagorc iz Sentjerneja — dečka, Marija Grm z Vinjega vrha — deklko, Boža Stefančič iz Doblič — dečka, Martina Čemas iz Zilj — dečka in Jožica Cimernančič iz Vinje vasi — deklko. Čestitamo!

IZ NOVEGA MESTA: Jožica Murgelj s Ceste herojev 4 — Rebeko, Darja Plut z Ragskove 38 — Evo, Branka Mlakar iz Ulice talcev 1 — Alenko in Janja Bukovec iz Segove 53 — Petro.

Sprehod po Metliki

VINOGRADNIKI SE RADI POHVALIJO, da letošnje grozdje zelo dobro kaže. Jezni pa so na jate ptic, ki veselo zobjejo jagode in tako delajo škodo. Proti „pernati invaziji“ se bore kmetje na različne načine: s klopotci, s svetlečimi trakovi, ki jih maje veter, s strašili, pokrivajo trte s polivinilom ali pa se sami sprehajajo med koli. Vse skupaj pa zaleže bolj malo, kajti tudi piči niso, kot so bili nekaj: ne bojijo se prav ničesar in nikogar.

LETOS JE NA TEM NAŠEM KONCU zelo dobro obradilo sadje, vendar človeka zaboli srce, ko vidi, koliko sadežev gnje po tleh. Za jabolka se skoraj nihče ne zmeni, kot da bi ljudje pozabili na dober most, ki se da iz njih iztisniti. Lani je sneg zalotil na drevesu še marsikatero sočno hruško, in kot kaže, letos ne bo nič drugače. Znamo pa jadicovati, da ni v trgovinah banan, pomaranč in drugega južnega sadja.

SREDNJA ŠOLA TEKSTILNE USMERITVE METLIKA ima letošnje 204 učence. Šolajo se za poklice pomočnik tekstilnega konfektorja in tekstilni konfektoriar I in II. Stipendije so jim podelili Komet, Beti, Labod in Novoteks. Zaradi velikega števila ur praktičnega pouka je delavnica zasledena tudi popoldne, učilnice za fiziko, kemijo in biologijo pa si sposojajo v črnomaljskem centru srednjih šol, katerim nameravajo v bodoče tesneje sodelovati.

Zložba že pred setvijo

V Gribljah so komasirali 161 ha v glavnem njivskih površin — Prej parcela 30 a, sedaj povprečno 1 ha

GRIBLJE — Prvo komasirajo v črnomaljski občini so izvedli lani v Cerkvicah, letos pa so se lotili zložbe zemljišč v Gribljah in v res kratkem času šestih mesecev pripravili novo delitev zemljišč na 161 hektar-

jih v glavnem njivskih površin v tem ravninskem delu črnomaljske občine.

Do začetka prihodnjega meseca bo v Gribljah še razmijena nova delitev, tako da lahko še vsak da svoje pripombe, sredi oktobra naj bi bila vsa zadeva končana in jesensko setev bodo kmetje že opravili na novih, komasiranih parcelah. Pred zložbo so bile parcele velike povprečno 30 arov, sedaj pa meri parcela 1 hektar, komasacija pa je opravljena tako, da imajo gospodarstva parcele skupaj, medtem ko so bile prej parcele in parcelice raztresene. Na komasiranem območju 'ma parcele 78 gospodarstev.

Ta zemljišča bodo namenjena le za organizirano tržno proizvodnjo in jih kasneje ne bo moč drobiti, pa tudi v nekmečke roke ne bodo smela priti, kajti stroški komasacije so preveliki, da bi potem dovolili, da bi bilo spet vse po starem. Geodetska dela, ki jih je hitro in kakovostno opravil ljubljanski geodetski zavod, so veljala 2,6 milijona dinarjev, sedaj pa je treba še urediti poti, zravnati brežine, prav tako bodo letos opravili najnujnejše zaloge in opremljenosti.

Denar za komasacijo so prispevali črnomaljska kmetijska zadruga, občinska kmetijskozemljiška skupnost, precej pa so dobili republiških sredstev.

A. B.

Vrtec pri Vidi

Vida Mesarič iz Starega trga ima v varstvu 9 otrok

STARI TRG — V Starem trgu nikoli ni bilo in gotovo še lep čas tudi ne bo pravega vrtca, saj je v teh krajih ob Kolpi premalo otrok. Tam, kjer sta v službi mož in žena, ponavadi otroke varujejo stari starši, nekateri starši pa nimajo otrok kam dati v varstvo. In prav na pobudo takih staršev je pred letom dni začela Vida Mesarič s tako imenovanim družinskim varstvom, ki poteka v okviru črnomaljskega vzgojnovarstvenega zavoda. To je tudi edino družinsko varstvo v črnomaljski občini.

„Sedaj imam v varstvu 9 otrok, šest jih je mlajših od dveh let, se pravi, da sodijo še v jasli,“ je povedala Mesaričeva. „Norma za družinsko varstvo je sicer šest otrok, vendar se je število otrok povečalo, odkar obrat Kometa v Starem trgu dela samo v eni izmeni.“

Največ otrok prihaja v varstvo k Mesaričevi, ki stanuje v šolskem bloku, iz Starega trga, dve sta iz Deskove vasi in eden iz

Pregrada iz sosednje kočevske občine. Matere otrok pa so v glavnem zaposlene v obratu Kometa in v starotirski šoli.

„Za vse sem sama,“ pravi Mesaričeva. „Vsak dan vstanem ob pol šestih, da pripravim hrano, ki jo moram sama tudi nabavljati. Varstvo traja od pol sedmih zjutraj do pol štirih popoldne, sobote pa naj bi imela proste, vendar tiste sobote, ko Kometa dela, delam tudi jaz, da pač ustrezem staršem. Mi je pa v veliko veselje, da me imajo otroci radi in da so, moram reči, zelo pridni. Prej sem delala v Kometu, vendar mi je v tem poklicu lepše in bom ostala v njem.“

A. B.

Ni rezervnih programov

Brez njih ni možna hitra preusmeritev proizvodnje

RIBNICA — Stabilizacijske programe ni dovolj le izdelati in sprejeti, ampak jih je treba tudi izvajati, dopoljevati in prilagajati novim razmeram, se pravi zahtevam trga.

To velja tudi za delovne organizacije, ki jim gre dobro, so ugotovili na zadnji seji predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov Ribnica.

V občini pa je tudi nekaj delovnih organizacij, ki še nimajo izdelanih rezervnih programov. Če sediti

nji proizvodni program odpove, ker po proizvodnih ni več povpraševanja ali pa je postala proizvodnja predraga, je treba hitro začeti proizvajati nekaj novega. To pa ni možno, če delovne organizacije nimajo rezervnega programa ali celo več rezervnih programov.

V kratkem bodo o tem in drugem razpravljali tudi na posvetu predsednikov osnovnih organizacij sindikata.

J. P.

Več divjega dvigovanja cen

Občinska skupnost za cene največkrat brez moči — Ni navodil od zgoraj

TREBNJE — Cene so spet poskočile, a obrtnikom in vsem tistim, ki sodijo v občinsko pristojnost za poviševanje cen, očitno še ni dovolj. Pojavljajo se novi zahtevki za višje cene. In kar je pri vsem tem najbolj nerodno, je, da zaradi tega ni moč kazati s prstom na občinsko skupnost za cene. Ta skupnost je največkrat brez moči, saj niti kadrovsko ni dovolj zasedena, da bi vzdržala pritisk. Po drugi strani pa je več kot na dlani, da si v trebanjski občini ne morejo privoščiti še ene strokovne službe.

„Letos nismo dobili nobenih navodil od republiške skupnosti za cene,“ je dejal Bogdan Breznik, predsednik trebanjske skupnosti za cene. Prejšnja leta smo tako navodila dobili. Letos smo se zato v glavnem držali zveznih meril o višanju cen. Uspelo nam je, da smo cene držali na vjehtih, le pri komunalnih storitvah in pri vodarni smo morali po-

pusiti in povišati cene za več kot 20 odst. Zdaj se pojavljajo zahtevki za povišanje cen tudi za 30 odst. Pri tem prednjačijo gostinci, ki menijo, da ob sedanjih cenah mesa in drugih živil ne bodo mogli več prodajati po takih cenah. Prihaja pa tudi do nemogoče situacije, ko gostinci, ki bi lahko imeli višje cene, tega nečejo povišati; boje se, da bi se število

Izseljenci hvaležni Kočevju

Zaradi toplęga sprejema se radi vračajo — Več stikov tudi z rojaki po Evropi — Občni zbor Matice

KOČEVJE — „Kočevska podružnica Izseljenske matice že dve leti zelo uspešno dela, zaradi česar je več Kočevcev vključenih tudi v vodstvo Slovenske izseljenske matice Ljubljana,“ je povedal tajnik kočevske podružnice Stane Jajtič.

„V zadnjih dveh letih smo priredili dva zelo uspešna izseljenska piknika, obiskale pa so nas tudi skupine kulturnih društev iz Argentine, Avstralije in kar štiri skupine iz ZDA.“

Stane Jajtič

Izseljenci so se na Kočevskem dobro počutili, o čemer pričajo tudi zahvalna pisma naših rojakov. Iz Landstroma na Švedskem je že prišlo pismo sester Jelke, Olge in Avguštine Budja, ki pišejo, da se še vedno z veseljem spominjajo vestnih prirediteljev in prijaznih gostiteljev na drugem izseljenskem pikniku, ki je bil 22. julija v Dolgi vasi pri Kočevju. Podobno pohvalo in zahvalo sta napisala v imenu društva Triglav v Argentini tajnik društva Franc Kraj in predsednik Boris Košuta. Takih zahval je prispelo v Kočevje še več.

Tajnik Stane Jajtič je povedal, da kočevska podružnica lahko uspešno dela, ker dobi finančno pomoč kulturne skupnosti, občinskega proračuna in nekaterih organizacij združenega dela, krajevna skupnost Kočevje pa da vedno brezplačno na razpolago Šekov dom.

V načrtu imajo še več stikov z rojaki v zamejstvu, predvsem z izseljenci v Evropi. Pridobiti nameravajo več članov, predvsem mladih. O vsem tem se bodo podrobneje pogovorili na občnem zboru, ki bo 23. septembra ob 16. uri v hotelu Pugled v Kočevju.

J. PRIMC

Več priznanj dobrim delavcem

Med kandidati za občinska priznanja preveč funkcionarjev — Jože Lindič kandidat za sekretarja izvršnega sveta — Denarna stiska pesti tudi SZDL

KOČEVJE — Jožeta Lindiča, direktorja Hydrovoda Kočevje-Ribnica so na zadnji seji predsedstva občinske konference SZDL Kočevje predlagali za možnega kandidata za sekretarja izvršnega sveta in občinske skupščine Kočevje. Dosedanji sekretar Rudi Orel je bil namreč izvoljen za sekretarja predsedstva občinskega komiteja ZK Kočevje.

Na seji so oblikovali tudi predloge za nekatera občinska priznanja

ŠPORTNO STA PRENELA PORAZ

ŠENTRUPERT — Tudi Šentruperski primer kaže, da nam turistična društva ne bodo rešila turizma. Zakaj smo tako črnogledi? Sestanka društva, ki naj bi bil pretekli petek, se je namreč udeležil samo predsednik upravnega odbora Bojan Brezovar, prišel pa je tudi profesor Jože Zupan. Oba člana sta športno prenesla poraz svoje prizadevnosti, o turizmu si pa mislita svoje.

in nagrade, ki bodo podeljene na svečani seji občinske skupščine ob prazniku občine Kočevje 3. oktobra. V razpravi o teh nagradah in priznanjih so med drugimi ugotovili, da je med dobitniki teh priznanj preveč političnih delavcev, premalo pa delavcev iz neposredne proizvodnje. Del krivde za tako stanje nosijo gotovo tudi delovne organizacije, ki v glavnem ne predlagajo zaslužnih delavcev za te nagrade.

J. PRIMC

DEŽ REŠIL RAZSTAVO

RIBNICA — Gobarska družina Ribnica obstoji že 9 let in vsako leto je organizirala tudi po eno razstavo. Prav zadnje, letošnje razstave pa skoraj ne bi bilo, ker gobarji zaradi dolgotrajne suše niso mogli nabrati gob, saj niso rasle. Na srečo pa je nekaj dni pred Ribniškim semnjem — prav za seje me so tudi gobarske razstave — le začelo deževati in gobarji so dva dni pred semnjem začeli nabirati gobe. Letos so nabrali in pokazali na razstavi 272 vrst gob. Pri opisu in razstavitvi gob so ribniški gobarjem nudili pomoč tako kot vsako leto člani in strokovnjaki gobarske družine Ljubljana.

„Naša gobarska družina šteje 86 članov. Pred kratkim smo končno le dobili lastne prostore za sestanke in predavanja. Dala nam jih je delovna organizacija RIKO in sicer v bivšem zdravstvenem domu. Za razstave pa še vedno nimamo svoje prostora, zato vsako leto gostujemo v drugih,“ nam je povedal predsednik gobarske družine Ribnica Viktor Oblak.

J. P.

SESTALI SO SE SINDIKALNI PREDSEDNIKI

TREBNJE — V ponedeljek je bil v Trebnjem posvet s predsedniki osnovnih organizacij sindikata. Na posvetu so obravnavali naloge Zveze sindikatov na področju cen in informacije o rezultatih gospodarjenja v prvem polletju. Informacija o rezultatih polletnega gospodarjenja je nekoliko pozna, vendar so predsedniki vseeno imeli nekaj pripomb v zvezi z IGK, kjer sanacija še ne poteka tako, kot bi morala. Kar pa se tiče cen, so predsedniki ugotovili, da imajo v občinskem merilu pravzaprav zelo majhne pristojnosti in je vloga občinske organizacije sindikata tako rekoč neznatna.

SPET MLIN V TEMENIŠKI DOLINI

DOLNJI PODBORŠT — V Temeniški dolini menda ni mlinarja, zdaj pa se je za to obrt odločil Željko Gričar, ki je pognal v tek mlin v Dolnjem Podborštu. Seveda se bo tako za marsikoga precej skrajšala pot do mлина, kar pride še posebno prav v času, ko nam manjka bencina.

TREBANJCI V CELJU

TREBNJE — Na obrtni razstavi v Celju, ki bo od 16. do 23. septembra, bo sodelovalo tudi 12 članov Obrtnega združenja Trebnje, ki bodo v glavnem razstavili izdelke kovinske predelovalne obrti. Na razstavi bo član tega združenja prvič predstavil tudi elektronski analizator krvi, kar je v Jugoslaviji povsem nov izdelek.

SPOSOJENO TRNJE

— Videli ste: ko sindikat udari po mizi, cene takoj padejo za 25 per!

(iz Večernjih novosti)

Popravili jez

Na popravilo čaka še vrsta jezov od Dola do Broda

KOČEVJE — Vaščani Vrta (občina Kočevje) in Goršetov (Hrvaška) so v vročih poletnih dneh organizirali popravilo jezov na Kolpi. To je prvi jez od Broda na Kolpi pa do Dola, ki je bil v zadnjih desetih letih popravljen. Vsi ostali so bolj ali manj razdrti, zaradi česar se je Kolpa spremenila v hudournik.

Vaščani obeh vasi so v sodelovanju s člani ribiške družine Kočevje v treh dneh opravili 480 prostovoljnih delovnih ur. Pri tem jim je denarno pomagala Vodna skupnost Ljubljana-Sava, ki je prispevala 20.000 din za najnujnejši material in še nekatere stroške. Posestvo Snežnik iz Kočevske Reke pa je dalo na razpolago stroje.

Po oceni prebivalcev obkoljskih vasi in ribičev bi bilo nujno popraviti še jezove v dolu, Lazah, Bilpi, Grglju, Žaji in Slavskem lazu.

VODA ZA PUSTI HRIB

RIBNICA — Suša, ki traja že več mesecev, je prizadela predvsem hribovite kraje ribiške občine, kjer zmanjkuje vode. Prazni so tudi vodnjaki in na pomoč so morali priti gasilci. Matjaž Virant iz ribiškega gasilskega društva že mesec in pol vuži vodo v vas Pusti hrib v krajevni skupnosti Sv. Gregor.

M. G-č

Trimov jubilent

Franc Kotar o delovnem zagonu nekoč in danes

TREBNJE — V Trimu se fantje radi pošaljijo. In to je tudi potrebno, saj je delo kovinarjev težko in bi ga brez kančka humorja težko zmogli. Tudi na proslavi jubilentov, ki so v Trimu že deset in dvajset let, se je utrnila marsikatera humorna iskra. Največ jih je porodila razlika med sedanjo stopnjo razvoja in nekdanjo revščino. Tako so se fantje med seboj zbadali, češ lahko je tebi, ki si prišel iz vasi, kjer ste s krampi iskali kanale za televizijo. Pa je drugi prvega zbedel, koliko zlomov nog je bilo, ko so v vasi dobili asfalt. Med njimi je bil tudi Franc Kotar, vodja proizvodnje jeklenih konstrukcij, ki je v Trimu že dvajset let.

„Kdor danes začne delati v Trimu, težko verjame, kakšne so bile nekoč razmere pri nas. Delo je bilo veliko težje, strojev ni bilo, da ne govorim o prostori. Zdaj je pogled na preteklost prav zaradi tega nekako dvojen. Vsem nam je lepo pri srcu, ko vidimo, kaj vse smo naredili s svojimi rokami. Hkrati pa nam je hudo za leti, ko smo res delali s srcem,“ pravi Kotar.

Kotar je začel delati v Kemoopremi, predhodnici današnjega

Franc Kotar: Ponosni smo na prehojeno pot, hkrati pa pogrešamo nekdanji zanos pri delu.

Trima, leta 1963. Kot izkušen ključavničar je takoj postal imenovodja. Vodil je skupine 20 ali 30 delavcev, hkrati pa je bil kontrolor, razpisovalec, poenar. Potem je bil tehnolog, zadnja štiri leta pa dela kot vodja proizvodnje. Najhuje je bilo zanj lani, ko je bilo naročil toliko, tako da so jih komaj zmogli. Letos je pa že druga pesem, zdaj dela ni dovolj in zmogljivosti niso dovolj zasedene.

„Najbolj me boli,“ pravi Kotar prizadeto, „da je pri nas močno postopila disciplina. Nemarno ravnamo z orodjem, ne uporabljamo zaščitnih sredstev itd. Sam ne vem, kako smo svesto dopustili. Nekaj krivde je pa gotovo tudi na nas, saj se premo obveščamo delavce.“

DELAJSKI ŠPORT — Se danes je čas za prijavo za sodelovanje na delavskih športnih igrah. Medtem ko so vrhi kolesarji že opravili svoje in pokazali, kako hitro je treba vrteči pedale v teh hudih časih, se bodo sedaj pomerili še v namiznem tenisu, odbojki, streljanju, šahu, kegljanju, rokometu, malom nogometu in vtenjenju vrvi. Kaže, da se je vsaj na teh igrah še ohranil pravi športni duh, ko je res pomembneje sodelovati, kot zmagati.

MOST BO — Gre za most čez Kolpo v Zuničih, ki je bil dalj časa zaradi dotrajanosti zaprt, potem se je pa kar podrli. Sosednji in pobrateni občini Črnomelj in Duga Resa sta le zbrali potreben denar za popravilo tega mostu, ki povezuje dve republikli, in pred časom je zagrebška firma AG začela most obnavljati. Dela bodo stala dve stari milijardi, most bo dolg 147 metrov in širok 5 metrov, nared pa naj bi bil do konca letošnjega leta.

Ribniški zobotrebc

KOŠARE NISO ZEMLJE — Na Ribniškem semnju je imel Janez Klun na štantu že več košar, eno pa je še izdeloval. Mimoidoči ga vpraša: „Stric, a ste vse te košare že danes naredili?“ Odgovor je bil: „To pa ne, saj nisem pek in košare niso zemlje.“

RIBNICANI POVOSOD PRILJUBLJENI — Se nekaj ur pred Ribniškim semnjem je deževalo, nato pa je posijalo sonce. „Več, to je pa zato, ker smo Ribničanje povosod priljubljeni in tudi bog nas ima rad,“ je povedal Anton Silc, ki je med drugim prodajal tudi križe in velike molke. Predsednik Turističnega društva Andrej Klemenc pa je trdil drugače: „Lepo vreme je zato, ker so vremenarji napovedali po televiziji, da bo slabo.“

SVEŽE KREMŠNITE — Na vratih slaščičarne Novak je med Ribniškim semnjem pisalo: „Danes sveže kremšnite in štrukli.“ Tudi slovensčina bi lahko bila nekoliko bolj sveža!

Drobne iz Kočevja

NOVO GLASILO — Občinski svet Zveze sindikatov Kočevje je začel izdajati svoje glasilo „Informacije“. V prvi številki je med drugim članek o zakonu o družbenem sistemu informiranja. V njem je poudarjeno, da morajo biti delavci pravčasno informirani o vsem, kar potrebujejo za uspešno odločanje. Pri obravnavah periodičnih in zaključnih računov morajo biti informacije podane razumljivo. Delovni človek in občan samoupravljavec ima pravico, da je objektivno obveščen o vseh pomembnih zadevah dela, življenja in upravljanja. Pravilno je poudarjeno, da se morajo za uresničevanje vloge čimbolj usposobiti sredstva obveščanja. Mi bi le dodali, da ne bi škodilo, če bi se ustrezno usposobili tudi viri informacij.

— Meniš, da bo LIK končno zlezal iz izgube?
— Seveda bo, saj ima v.d. direktorja za svetovalca bivšega generalnega direktorja velike kočevske firme.

Trebanjske iveri

PRAŠICI IN LISICE PREŽIVELI NAPAD — Ko so prašiči in lisice iz okolice Dobriča izvedeli, da tamkajšnja lovska družina v nedeljo spet priredi brakado, je med njimi zavladal preplah. A zaman. Kljub temu da so bili med lovci tudi specialisti z Mirne z Nacetom Jerovškom na čelu, lov ni uspel. Tudi Dobričanom ni nič pomagalo, da Gregorčič, ki je to lovsko družino očitno okrepil samo s „tonažo“. Na brakadi, ki je bila preteklo nedeljo, je padla ena sama lisica.

UŽALJENOST PA TAKA! — Poročali smo že o tem, kako hodijo med delovnim časom po nakupih delavke iz sisov in občine. Zdaj pa je silšati pritožbe drugih administrativnih tovaršnic iz zdravstvenega doma, sodišča, kmetijske zadruge, Mercatorja in kdo bi še vedel našteti, ki menijo, da so bile po krivem prezrte. Zdaj napako popravljamo: tudi te med delovnim časom nakupujejo mleko in kruh. Popoldne ju namreč zmanjka. Le kako se znajdejo delavke za tekočim trakom? ?!

O tegobah vinogradnikov

Ob „ženitvi“ prezrli Malkovčane in njihovo grozdje

MALKOVEC — „Ženitev“ novomeškega Hmeljnika lahko žal spet služi za primer, kako se ob takih trenutkih pozablja na „otroke“.

Predstavniki teh gorc so se ob tej negotovosti v nedeljo z zanimanjem udeležili strokovnega pogovora o spravi letošnje letine, ki ga je pripravil območni odbor vinogradnikov Dolenjske Sevnice-Boštanj.

Vodja leskovske kleti pri krškem Agrokombinatu inž. Darko Marjetič je dejal, da bodo odkupovali tudi grozdje z Malkovcu. Pri sevniškem Kmetijskem kombinatu bodo za leskovsko klet tudi odkupovali na Malkovcu, Studencu in Sevnici.

Predvsem malkovski vinogradniki so potožili ob razglašeni letošnji odkupni ceni grozdja, kjer bodo

ob predaji dobili le 50-odstotno akontacijo, nakar bo sledilo plačilo še v treh obrokih. „Bo zadnji vsaj dovolj za škropiva,“ je potožil kmet Camloh. Za neurejene razmere na trgu z vinom ne gre kriviti kleti, kot je pojasnil inž. Marjetič. Vinari so preko svojega združenja mnogo storili. Vinogradnike seveda bode v oči končna cena v gostinskih lokalih. „Naša malkovska ročna pridelava v takem ne bo zdržala,“ je pristavil skrbni vinogradnik Ciril Flaajs.

Anka Gradišar

Za vedno usahnil plamen življenja Gradišarjevi mami. Obmirovalo je radodarno srce plemeniti in skromni ženi, mami in stari mami, članici Zveze borec in Društva upokojenec Sevnicea.

Pokojna Anka je ugledala luč sveta pred 79 leti v Rigoncah pri Dobovi v številni kmečki družini, kjer se je rodilo 12 otrok. Ze z dvanajstim leti je morala poprijeti za vsako delo, da se je lahko prebijala naprej. Marljivost in vztrajnost ter vestnost so bile njene oblike, zato je lahko dokončala trgovsko, nato pa še administrativno šolo, potem pa opravila tudi državni izpit. Po končanih izpitih in iskanju službe je vendarle našla delo na sodišču, kjer je postala sodnijska uslužbenka.

Ko je okupator leta 1941 podjarmil našo domovino, je službo med vojno prekinila na sodišču v Radečah, ker ni hotela postati okupatorjeva uslužbenka. Ostala je doma in pomagala možu v trgovini. Tu pa je že leta 1942 začela sodelovati z aktivisti Osvobodilne fronte, od 1. marca 1943 pa je bila vključena v teritorialno enoto vse tja do osvoboditve. V njeno hišo in trgovino so prihajali aktivisti in pri njej puščali najrazličnejši material, ki ga je posredovala naprej, tudi na Dolenjsko. Imela je zelo dobro vpeljene zveze, pri vsem tem pa ji je pomagal mož. Kljub večkratnim pregledom in sumničeni okupator ni odkril njene pomembne in zavedne dejavnosti.

Po končani vojni se je Anka Gradišar zaposlila na sodišču v Sevnici na oddelku zemljiških zadev. Tu je veliko pomagala ljudem, saj so tudi izven uradnih ur prišli k njej ključno njenih vrat, kjer so se dobili pomoč in dobre nasvete. Sodelovala je pri obnovi domačega kraja. Pri vsem tem pa je posvečala ljubezen in vso skrb svojima sinovoma in jima bila v oporo pri šoli in nadaljnjem študiju ter ju vzgojila tako, da jima ljudje zaupajo odgovorne delovne dolžnosti. Čeprav je bilo znano, da je zadnja leta bolehal, je Anka tiho, skromno izžarevala svojo vitalnost, dnevno spremljala dogodke doma in po svetu preko časopisa in drugih medijev obveščanja, široka razgledanost pa ji je omogočala, da je obdržala stik s časom in bila zanimiva sobesednica.

DVE SEJI ZAPORED

KRŠKO — Delegati z bora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora krške občinske skupščine so dobili gradivo za dve zaporedni seji. Prihodnji četrtek bodo tako med drugim obravnavali poročilo o uresničevanju politike občinske skupščine in problematiki na področju komunalno stanovanjskega gospodarstva v občini. V četrtek, 29. septembra, pa bodo delegati govorili o uresničevanju družbenega plana občine v tem srednjeročnem obdobju.

Na Blanci vodovod nezadovoljstva

V sedmih letih ni nikoli delal brezhibno

BLANCA — Z zgraditvijo novih industrijskih objektov se ta kraj vse živahneje razvija. Dobro voljo kazi v največji meri krajevni vodovod.

Na tem mestu ne želimo brskati po starih zadevah o tem, kakaj ta, že pred sedmimi leti grajeni objekt pravzaprav za večino krajanov ni nikoli deloval brezhibno. Sevniška Komunalna, ki sicer ni upravljalec tega vodovoda, je že marsikaj poskusila. Dušan Lozar iz te skupine meni, da je zajetje vode premalo. „Narobe je, ker objekt nima pravega gospodarja. Ko je nekdo s traktorskim kolesom poškodoval cev, nikjer nismo mogli dobiti ključev. Nevzdržno je, da stranke do-

Pravkar se je pričelo obiranje sadja v nasadih Kmetijskega kombinata. Pričakujejo okrog 250 obiralcev. Kuhinja za delavce v stari šoli večidel nima vode, voziti jo morajo s cisterno. Podobne nevesočnosti imajo tudi drugi na Blanci.

bivajo vodo tako rekoč zastoj, hiše se priključujejo na omrežje na lastno pest. Človek se dostikrat ne more znebiti občutka, da nekateri drug drugemu nagajajo, npr. z zapiranjem ventilov,“ pripoveduje Lozar.

Kako narediti temu konec? Novemu vodstvu krajevnih skupnosti ne manjka volje. Ne bi bili najbližje rešitvi, če bi se vsi uporabniki vode iz tega vodovoda na Blanci strpno usedli skupaj, potegnili črto čez stare zdrahe in se jasno dogovorili predvsem o tem, kako naprej?

A. ŽELEZNIK

Divjad močnejša od ograj

Sevnica: kaj pravijo prizadeti kmetovalci o škodi

KAMENCA — Zaradi vse številnejših pritožb kmetov zaradi škode, ki jo dela divjad, bo danes ob 9. uri sestanek z vsemi prizadetimi v sejni sobi občinske skupščine v Sevnici.

Kmetje marsikje trdijo, da nima več smisla kmetovati. „Našel sem tudi po 28 jelenov, to je več, kot če bi spustili vso našo živino,“ je povedal priletni Ignac Gole iz Kamence. Franc Gole, ki kmetuje nekaj više kot njegov stric, je razložil, kako so se povezali vsi v

vasi, da bi njive s koruzo ograjili z žico, oziroma električnim pastirjem. „Pol starega milijona sem dal za izolatorje. Ogrado smo redno pregledovali, a vse je bilo zaman. To ne pelje nikamor več,“ meni zaskrbljen, saj so lepo povečali hlev, to pa zahteva, da pripravijo več krme. „Sentjanski lovci so ocenili škodo na 10 arih koruze. To je izredno malo. Mi ne zahtevamo nobene miloščine, temveč red. Nekomur od nas ne pride na misel, da bi pasel po tujem,“ priblije Gole.

A. Z.

Za turiste vabljeni običaji

V KS Čatež krajani veliko sami naredijo za ceste in vodovode, premalo pa za turizem

ČATEŽ OB SAVI — Krajevna skupnost Čatež je pred kratkim praznovala svoj drugi krajevni praznik v spomin na množično vrnitev krajanov, ki jih je okupator 1941 izselil v nemška taborišča.

S skupnimi akcijami, to pa pomeni zlasti z udarniškim delom in drugimi prispevki, so krajani veliko naredili. Leta 1960 so zgradili vodovod za Čatež, pet let pozneje so prišli do zdrave pitne vode vaščani vasi Žejno in Sobinja vas, zatem so zgradili vodovod še v Dvorcah in leta 1980 še v Cerini.

Gradnja ceste Žejno — Sobinja vas je bila ena prvih povojnih akcij, leta 1948 so gradili cesto na Dobeno, zatem pa še v Mladine. Zadnjih nekaj let so posodobili vsake ceste na Čatežu, samoprivepek, izglasovan na občinskih referendumu, je omogočil asfaltno preprogo Dvorca — Cerina — Sobinja vas, krajevna akcija pa je bila uspešna tudi ob posodobitvi cest v Prilipah in Creini. Gorjanske vasi Dobeno, ki jo zaradi visoke lege in vzponov na cesti prizadene slaherno jensko in spomladansko deževje, niso prezrli v tem srednjeročnem načrtu. Sklenili so zadnji dve leti te „petletke“ zbirati denar za ceste, ki povezuje vas Dobeno z že asfaltirano Dvorca — Sobinja vas.

Janez Avšič: „Pred leti smo imeli turizem bolj organiziran.“

P. PERC

Obnova vodovodov za vse vasi je ena najpomembnejših nalog. Letos so že uredili črpališče, zamenjali pa bodo še precej dotrajanih salonitnih cevi z lito-železnimi, saj je veliko okvar. Staro šolo na Čatežu naj bi preuredili v kulturni dom, preuredili mriško vežico na pokopališču; ker razen Čateža in Dvorca druge vasi nimajo telefonskih zvez, je ureditev telefonije tudi v ospredju.

„Od okoli 1000 krajanov jih je 420 zaposlenih. Na našem območju so se razvili Terme, Petrolov motel, Vrtnarija Agric in obrat novomeškega Vodnogospodarskega podjetja. Ti kolektivni dobro gospodarijo. Poživitev delovanja turističnega društva Čatež naj bi prispevala tudi k temu, da bo gostinstvo-turistična ponudba boljša,“ je povedal predsednik skupščine KS Janez Avšič.

Tanjši stanovanjski dinar

V krški občini v prejšnjem srednjeročnem obdobju zgradili 569 stanovanj, do leta 1985 pa jih bo verjetno manj kot 400 — Dražja manjša stanovanja

KRŠKO — V minulem srednjeročnem obdobju 1976 — 1980 so pri krški samoupravni stanovanjski skupnosti predvideli 486 novih stanovanj v družbeno usmerjeni stanovanjski izgradnji, zgrajenih pa je bilo kar 569 stanovanj.

V Krškem je ključne novega stanovanja dobilo 500, na Senovem

35, v Brestanici 16, v Kostanjevici 12 in na Raki 6 proslincev. Predlani končana izgradnja Spodnjega Griča, kjer je v desetih stolpih 244 stanovanj in zaklonišče za 400 oseb, pomeni doslej največji kompleks zgrajenih stanovanj v usmerjeni stanovanjski izgradnji. Vsi potrebni objekti, od kanalizacije in vodovodnega omrežja pa do PTT omrežja, samo še dopolnjujejo vzorno zunanjo ureditev. Sočasno z izgradnjo Griča so se razveselili novih stanovanj Kostanjevičani, Račani in Podbočjani.

V tem srednjeročnem obdobju načrtujejo do leta 1985 izgradnjo

njevi 12 enot. Ker je stanovanjski dinar močno opešal, če imamo v mislih gradbene cene, kaže, da bo marsikaj od teh načrtov ostalo le na papirju.

Skladno z dolgoročnim stabilizacijskim programom v komunalnem gospodarstvu mora vsak investitor plačati tiste stroške, ki jih povzročijo, zatorej morajo biti v kvadratnem metru stanovanja vsi stroški, ki so s to gradnjo nastali. Ker drugih virov za komunalno opremljanje ni, bo morala skupščina stanovanjske skupnosti v Krškem sprejeti sporazum o temeljih plana za to srednjeročno obdobje, kajti stanovanjska izgradnja naj bi se po predvidevanjih zmanjšala približno za petino. To pomeni, da bi namesto predvidenih 80 zgradili poslej le še 60 do 65 stanovanj na leto.

P. PERC

DRAŽBA NAJDENIH PREDMETOV

SEVNICA — Oddelek za notranje zadeve in občo upravo prireja v torek ob 15. uri javno dražbo najdenih predmetov. Dražba bo na dvorišču pred občinsko zgradbo. Med 18 predmeti je največ koles, koles z motorjem in mopedom. Dražbe se lahko udeležijo vsi, ki bo predhodno vplačal 200 dinarjev jamstva. Predmeti so na ogled pol ure pred dražbo v občinskih garažah.

Hlodovina s Hrvaškega

Primer dobrega medrepubliškega sodelovanja

PREZID — Delavci štirih tozdov brežiškega Gozdnega gospodarstva že od 1. julija sekajo v gozdovih Gozdnega gospodarstva Delnice v sosednji Hrvaški in tozdu Prezid.

S hrvaškimi gozdarji jih veže že dolgoletno sodelovanje. Pred leti zgrajena sodobna žaga v Sevnici po drugi strani požira precejšnje količine hlodovine. Tovornjaki brežiškega GG so dovažali hlodovino že dve leti. Tokrat so se dogovorili za večje sodelovanje. Do sredine oktobra, ko tam že zapade sneg, naj bi posekali in spravili okrog 6.000 kubikov lesa. Polovico te hlodovine

porabijo na tamkajšnjem območju, 3.000 kubikov, pretežno iglavcev, pa prepeljejo na sevniško žago.

Kako so se znašli naši delavci v hrvaških gozdovih? Predčasno so zgradili potrebne vlake in pripravili teren. Za posek je preostalo le še okoli 1.200 kubikov lesa. Našim gozdarjem tam ni treba zadrževati zaradi opreme, ki so jo bili uvozili že v boljših časih. Resda imajo tovornjaki dolgo pot, okrog 180 km v eno stran. Surovina je pač surovina, iskati jo je treba tam, kjer je. Republiške meje tu niso nikakršna ovira.

A. Z.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

IZ BREŽIŠKE BOLNIŠNICE

V času od 25. avgusta do 2. septembra so v brežiški porodnišnici rodile: Helena Špiler iz Krškega — dečka, Milena Znidaršič iz Sevnice — Benjamin, Marija Tatič iz Bizeljkega — Arsenijo, Monika Blažič iz Rigonc — Vanjo, Anica Kalingar iz Rakitja — Tomislava, Branka Lebo iz Brdovca — Maria, Štefanija Lončar iz Mrzle planine — Mateja, Stanislava Kosar iz Rožnega — Heleno, Durda Matušič iz Velike Rakovice — Jurico, Jaga Gavranovič iz Krškega — Antonija, Mirjana Jug iz Prigorja — Kristijana, Marija Lipej iz Glogobrd — Janija, Ivanka Zorenč iz Bistrice ob Sotli — deklico, Anica Bučar iz Dobrove — Davorja, Jožefa Kus iz Blance — Bojana, Anica Ivanšek iz Arnovih sel — Damirja, Vesna Kralj iz Krškega — Sanjo, Jožica Levičar iz Dol. Leskoveca — Adrijano, Vesna Cvetkovič iz Strmca — dečka in Julijana Godler iz Brežic — Gregorja. Cestitamo!

V času od 3. do 9. septembra so v brežiški porodnišnici rodile: Pavica Milakovič iz Samobora — Borisa, Danica Kuhar iz Jablanovca — Danielo, Irena Lukica iz Krja Donjeja — Slavico, Ivica Milat s Trebeza — Boštjana, Ljiljana Jantolič iz Otoka — deklico, Ivančica Kržič iz Samobora — Davorja, Jožefa Kus iz Blance — Bojana, Anica Ivanšek iz Arnovih sel — Damirja, Vesna Kralj iz Krškega — Sanjo, Jožica Levičar iz Dol. Leskoveca — Adrijano, Vesna Cvetkovič iz Strmca — dečka in Julijana Godler iz Brežic — Gregorja. Cestitamo!

Krške novice

TRŽNICA NE BO ZAMUJALA — Čeprav je bilo veliko nejevernih Tomažev, ki so junija letos ob krškem krajevnem prazniku zmajevali z glavjo, češ saj ne bo nič s tržnico, ki jo pričakujemo že deset let, dela lepo napredujejo. Tako so povsem stvarne napovedi, da bo tržnica okoli dneva republike nared za svečano otvoritev. Zaprte kioske zelenjadarja na Vidmu bo poslej Agrokombinatu in Preskrbi, predvsem pa nakupovalcem, lažje prebroditi zaradi bolj bogate in pestre ponudbe, predvsem sadja in zelenjave. Upajamo, da bo več dobrega blaga sklestilo previsoke cene nekaterim živlom....

TUDI NA AVTOBUSU ZA VZOR — Zadnjič smo pisali, da si pomemben občinski mož sam spravljiva iz gozda kurjavo za letošnjo zimo, kar je precej odmevalo med ljudmi v dobrem pomenu besede. Pred dnevi pa je nek tvarišča pohvalila taistega možakarja, da je lahko za vzor, predvsem neolikantni mladeničem, ki se na lokalnem avto-busu sploh ne zmenijo za starejše potnike, mož pa jim menda vedno odstopi sedež. Tudi taki drobci pričajo o človeku....

Sevniški paberki

POZADLJENI KIOSK — Nekdajnji zivordečki kiosk Dela za prodajo časopisov v bližini spomenika kmečkih uporov že dolgo sameva. Časopisi se pač dobijo v trafiki Gostinškega podjetja. Če so pri Delu nanj pozabili, bi v mestu verjetno kaj hitro našli uporabnika. Škoda, ker ni večji, da bi ga ob pomanjkanju prostora lahko nasejala mladina.

CUREK ZAVAJANJA — Sedemletne tegobe z blanskim vodovodom kar ne morejo izbrizati iz spomina tistega slavnostnega trenutka, ko so celo iz gasilske cevi lahko pobrizgali z vodo. Stranke se obračajo na naš naslov, če se premoremo fotografirati tistega slavnostnega trenutka, ker bi na njej morebiti našli odgovorne za teh več ali manj suhih sedem let. (Več v posebnem prispevku).

pisma in odmevi

ČISTILI BISTRICO

RIBNICA - Ribniški mladinci so pred kratkim očistili Bistrico na odseku skozi Ribnico, predvsem pri mostovih in pri ribniškem gradu. Za uspešno opravljeno delo so prejeli nagrado Vodne skupnosti Ljubljana-Sava. Denar so porabili za zaključno svečanost, posvečeno uspešnemu brigadirskemu letu.

M. G-6

STEKLA RAZBIJAJO

RIBNICA - Člani osnovne organizacije ZSM Ribnica prizadevno in lepo urejajo prostore, ki so jih dobili za svojo dejavnost. Medtem ko se mladinci trudijo, jim nekdo „pridno“ razbija zunanje šipe. Neznani objestneži oziroma huligani so mladincem razbili šipe tudi pred Ribniškimi semnjem.

M. G-6

TABOR SUTJESKA 83 V DOLENJSKIH TOPLICAH

Med letošnjimi počitnicami je bil tabor Sutjeska 83 v Dolenjskih Toplicah na prostoru Doma slovenskih pionirjev. Udeležilo se ga je veliko pionirjev iz vseh republik in pokrajin. V taboru smo delali, zvečer pa prirejali zabavne večere. Obiskali smo roške gozdove in obiskovali Bor in zdravilišče v Toplicah. Po odhodu taborjanov smo pospravili vso okolico tabora, da je naš prostor ostal čist.

MOJCA LUKŠIČ
OŠ Dolenjske Toplice

Vsa čast razsodišču!

Bralčev priznanje jezikovnemu razsodišču

S 116. objavo jezikovnega razsodišča pri RK Slovenije z naslovom „Jugoslovanska nacija“, objavljeno 1. septembra tudi v Dolenjskem listu, se je jezikovno razsodišče pokazalo v vsej svoji odločnosti. Svoj čas so ga mnogi imeli za nekakšen tujek, ki bo rovaril po slovenskem jeziku, delal razprtije in morda še bolj odtujeval jezik.

Toda jezikovno razsodišče je v zelo kratkem času dokazalo, da je Slovincem in slovenskemu jeziku potrebno, še več, da postaja celo nepogrešljivo. Mnogo je nejasnosti, zato potrebujemo pristojno telo, ki bo z avtoriteto znanja razsojalo posamezna vprašanja.

28. avgusta popoldne so na ljubljanski televiziji prikazovali avtomobilsko tekmovanje v formuli 1, zatem pa še balkansko prvenstvo v konjeništvu. Vse bi bilo lepo in prav, ko bi to spremljal slovenski komentar ali vsaj slovenski podpis.

Toda spremna beseda je bila srbohrvaška. Menim, da je to nedopustno, v svoji skrajnosti pa celo krati z ustavo zajamčene pravice. Podobne primere sem zasledil zlasti pri reklamah. Vem, da bi moral o tem pisati RTV Ljubljana, ne vem pa, če bi moje pisanje prišlo do toliko ušes, kot lahko, če je objavljeno v listu. Dodajam še, da bi stališča jezikovnega razsodišča morali upoštevati ne le pri pisanju, temveč tudi pri javnem govorjenju oziroma nastopanju.

ANDREJ NOVAK
Ratež

V NAŠI VASI JE ASFALT

Imam dedka, ki živi na deželi in ima kmetijo. Z mano mu hodiva pomagat pri delu na polju. Toda od Črnomlja do Starega trga, kjer živi, je bila prej makadamska cesta, na kakršni se prej uniči avto, porabi pa se tudi več goriva. Tam sta zdaj dve tovari, in začele so se širiti govorice, da bodo cesto asfaltirali. Ko sem to povedala mami, me je zavrnila; češ to so samo govorice. Čez teden ali dva so začele govorice dobivati asfaltno podobo. Često so modernizirali, tako da se z mano lahko peljeva bolj zadovoljni in veseli, jaz pa ji pravim: „No, vidiš, pa niso vedno vse govorice prazne“.

INGRID MOZINA
OŠ Dolenjske Toplice

PRVIČ NA MORJU

Z Ružo, Suzano Milojko, Zdenko in našo tovarišico sem bila letos prvič na morju. Bilo je navdse le po. Peljali smo se z ladjo in se naučile plavati. Prihodnje leto bi spet rade doživeli tako lepe počitnice.

NADA BRAJČIČ
OŠ XII. SNOUB
Novo mesto

Kelti in sodobniki

V Cankarjevem domu v Ljubljani je odprta arheološka razstava, katere avtor je Mitja Guštin iz Posavskega muzeja

LJUBLJANA - „Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije“ je naslov velike in izjemno zanimive arheološke razstave, ki je od minulega petka odprta v Cankarjevem domu. Na njej je na ogled več kot 500 predmetov, ki sodijo v zadnja tri stoletja pred našim štetjem, prispevalo pa jih je 24 muzejev iz vse Jugoslavije. Razstavo je pripravil Narodni muzej v Ljubljani, njen avtor pa je arheolog Mitja Guštin, kustos Posavskega muzeja v Brežicah.

Kot rečeno, so gradivo za razstavo prispevali muzeji iz vseh republik in obeh pokrajin, iz Slovenije pa sodelujejo s svojimi eksponati tudi regionalni muzeji, med drugim Dolenjski muzej iz Novega mesta in Posavski muzej iz Brežic. Slednji je med drugim prvič razstavil predmete, ki so jih lani odkrili v Brežicah. Sicer je na ogled veliko keltskega nakita in nakita drugih ljudstev, ki so sočasno živela na ozemlju Jugoslavije. Poleg nakita je tudi precej keramike, orožja, orodja in novcev. Posebna paša za oči so, denimo, zlata maska iz Trebeništa, zlata pasne sponje iz Novega Pazarja in čelade iz Zenjaka.

Razstava, ki jo dopolnjujejo številne ilustracije in katalog s sto fotografijami označuje začetek arheoloških dnevo, ki so letos posvečeni umrlemu dr. Petru Petruju, dolgoletnemu ravnatelju Narodnega muzeja v Ljubljani in marljivemu arheologu, ki je veliko prispeval v arheološko zakladnico Dolenjske in Posavskega muzeja v Brežicah. Razstava, pa tudi njegov delež v proučevanju davnine v tem delu Slovenije je neprecenljiv.

V Cankarjevem domu bo razstava „Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije“ odprta do 6. novembra. Januarja in februarja prihodnje leto bo na ogled v Zagrebu, marca pa še v Beogradu.

SLIKE NA OGLED STAROSTNIKOM

NOVO MESTO - V Domu starejših občanov v Šmihelu je že več dni na ogled priložnostna razstava likovnih del, katerih avtorji so člani raznih likovnih skupin iz Slovenije. Razstavo je postavil Toni Vovko, predsednik Zdrženja likovnih skupin Slovenije.

Dom kulture je spet odprt

NOVO MESTO - Prenovljeni Dom kulture na Prešernovem trgu so odprli minuli petek zvečer s tremi prireditvami: koncertom domačega pihalnega orkestra, otvoritvijo razstave partizanskega kulture v mali in prikazom ljubiteljske kulture postvarjalnosti v veliki dvorani.

Pred začetkom zadnje prireditve, na kateri so sodelovali skupini folklornega društva Kres, učenci Glasbene šole Marjana Kozine, mešani pevski zbor Krke in revijski orkester Kulturnega društva Dušana Jereba, je o pomenu ureditve in ponovne otvoritve Doma kulture govoril predsednik ureditvenega odbora inž. Zmago Novak.

Prenovljena in preurejena stavba bo poslednji kulturni dom v pravem pomenu besede. Resda je velika dvorana z obnovljenim odrom manjša za okoli 80 sedežev (ima jih 278), zato pa pomenijo pridobitev klubskih prostorov, mala dvorana v pritličju in večja dvorana v prvem nadstropju. Glede na kulturne potrebe Novega mesta pa dom še vedno ni dovolj velik in prostoren, vendar so zdaj najrazličnejše kulturne skupine, tiste, ki delujejo v okviru Kulturnega društva Dušana Jereba, in druge, ki so kot samostojna društva vključena v ZKO, prišle vsaj do ustreznih prostorov za vaje in nastope. Posledje se tudi samemu KD Dušana Jereba ne bo treba več sklicevati na prostorske in druge težave in s tem opravičevati mrtvilo. Čas, da se mrtvilo konča, prihaja s sezono 1983/84, ki se je že začela.

I. Z.

Kulturno bogata jesen

Od petka v Kostanjevici na ogled umetniška zbirka Zorana Didka - Še bienale in Kraljeva zbirka

KOSTANJEVICA - V kostanjeviškem gradu, pod katerega streho je znamenita Galerija Božidar Jakac in ki sicer čedalje bolj služi kulturi in umetnosti, so minuli petek odprli razstavo del znanega slovenskega slikarja, pedagoga in oblikovalca Zorana Didka. Dela za to zbirko, ki bo kasneje dobila stalni razstavni prostor v gradu, je Kostanjevici podarila soproga pokojnega Didka. Na otvoritvi razstave je o Didkovi umetniški tvornosti govoril umetnostni kritik Janez Mesesnel.

Otvoritev Didkove razstave je pomenila uvod v bogato kulturno jesen

Martina Režun: „Zdaj se da vse drugače delati.“

Pridobitev, ki krasi jubilej

France Režun, vodja Knjižnice Pavla Golia v Trebnjem: „Zdaj je naša naloga urediti še štiri izposojevališča“ - Zadnja leta na policah manj novih knjig

TREBNJE - Od sobote, 3. septembra, posluje tukajšnja splošnoizobraževalna knjižnica v novih prostorih, v pritličju stare osnovne šole, in sicer na prisojni strani te stavbe. Prostore, ki so znatno večji in primernejši za knjižničarstvo kot dosedanji v kulturnem domu, so ustrezno preuredili in opremili. Na policah je kakih 18.000 knjig, medtem ko šteje celotni fond knjižnice, ki opravlja tudi matično službo v trebanjski občini, okoli 22.000 knjig.

Kakih 4.000 knjig je namreč v obtoku na izposojevališčih, ki so do zdaj urejena v Mokronogu, Šentrupertu in na Mirni, v načrtu pa je še ureditev izposojevališča v Velikem Gabru, Dobriču, na Čatežu pri Veliki Loki in na Trebelnem.

Pomemben del trebanjske knjižnice, ki je poslednje imenjuje po pesniku in dramatikcu Pavlu Goliu, trebanjskem rojaku, je čitalnica, kjer je prof. Jože Zupan uredil stalno razstavo o Goliu. V kotu same knjižnice so razstavljene originalne grafike, s katerimi je njih avtor Lucijan Reščič opremil pesniško zbirko „Drobci sonca“ Franceta Režuna, na mizi pa rokopisi literarnih ustvarjalcev iz trebanjske občine, ki predstavljajo zameetek rokopisne zbirke, nove dejavnosti knjižnice. Oboje, grafike in rokopise, so avtorji podarili knjižnici.

„Zdaj se bo pa že dalo dihati,“ je malo pred otvoritvijo knjižnice dejal njen vodja France Režun, pomočnik ravnatelja na trebanjski osemletki.

Meni je, da bodo bralci že raje prihajali v knjižnico in da se bodo hitro navadili na nove prostore. Do sedaj je imela knjižnica 1.742 stalnih obiskovalcev, ki so si lani ob 13.863 obiskih izposodili 29.415 knjig, kar so spodbudni podatki.

Dve tretjini obiskovalcev in bralcev so osnovnošolci in srednješolci, ki si izposojajo knjige zlasti za obvezno čtivo in tekmovanje za bralno značko.

France Režun je dodal, da se je dotok novih knjig zadnja leta upočasnil, saj se poslabšane gospodarske razmere z vsemi negativnimi učinki kažejo tudi v knjižničarstvu. „Knjižnica, ki je bila v začetku leta 1963

Ko otroška roka slika

Ob drugem slikarskem ekstemporu mladih Bele krajine

25. avgusta je 28 mladih iz štirih belokranjskih osnovnih šol (Črnomelj, Metlika, Podzemlje, Semič) ustvarjalo v Metliki. Njihova dela so bila od 28. avgusta do 4. septembra razstavljena v Ganglovm razstavišču.

Nemalo obiskovalcev razstave je bilo navdušenih in hkrati presenečenih nad kakovostjo prikazanih del. Kolikšen ustvarjalni potencial se skriva v teh mladih ljudeh, koliko pristnega osebnega doživljanja! Različni arhitekturni izseki iz Metlike, ki so na razstavi prevladovali, in nekaj tihožitij, vse je zaživel v pogledu srečnega in veselega odnosa do življenja. Močne pester barve, ki jih zna usklajevati v glavnem le otroška roka, poudarjanje nekaterih detajlov, ki so za otroka pomembnejši od drugih, to sta le dve značilnosti, ki dajeta tovrstnemu snovanju edinstven pečat.

Da belokranjski ekstempori ni prva lastovka pomladi, je jasno. V Sloveniji ima nekaj krajev (Kostanjevica na Krki, Maribor,

Škofja Loka, Sočanj) s podobnimi prireditvami že pravo tradicijo. Kljub temu pa verjetno ne more biti narobe, če se še kje pojavijo na novo. Pa ne zaradi rivalitete oziroma tekmovanja, ampak zgolj z namenom potešiti ustvarjalni nagon. Če je ta poleg vsega še strokovno voden, rezultati, kakršne kaže tudi razstava, skoraj ne morejo izostati.

Lepa in posnemana vredna gesta članov prireditvenega odbora in vseh sodelujočih je v tem, da svoja dela podarjajo delovnim organizacijam in ustanovam. Celotna lanska kolekcija krasi stene nekaterih prostorov Vinske kleti, letošnje slike pa naj bi šel v Zdravstveni dom v Metliki.

Za uspešno delovanje ekstempora v bodoče ne bi smela biti ovira središča, ki so pravzaprav minimalna. Včasih je že moralna podpora več kot dovolj. Prirediteljem mogoče le dve sugestiji: zajeti vse belokranjske šole in poslikati kar največji del Bele krajine.

ANDREJA BRANCELJ

kultura in izobraževanje

Odličja svobode bodo tudi letos

LJUBLJANA - ZKO Slovenije bo tudi letos podelila tradicionalna priznanja - odličja Svobode - prizadevnim delavcem, skupinam, društvom in organizacijam za njihove nadpovprečne uspehe pri kulturno-političnem in organizacijskem delovanju na področju ljubiteljske kulture. Razpis je bil objavljen v 57. številki Kulturnega poročevalca, ki ga zainteresirani lahko dobijo v kulturnih društvih in občinskih ZKO.

Odličja Svobode podeljujejo predvsem za vidne dosežke pri spodbujanju in organiziranju kulturnega življenja, še posebej delavcev in mladine, za uvajanje sodobnih oblik, raziskovanje kulturnih potreb, izobraževanje, načrtovanje, obveščanje, širjenje kulturne vzgoje in negovanje kulturnih tradicij NOB. Poleg občinskih ZKO lahko predlagajo kandidate tudi krajevne skupnosti, šole, delovne organizacije, združenja, sissi, družbeno-politične in kulturne ter druge organizacije, ki se ukvarjajo s kulturno dejavnostjo.

ustanovljena z začetnim fondom okoli 2.000 knjig, je sedemnajst let rasil s povprečnim letnim prirastkom 1.200 knjig, medtem ko je zadnja tri leta nakup manjši za okoli 500 knjig letno,“ je pojasnil.

Novih prostorov knjižnice sta od vseh še najbolj veseli obe knjižničarki. „Primerjava sedanjih prostorov s prejšnjimi se mi zdi povsem nemogoča. Če samo pomislim, kako je bilo v kulturnem domu: povsod same knjige, da sva se že hudo dušili; zdaj pa bova obe še z večjim veseljem stregli obiskovalcem,“ je očitno zadovoljna, da je selitev mimo - pripomnila knjižničarka Martina Režun.

Knjiga zgodovine

V Novem mestu predstavili knjižno delo A. Stampoharja

NOVO MESTO - Minuli petek so na otvoritvi razstave partizanskega tiska, ki jo je v mali dvorani prenovljene Doma kulture pripravila Studijska knjižnica Mirana Jarca, predstavili obiskovalcem tudi knjigo „Iz revolucionarne preteklosti na območju Gorjancev 1918-1941“, ki jo je napisal Anton Stampohar, vodja oddelka NOB Dolenjskega muzeja, izdala pa Skupnost borcev Gorjanskega bataljona.

O pomenu knjige, ki pomembno bogati pisanje o revolucionarnem dogajanju med obema svetovnjima vojnama v jugovzhodnem delu dolenjske dežele, je govoril Franc Pirkovič, šentjernejski rojak in član uredniškega odbora, poudarjajoč pri tem, da je imel avtor pri pisanju tega zgodovinskega dela vso podporo nekdanjih partizanov. Anton Stampohar je med drugim navedel, da predstavlja njegova knjiga pregled revolucionarne dejavnosti s težiščem na delovanju šentjernejskih boljšečkov, komunistov in levicarjev in da je kot taka prvi povsod strnjene predstavitev. Delo, opremljeno s številnimi opombami, ki kažejo, da se je avtor pri pisanju oprl na mnoge ustne vire, in z več fotografijami ljudi in krajev, ki jih opisuje, naj bi s pridom rabili vsi, ki jih zanima domača predvojna zgodovina, še posebej pa šole. V tem smislu je izzvenela tudi predstavitev.

Omenimo naj še, da je v nastovu napaka, ki je brzkone ušla oblikovalcu, vendar pa tako popači smisel, da je ni težko odkriti. Stampohar obravnava obdobje 1918-1941 in ne 1941-1981, kakor je v knjigi dvakrat natisnjeno z velikimi številkami.

I. Z.

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal: Jože Simčič

ODKAR IMAMO DEPOZIT, SE TUDI MEDVE DRŽIVA BOLJ DOMA!

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Ni izpolnila pričakovanj

Kašče po spravilu pridelkov niso bile polne — Akcija za privezovanje telet — Niso dobile kisa

LETOSNJA LETINA KMETOM, ki so si po dolgotrajni in hudi zimi ogledovali polja, ni izpolnila pričakovanj. Toliko so si obetali od pšenice, ki je jeseni prav lepo kazala, pridelek pa ni tak, kot so pričakovali. Je bilo temu krivo seme ali slaba umetna gnojila? Ne! Letos je bila izredna zima, kar potrjujejo tudi meteorološki strokovnjaki, in ta je bila kriva, da kašče po spravilu pridelkov niso bile polne.

3. SEPTEMBRA SEM KUPILA v semiškem bifeju 1 kg kruha, ki stane 105 din. Kruh pa je bil star in neužit, ker je imel že močan duh. Nesla sem ga nazaj in prosila prodajalko, naj mi da svež kruh ali pa vrne denar. Dobil pa sem odgovor: „Jaz nimam s kruhom nič opraviti; me nič ne briga...“

KMETIJSKA ZADRUGA NA BIZELJSKEM je letos pričela med kmetovalci akcijo za privezovanje telet. Zaradi zelo ugodnih cen mladih telet so jih živinorejci pričeli sproti prodajati, deloma pa tudi zato, ker jim na zimo primanjkuje hrane. Zaradi tega se je stalež privezanih goved na Bizeljskem precej zmanjšal.

BELOKRANJSKI VINOGRADNIKI SE TE dni mudijo pri opravi, ki pride na vrsto le enkrat na leto: pomivajo in pripravljajo sode za novo vino. Grozdje kljub nesončnim in deževnim dnevom polagoma zori. Letošnja trgatve se bo nekoliko zakasnila. Predvidevajo, da se bodo prvi dnevi trgatve pričeli šele ob koncu septembra.

TEHNIKA SI UTIRA POT TUDI V SUHO krajino. Po sedanjih ocenah imajo v Suhi krajini 6 tovornih avtomobilov, 18 osebnih avtomobilov, 21 motornih koles in 89 mopedov, razen tega imajo okoli 480 radioaparatorov v 1216 gospodinjstvih in 6 televizorjev.

V LIGI LJUBLJANSKE PODZVEZE je novomeški Elan gostoval v Podpeči, kjer se je pomeril z domačim Partizanom ter zmagal z zavidljivim rezultatom 6:3.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 12. septembra 1963)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Pa znati i prav izkoristiti

Letos dobra vinska letina — Tatovi ukradli te in one sadeže — Vstal in podgane nagnal — Bolhe iz skrajnega severa še nima

(Vsled ugodnega) spomladnega in v drugi polovici julija, v celem avgustu in začetkom septembra vročega vremena obeta letošnja vinska trta glede dobrote lepe nade. Ako ne bode zadnji čas pred trgatvijo deževje preveč nagajalo, bodo letos dobra vinska letina. Kaj to pomeni za našo vinogradništvo, ve dobro tisti, ki sam skuša, s kakim trudom in gnotnimi žrtvami delujejo na preosnovanje vinogradov! To ugodno letošnje priliko moramo pa znati i prav izkoristiti, t.j. trgatve izvršiti tako, da bodemo pridelali z umnim ravnanjem dobra, stanovitna, po mogočnosti kvalitetna vina, katera bodo vinski trgovci in krčmarji dobro plačevali, konsumenti pa radi pili.

(Tatovi sadja) Čim bolj dozoreva sadje in grozdje, tem bolj se množe tatvine. Vse križem se toži po našem mestu, da so tatovi ukradli te in one sadeže, ali jih pa tudi zlovilno pokončali. Posrečilo se je na enem in drugem vrtu tatove dobiti, bili so vedno isti pobiči, otroci istih brezvestnih staršev, ki znajo za to.

da njih otroci kradejo, a so premeški, da bi jih kaznovali. Za danes še ne objavimo imena; ako pa ta tatinska svojad še kedaj pride krast na tuje posestvo, bomo brez vse prizanesljivosti povedali njih imena, da vedo meščani, kakšne sosede imajo.

(Podgane so) mu uho ogrizle. Prošle dni se je zgodil ta čudni slučaj v Gorici. V ulici Ascoli so v pritličju neke hiše spečemu Ivanu Malničju razjedle podgane srajco na prsni in se potem lotile desnega ušesa, kar je pa Malničja le prebudilo, da je vstal in podgane nagnal. Pač trdno spanje!

(V Londonu) zbira Rotšild bolhe. Dosedaj ima že lepo zbirko nekaj nad tisoč bolh raznih četrtonožcev in ptic vseh delov sveta. Toda bolhe iz skrajnega severa še nima!

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. septembra 1903)

PO SVETU OKOLI

TELEFONADA IN POL — Debelo kot le kaj je pogledal Peter Illyn iz ameriškega Yakimeja, ko je prejel mesečni račun za telefon: plačati bi moral 2.623 dolarjev in 92 centov. Možak, ki je običajno plačal stoti del te vsote, se je pritožil, iz telefonskega podjetja pa je dobil vljudno pojasnilo, da je računalnik pač zabeležil njegov razgovor, ki je neprekinjeno trajal pet dni, šest ur in 38 minut. Illynu ne bi preostalo drugega kot plačati, a na srečo mu je uspelo dokazati, da se je računalnik pokvaril tisti hip, ko je on nekam telefoniral, pogovor pa je beležil, dokler ga niso popravili, kar se je zgodilo čez pet dni, šest ur in 38 minut.

NAPAČNA SMER — Ni znano, koliko časa je 28 zapornikov kopal skrivni rov, da bi po njem pobegnili iz nekega zapora v Rio de Janeiru. Znano pa je, da so kopali v napačni smeri. Ko so se eden po eden plazili na plano, so imeli precej spet vklejane roke. Izhod iz rova je bil namreč tik pred policijsko postajo, tako rekoč pod nogami dežurnega policajca.

PONAREDKI ZA ZGLED — Z drugim poslom, in to uspešneje, pa so se ukvarjali zaporniki v Limi. Nezačuden je bil z zaporniško plačo, zato so izdelali matrice in kar na jetniškem tiskarskem strojčku začeli tiskati ponarejene bankovce. Ponaredko so bili tako popolni, da jih je bilo težko odkriti. Kdor je prišel na svobodo, ta je z lažnim denarjem brez težav kupoval in bivšim sotrpinom pošiljal raznovrstne dobrrote. Vsega lepega je enkrat konec, tudi zaporniška izdelovalnica denarja je poslovala le dotlej, dokler ni postal eden ob bivših zapornikov preveč lakomen, pa je začel ponarejati še na svobodi in po odkritju policajem priznal, da se je v tem poslu izpopolnil v zaporu.

MOJSTRI — V švedskem Norrköpingu so požari redki, zato so gasilci dolgač preganjali tako, da so skušali v eni uri sestaviti čim daljšo cev. Spretnosti jim ni mogoče odrekati, s cevjo bi lahko gasili 5728 metrov oddaljen požar.

Rastline se gredo kemično vojno

Rastlinski strupi so „težko topništvo“ rastlin v boju za preživetje — Človek povzročil, da nekatere rastline izgubljajo obrambne sposobnosti

Znanstveniki odkrivajo vedno več znakov, ki kažejo, da med rastlinami in drugimi živimi bitji divja hud boja za preživetje. Rastline se poslužujejo posebnih kemičnih snovi, da bi bile kos sovražnikom, iščejo si tudi zaveznike.

Alelopatija se imenuje mlada znanost, ki proučuje, kako rastline uporabljajo kemikalije proti drugim rastlinam pa tudi drugim živim bitjem. Nevarnost preži na vse živo, večina živih bitij pa se pri izogibanju ali v boju s sovražnikom lahko plazi, plava, leti ali hodi, le rastline so nemočne zakoreninjene na enem mestu. Da bi kljub temu preživele in še naprej s pomočjo sončne energije proizvajale hranilne snovi za prehranjevanje preostalih živih bitij od mikrobov do človeka, so rastline ustvarile raznovrstne pripomočke, pogosto so to trni in kemične snovi. Med slednje se uvrščajo fitotoksini, po domače rastlinski strupi.

Oleander je tako strupen, da bi človek umrl, ako pri prežvečilu in pojedel en sam list. Jagode omele lahko umorijo kravo, nič manj nevarni niso ostrožnik, kristavec ali zlatica. Veliko rastlin proizvaja herbicide za boj proti drugim rastlinam pa insekticide zoper eno ali več vrst žuželk. Ni nujno, da rastlina sovražnika povsem uniči, zadostuje že, da ga oslabi, ustrahuje in tako zavaruje sebe. Tobakov grm proizvede le toliko nikotina, da ta insekti-

cid listno uš samo omrtviči, ne pa tudi umori. Listi hrastov ali iglice borov vsebujejo čreslano kislino, ki v želodcih rastlinojedcev povzroča encimske spremembe, pa so listi ali iglice nato težko prebavljivi. Kemične snovi nekaterih drugih rastlin škodljivo vplivajo na centralni živčni sistem živih bitij, ki segajo po teh rastlinah.

Pokojni ekolog Robert H. Whittaker je dognal, da konoplja in posamezne gobe povzročajo omamljenost; tako se te rastline obvarujejo pred požrešneži. Da bi bila rastlina kos sovražnikom, se pravi močnejša od njih, mora poskrbeti za obrambo. Ker je celo pri razmnoževanju dokajkrat odvisna od drugih, je že pred milijoni let pridobila pomočnike. Pisanim cvetovom in vonjavam se žuželke ne morejo ogniti, znano je, da je veliko rastlinskih vonjev zelo podobnih feromonom, to je vonjavam, ki jih oddajajo samicke žuželke, da bi pritegnile samčke. S posnemanjem takih vonjav rastline priključijo žuželke, te nato raznašajo cvetni prah in povečajo možnost razmnoževanja rastlin. Po drugi strani pa živali in človek z raznašanjem semen in plodov tudi onemogočajo razmnoževanje rastlin, saj ni vsako okolje primerno, da bi rastlinam nudilo vse pogoje za življenje.

Poleg bolj ali manj trdne ovojnice rastlinska semena varuje tudi strup, t. i. pruska kislina; te je veliko v jabolčnih pečkah, mareličnih in breskvičnih koščicah. Ptica in štirinožci hitro zaznajo, da so strupena semena neprebavljiva, pa jih pustijo pri miru. Toda semena vseeno še niso varna, na tleh prežijo nanje nove nevarnosti: bakterije in glivice, ki se prehranjujejo z odmrlimi rastlinami in bi se polotile tudi semen. A rastline so naše orodje tudi zoper to nevarnost, mnoga semena vsebujejo močne fungicide, ki razžirajo celične stene gliv, posebne kemične snovi pa so pogubne za bakterije.

Rastline se bojujejo tudi ena proti drugi. Tako ima npr. laški oreh v koreninah fitotoksin, ki ovira ali celo onemogoča rast paradižnika, krompirja, jabolna, lucerne. Določene vrste fižola pa izredno uspevajo prav v bližini tega oreha, dognali so, da fitotoksin nanje deluje kot gnojilo. Ko so se v Evropi pojavila prva evkaliptusova drevesa, so botaniki opazili, da pod njimi raste zelo malo drugih rastlin. Kmalu so ugotovili, da z evkaliptusovih listov kapljajo snovi, ki so za mnoge rastline strup. V Avstraliji pa so se rastline prilagodile, pod evka-

liptusom uspevajo kljub strupu.

Ako ogenj povsem uniči rastlinsko ovedo, si rastline pri vnovični rasi sledijo po določenem vrstnem redu. Najprej zraste plevel, po dveh letih prevladajo trave, ki so močnejše od plevela, po približno 40 letih pa na nekdanjem pogorišču že kraljujejo drevesa, katerih senca številne druge rastline prikrajša za življenjsko potrebne sončne žarke.

Rastline si tudi pomagajo med seboj. Ameriški zoolog in kemik David L. Rhoades je dognal, da nekatere vrbe in jelše tedaj, ko jih napadejo gosence, na nekakšen način opozorijo na napad drevesa iste vrste. Ta se odzovejo tako, da pošljejo več čreslene kisline v liste in celično tkivo in s tem odvrnejo požrešne napadalce. Druga drevesa proizvajajo hormone za rast žuželk, tako vplivajo na njihov razmnoževalni sistem, iz gosenic prej ko sicer nastanejo žuželke — in drevesa so rešena.

Privrženci poljedelstva brez umetnih snovi so že dolgo prepričani, da so nekatere rastline rade skupaj, druge pa ne. To njihovo prepričanje je potrdila tudi znanost. Dokazala je, da npr. kumare s svojimi strupi ovirajo rast plevela, paradižnik, krompir ali korenje v svoji bližini uničujejo bakterije in glivice.

Žal v rastlinski svet čedalje pogosteje in občutneje posega človek. Ta je v mnogočem porušil ravnotežje med obrambnim in povezovalnim sistemom rastlin, s svojimi uničevalnimi sredstvi je v hotenju, da bi zaščitil posamezne rastline, dosegl to, da nekatere rastline že izgubljajo naravne sposobnosti za obrambo, ki so jih pridobile skozi dolge milijone let.

(Vir: Das Beste)

Bogastvo rodi razkošje, lenobo in upore, revščina pa poleg uporov še hlapčevstvo.

PLATON

Dogaja se tudi, da otroci pojedo revolucijo.

M. KRLEŽA

Življenje je močnejše od smrti in vera mogočnejša od dvoma.

H. HESSE

Vselej je najboljša rešitev iz notranje stiske, če se v njej zasukaš k ustvarjalnosti.

S. ZWEIG

Kravata le s parfumom

Sovjetski kupci se pritožujejo nad vezano trgovino — Kaj skupnega imata pesem Majakovskega in traktor?

Vam je kravata všeč? Izvolite! Povedati pa moram, da jo prodajamo samo s srajco in stekleničko dišavnice. Kupcu, tudi sovjetskemu, je tako jasno, da gre za vezano trgovino. „Pravda“ je o tem pojavu, ki je dobil v Sovjetski zvezi velike razsežnosti, že večkrat pisala. Sodeč po številnih pismih bralcev, pa se vezane trgovine ne poslužujejo samo prodajalci kravat ali robcev, ampak tudi drugi, celo knjigarne.

Poslovodja knjigarn iz Pinska je potožil, kako na njegovih policah popolnoma nekoristno leže knjige, kot je recimo „Upravljanje z gozdom v gozdnih gospodarstvih beloruske sovjetske socialistične republike“, ali pa „Eksplotacija traktorjev in kmetijskih strojev“. Oba špeha je moral vzeti, če je hotel svojim strankam ponuditi tudi nadvse iskana in brana dela Tolstoja, Puškina in Majakovskega.

Vezana trgovina se je pojavila tudi ob gledaliških in koncertnih blagajnah. Ljubitelji opere v Kijevu, ki so si hoteli ogledati predstavo Leningrajske opere in baleta, so plačali kar dve vstopnici. Eno za nastop slovitih Leningrajanov, druga pa je bila za koncert, na katerem niso prišle dramati niti najbolj brezdelne babice.

Zaradi resnice je treba dodati, da so včasih v vezano trgovino „vpletene“ tudi zelo zanimive in dobre knjige, predstave ali koncerti. Žal pa so ta dela širšemu občinstvu premalo znana.

Glasov, da je treba vezani trgovini spodrežati peroti, je vse več. Za vzpostavitev reda je bilo izdanih že na stotine odredb, vendar igra teče dalje.

Tisti, ki so nad vsem dvignili roke in kupujejo kravato s srajco in dišečo vodicco, cinično menijo, da so verjetno tudi oblastniške odredbe del vezane trgovine.

(Vir: Pravda)

NAGRADA V KOČEVSKO REKO

Očitno naše vabilo bralcem, naj v čim večjem številu rešujejo nagradno križanko, ni naletelo na gluha ušesa. Za predzadnjo križanko smo namreč prejeli že nad 70 rešitev, kar je domala še enkrat več kot običajno. Zanimivo: ko roman spisano, a dokumentarno neoporečno knjigo Milovana Pejanovića „Velika igra z Dražem Mihailovičem“ je žreb namenil Mirijam Mikulič iz Kočevske Reke. Želimo ji veliko zadovoljstva ob poučnem branju, bralce Dolenjskega lista pa vabimo k reševanju naslednjih križank. Knjige so že pripravljene!

Vsi so prepričani, da imajo pravico do ljubezni, ljubezen pa je tako kot lepota in sreča poseben dar, ki so ga deležni le redki.

V. B. IBÁNEZ

Spoznanje je začetek smrti.

I. CANKAR

Kraljestvo strahu je največje od vseh.

S. BELLOW

Oči človeške sodijo krivično.

EVRIPIID

NAGRADNA KRIŽANKA - NAGRADNA KRIŽANKA

di	kagnik najzodnjik	gl. turcije	naša kraška planota	naša vojska	eugene orneil	di	napoj	roleta	ograda za svinje
sen						hercegov			
klada za sekanje						strelno orožje			
mozolja-vošt					utrig žile	gl. m. zrn			
ljudstvo v laosu				ujeda	sultanova palata				
kovina				talpa voda				kraj ustanovitve kpslovenija	di
di	vloga družabnika	vnetje sluznice	letovišče pri opatiji vanj	naš sklo-datelj pohotnež	nagon	pregovor			kanček
sredozem. pastina				pernata žival		reka v španiji			
postavitve vozila na parkirišču						barij			
pestner		fr. komik anton kos				am. m. ime			
del telesa			it. vodnik za tuje		iglavac				
ozek pas			prebivalec sp. pokrajine		exempli gratia				

Prevetritev davčne politike?

Davek naj bi imel res svojo pravo vlogo

Ob najnovejših predpisih v zastojanju finančne discipline so se spet pojavile zahteve, naj bi gospodarsko aktivnost oživili z denarnimi injekcijami. Jasno, po utečeni praksi: ko kje le premočno zaškriplje, je treba tiskati dinarje. Ta poenostavljena logika pa nas je vodila v vedno globljo inflacijo.

Vendar tokrat kljub pritiskom (končno) ostajamo dosledno pri strogi politiki kontrolirane porabe denarja in kreditov. Močno primanjkuje denarja zlasti v gospodarstvu, pa tudi v bankah. Izhod iz sedanjega pomanjkanja denarja iščejo mnogi v zavlačevanju in celo izogibanju plačila dospelih terjatev. Mnogi ozdi preprosto ne plačajo blaga, ki ga dobijo, krog nesolidnih partnerjev pa se stalno širi. Sedanje neizpolnjene obveznosti v višini 215 milijonov dinarjev bi se do konca leta lahko povečale celo na 750 milijonov dinarjev. Če bi morali vso to vsoto poravnati naenkrat, bi morali v ta namen porabiti letno vsoto osebnih dohodkov skoraj vseh zaposlenih. Zašli smo torej v razmere, ko združeno delo samo sebe oskrbuje z denarjem brez kritja, kar je za stabilizacijo še veliko bolj škodljivo kot prekomerne emisije.

Pomanjkanje denarja se ne bomo rešili z dolivanjem novega denarja. Lahko bi celo rekli, da je denarja še vedno preveč, da pa ga ne obračamo tako, kot bi bilo treba. Če leži še naprej nezakoriščen v zgrešenih investicijah in predelgo grajenih objektih, če je zamrznjen v zalogah, zato da bi izsilili višje cene, če se obtok

dinarja vedno bolj „stiska“ v regionalne in občinske meje, ga prav zares ne more biti dovolj. V prihodnje ga bomo za splošne in skupne potrebe zbirali tudi z ostrijo davčno politiko. Obdavčenje po dejanski ekonomski moči obveznika, s-poudarkom na ekonomski in socialni funkciji davka, naj bi bili po mnenju delovne skupine Kraigherjeve komisije dve glavni opredelitvi naše prihodnje davčne politike. Davkom je bila sicer taka vloga že od nekdanje namenjena, žal pa je v praksi glavno breme pogosto nosil revež. Od treh funkcij, ki jih ima davek, je prišla v polni meri do izraza fiskalna, ekonomska in socialna pa sta ostali „na zaprečku“.

Novo naj bi bilo prelaganje dela obveznosti s tako imenovanih posrednih davkov (na promet, carine, takse itd.) na neposredne - obdavčevanje dohodka, OD - v možnem in smotrnem obsegu. Posredni davki so dosegli tolikšen obseg, da je tak preobrat nujen ne glede na to, da ima prestrukturiranje svoje meje. Če bi dosegli razmerje 50 : 50 namesto sedanjih 80 : 20, bi bil to že velik napredek.

Za gospodarstvo in družbo je mnogo važnejše, kolikšne so skupne obveznosti kot pa, iz katerega vira naj bi jih poravnali. Če bi npr. davek na dohodek plačevali samo obvezniki, ki ga ustvarjajo, bi odpravili absurd iz našega davčnega sistema, da izgubari plačajo davek na dohodek, ki ga nimajo.

Davčna politika bo morala biti tudi bolj usmerjena proti bogatstvu brez dela. Doslej je bilo premalo progresivnega obdavčevanja (tako stopnje so bile uvedene samo za davek na skupni dohodek občana, dohodek od premoženja, od dediščine ipd.). Poslej, pravijo, bo drugače.

VINKO BLATNIK

V šolah še vlada palica

V Angliji vse manj ljudi, ki zagovarjajo tepež — Trmasti konservativci — „Amnestija“ za kaznjence

Velika Britanija je edina država v zahodni Evropi, kjer imajo šolniki pravico svoje učence udariti, izšibati, suniti v zadnjo plat ali oklofutati. Za primerjavo naj povemo, da je Francija prepovedala telesne kazni že 1881, Norveška 1936, Španija pa 1967. Lani je ta način vzgoje prepovedala tudi Irska. Ne glede na to sta šiba in pas, ki ju včasih zamenjata tudi lopar za tenis ali palica za kriket, ostala sredstvo za dosego večje discipline na britanskih šolah. Združeno združenje šolnikov, nasprotnikov fizičnega kaznovanja, v svojih statistikah ocenjuje, da je samo leta 1981 okusilo palico 250.000 šolo-obveznih Angležev.

Komisija Združenih narodov za človekove pravice je nedavno obsodila telesne kazni, evropsko sodišče za človekove pravice pa je odločilo, da morajo angleški šolniki spoštovati željo tistih staršev, ki jim šibanje njihovih otrok ni po volji. Britanska vlada pa je gluha za vse te proteste, odločanje o načinu kaznovanja je prepuščeno posameznim šolam. Minister za šolstvo, nekdanji direktor šole, je seveda odločen in zagret zagovornik pretepanja. Pred dvema letoma je konservativna vlada odločno zavrnila zahtevo, naj bi učitelji ne topli vsaj invalidnih otrok.

Kljub temu je zagovornikov tepeža tudi v Angliji vse manj. Konservativci so edina politična sila v državi, ki ne zahteva ukinitve te navade. Zoper telesne kazni je tudi nacionalni sindikat učiteljev, britanska Zveza psihologov pa je zapisala: „Prav nobenega dokaza ni, ki bi potrjeval, da je fizično kaznovanje koristno, medtem ko je dokazov, da tepež škoduje, kolikor hočete.“

Psihologi trdijo, da so žrtve šibanja pogosto otroci, ki se znajo najslabše braniti. Nemirneži so največkrat tepeni, kot da šolniki ne bi vedeli, da povzročajo nemir predvsem otroški čustveni problemi. Palica lahko stanje samo poslabša.

Šibanje na britanskih šolah izvira iz viktorijanskih časov. Churchill v svoji avtobiografiji opisuje, kako so v eni od šol, ki jih je obiskoval, poredne fantične redno šibali do krvi, preostali razred pa se je tresel od strahu in strašnih krikov.

Zelodec ne sprašuje za dneve.

Pravica sicer šepa, vendar pride.

Eno je paziti na kožo, drugo pa ohraniti dober glas.

Ce ne bi bilo nedelje, ne bi bilo ponedeljka.

G. GARCIA MARQUEZ

Idealno truplo

Mlademu Londončanu Miku Sethertonu je mama vedno govorila, da se bo njegovo poležavanje slabo končalo, vendar ni imela prav. Nadobudni lenuh je namreč dobil delo prav zaradi skoraj vrhunske lenobe, še prej pa je v tekmi za kruh premagal kar 49 kolegov.

Mike se je zaposlil kot truplo v gledališki predstavi. Njegova vloga je enourn nepremično ležanje na gledaliških deskah. Na začetku predstave je Mike še nekoli-ko živ, nato ga pokosi rafal, na odru mora truplo ležati do konca predstave. Kdo bo rekel, da ni to nič težkega, vendar ni tako. Eno uro zadrževati dihanje niso mačje solze, poleg tega pa je igra, ki potrebuje dežurnega mrtveca, tudi navdse smešna. Mikovi konkurenti za delo so se kljub kili svinca v prsih na glas krohotali. Tega pa mrliči ne počno.

Vročje postelje

Najboljši ljubimci na svetu so Angleži —

Neka kalifornijska farmacevtska družba je napravila raziskavo, po kateri so Angleži najbolj vroči in strastni ljubimci. Rezultati raziskave so na Otoku dvignili val navdušenja in zadoščanja, saj se povprečen Anglež približa svoji ženi kar vsako drugo noč. Tako so Angleži v postelji krepko potolkli Američane, ki o seksu sicer veliko govore, delajo pa bolj malo.

„Daily Express“ je ponosno in vzneseno zapisal, „da so angleške postelje najbolj vroče na svetu, rojaki, ki jim svet priznava samo hladnokrvnost, so pustili daleč za seboj tako seksualno razvpita ljudstva, kot so Mehičani, Italijani in Jugoslovani“.

Navdušenju se je pridružil tudi Desmond Morris, avtor uspešnice „Gola opica“. Pisec, ki je tudi znanstvenik, je izjavil, da je edina razlika med Angležem in latinskimi ljubimcem ta, da Anglež o svojih podvigih ne govori.

104

Janez Trdnava

Črtice in povesti iz narodnega življenja

11. FORTUNATOV

Nekaj let pred mojim dohodom na Dolenjsko (1866) je živel v Novem mestu in obhajal bližnjo in daljno okolico mladi Rus Fortunatov. Ruska vlada ima hvale vredno navado, da pošilja vsako leto nekoliko učenjakov v tuje dežele, učiti se jezikov in drugih ved. Med te odličnike je bil sprejet tudi filolog Fortunatov. Njegov oče si je pridobil sloveče ime kot izvrstnega pedagoga in zdušen vodja vologdske gimnazije. Ves navdušen za duševni napredek Rusije, si je hotel odgojiti sina za naslednika svojih trudov in idej in je skrbel na vso moč, da mu vcepi radostno voljo za nauke in učiteljski stan. Oče je doživel veselje, da so se misli in nagnjena mladeniča razvijala po njegovi želji. Mladí Fortunatov ni kazal le sijajne zmožnosti, ampak jih je rabil marljivo in vestno ter si prisvojil v nižjih in višjih šolah nena- vadno velik zaklad vsakovrstnih, sosebno pa jezikoslovnih znanosti. Poslan „za granico“ (v tuji svet), si je izvolil, ne vem po čigavem svetu in napotku, za pozorišče svojega specialnega učenja našo miho Slovenijo. Dalj časa se je mudil v Ljubljani in, občež z ognjenimi domoljubi in znanstvenimi možaki, n. pr. z Levstikom, Dragotinom Rudežem itd., je imel obilno prilike, seznaniti se temeljito z jezikom in z razmerami našega naroda. Omikani Slovenci so se kaj radi pajdašili s krotkim, miločutnim možem. V njegovem društvu se je mogel človek lahko prav dobro kratkočasiti pa tudi marsikaj naučiti.

V kratkem si je pridobil lepo krdelce prijateljev. Ves zamaknjen je ogledoval včas z njimi, včas tudi sam s površja kakega hriba zelene doline, senčnate dob- rave in sive planine naše krasne domovine. V prost- rani Rusiji se nahajajo bolj veličastni, bolj romantični

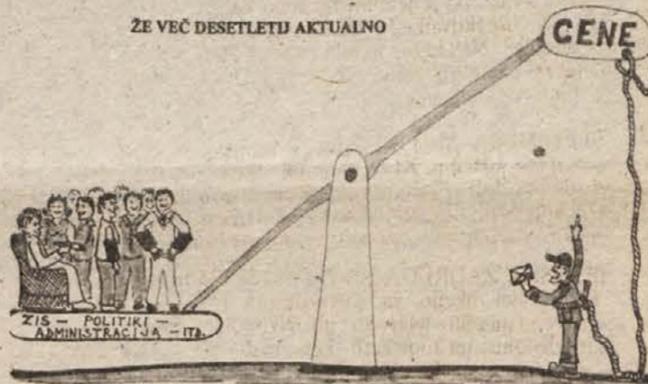
kraji, nego jih ima Slovenija. Ali Fortunatov ni videl ne Kavkaza ne Ala-tava in kakor krasno je tudi porečje severne Dvine, njegova domačija, se vendar nikakor ne more meriti ne z lepoto ne z miloto slovenske dežele. Njegovi znanci so se mu večkrat dobrovoljno posmehovali in govorili, da se je zaljubil najprej v slovensko zemljo, potem v slovenski jezik in v slovensko — vino, nazadnje pa tudi v slovenska dekleta. Gotovo je, da je z njimi izpraznil marsikak bokal, ali tudi to je gotovo, da je bil Fortunatov prvi Rus, ki se temeljito naučil našega jezika ter ga govoril tako pravilno in ročno, da so ga imeli kmetje, kamorkoli je prišel, za rojenega Slovence, in sicer zaradi čistega izgovorjanja za Belega Kranjca. Ljubljanske in gorenjske deklice so se mu zdele zale zlasti zaradi obleke, ali ožje zaveze ni sklepal z njimi nobene.

Fortunatov je bil majhne postave in prav drobne- ga života, ali to se ni precej poznalo, ker se je navadno prav gorko oblačil, še poleti. Neki prijatelj, pri katerem je ostal več dni, mi je pravil, kako se mu je prvi večer čudil, ko se je slačil. Ko je deval s sebe suktnjo za suktnjo, jopico za jopico in je prihajal vedno tanjši, se mu je zakrohotal na ves glas in ga vprašal: „I. za božjo voljo, ali te ne bo nič ostalo?“

Takih anekdot sem čul dosti pripovedovati o Fortunatovu. Smejal se jim je najbolj on sam, kajti bila je njegova dobrodušnost tolika, da ga menda ni bilo mogoče razaliti. Če fotografija ne laže, ni bil lepega obraza, ali tudi ne grdega. Prelepo se mu je svetilo oko, posebno, kadar je ogledoval kak lep kraj ali kadar je govoril o svoji domovini in o slavjanski bodočnosti. Kdor mu je zrl v obličje, je kmalu dobil prepričanje, da mora biti to odlično pošten človek. Znanec, ki je občil z njim najdalje, mi je rekel, da ga ne more drugače soditi kakor z besedami: „Non erat macula in corde ejus.“

V Ljubljani je slišal Fortunatov, da so se slovenski običaji ohranili najčišče na Dolenjskem, da se slovenski jezik ne govori nikjer tako pravilno kakor

ZE VEČ DESETLETJU AKTUALNO

„Hudiča, le kdaj boste dvignili še mene in mojo plačilno kuverto? (P. S.: Logičen pogled na karikaturu pove, kdaj se bo to zgodilo...“)

na Belokranjskem in da veselejših Slovencev ni, kakor so naši brezskrbni, lahkoživni Dolenjci. Te pripovedke so zbudile v njem gorečo željo, preživeti nekoliko mesecev na Dolenjskem. Ko sem se doselil jaz v Bršljin, so mi novomeški znanci pravili marsikaj o prijaznem ruskem popotniku. Naš prosti narod in naši domoljubi so ga sprejemali dobro povsod, kamor koli je prišel, posebno sta se mu priljubila Metlika in Črnomelj. Ali z gosposko je imel sitnosti in nepriilike, da me je skoraj sram povedati.

Če pripotuje kak Avstrijec v Rusijo, se ni še nikoli zgodilo, da bi ga, ako ima potrebna pisma, nadlegovala policija in ga preganjali vohuni in uradi. Če se pa prikaže kak Rus v Avstriji, se precej sumi, da je ogle- duh, ki je prišel rovarit in širit slavjansko propa- gando. To neopravičeno mnenje se je zbudilo v nekih glavah tudi zoper blagosrčnega Fortunatova. Skozi odprto okno se je priplazil vohun, ko ga ni bilo doma, v njegovo stanico in mu odnesel razna pisma.

Čez nekoliko tednov se je to ponovilo in ob tej priliki mu je zmanjkalo tudi štiri sto goldinarjev denarja, katerih ni nikoli več videl. Nazadnje ga je dal neki uradnik celo zapreti. Fortunatov je ves nevoljen zahteval sodnijsko preiskavo. Ker se ni našel najma- njši vzrok takemu postopanju, so mu morali kmalu zopet odpreti ječo. Fortunatov se je branil, zapustiti jo, in je hotel imeti na vsak način preiskavo in zadov- oljščino. Morali so ga s silo odpraviti iz zapora. Predstojnik je ograjal preneglavega uradnika. Od takrat je živel Fortunatov bolj v miru, ali vohuni so še zmerom lazili za njim in popraševali, kam zahaja, s kom se druži in kaj se razgovarja z ljudmi. V krčmah so prisledali k njemu večkrat neznanzi ljudje, ki so ga skušali zaplesti v kak političen pomenek. Ali Fortu- natov je spoznal tiče take vrste že v Rusiji in sé jim je vedel umikati. Bolj nesposoben človek za politično rogovilstvo, kakor je bil Fortunatov, se skoraj ne da misliti.

Davek neizkušnosti?

O prvih vtisih pravkar začelih ligaških bojev

Cprav so se ligaški boji za točke šele dodobra pričeli, že lahko govorimo o prvih razočaranjih in presenečenjih. V prvi vrsti velja to za nogometaše novomeškega Elana, ki so pred pričetkom prvenstva v II. SNL veljali za favorite, vendar so v prvih dveh krogih ostali praznih rok.

Resda so elanovci v letošnje prvenstvo startali precej oslabiljeni, saj je moštvo zapustil Keršič, ki se je preselil v ljubljanski Slovan, vendar so vsi pred ligaškimi nastopi zagotavljali, da so dobro pripravljene na sezono. Če je tako, potem gre v zvezi z začetni neuspeh iskati v neizkušnosti igralcev in vodstva. Ne nazadnje to potrjuje tudi podatek, da so elanovci v zadnjih 21 dneh odigrali kar sedem srečanj, kar je preveč celo za profesionalne ekipe. Očitno se je prevelika želja za uspehom in dokazovanjem maščevala.

Veseli pa nas, da elanovci, ki so po treh krogih na repu lestvice, niso izgubili volje in zaupanja v svoje sposobnosti. S še večjo verno so se lotili dela, posebej z mlajšimi, tako da vodstvo kluba nazivlj začetnim neuspehom zatrjuje, da za prihodnost novomeškega nogometa ni skrbi.

Ne gre pa, da ob teh prvih vtisih ne bi omenili še uspešnega starta metliških rokometarjev. Bela krajina je namreč po dolgih sušnih letih dobila predstavnika v slovenski republiški rokometni ligi. Dekleta Metlike pod vodstvom trenerja Janeza Štruklja so s prvo zmago na startu dokazale, da za nasprotnice ne bodo mačji kašelj. To je tolikanj bolj razveseljivo zategadelj, ker je ekipa v izjemo dveh, treh „sposojenih“ moči sestavljena izključno iz domačih igralcev.

B. BUDJA

Krčani izgubili v Hrpeljah s 23 : 31, Novomeščanke premagale Areno z 22 : 16, Kočevke pa enkrat zmagale in enkrat izgubile — V SRL polovičen uspeh

DOLENJSKA, POSAVJE — Po uvodnih rokometnih predstavah republiških ligašev so prejšnjo soboto in nedeljo prvič stopili v boj za točke tudi predstavniki v medrepubliških ligah. Krčani v moški ligi in ekipe Novega mesta ter Itasa pri ženskah so s prvim nastopom povsem zadovoljili, uspešen pa je bil tudi nastop v republiških ligah.

Poglejmo najprej v moško medrepubliško ligo, kjer so Krčani nastopili v Hrpeljah proti tamkajšnjemu Jadranu iz izgubili s 23:31 (12:17) — Moštvo Kriškega, ki tokrat prvič nastopa v tako kvalitetnem tekmovalnem razredu, je pokazalo dobro igranje, s katero so v prvih minutah presenetili sicer favorizirane domačine. Ti so šele v nadaljevanju uspeli zlomiti odpor gostov, med katerimi sta največ pokazala Šebal, ki je prispeval 10, oziroma Trbovc, ki je dal 6 zadetkov.

Za razliko od „osamljenih“ Krčanov imamo v ženski medrepubliški ligi dvoje predstavnikov. Novomeščanke, ki veljajo za ene od favoritinj, so nazivlj nekaj kadrovskih težav med pripravami dokazale, da najresneje merijo v vrh lestvice. Gostovale so v Pulju pri Areni in dosegle gladko zmago z 22:16 (10:7). Po nekaj neuspešnih srečanjih v pripravljalnem obdobju so dekleta ponovno pokazale dobro

igro in najvile boljše čase novomeškega rokometarja.

Za razliko od Novomeščank so novinke v ligi, predstavnice kočevskega Itasa, izgubile na gostovanju v Račicah s tamkajšnjim Partizanom. Dekleta trenerja Žerjava so pokazale dobro igranje in bile na pragu presenečenja, saj so prvi polčas zaključile neodločeno 14:14, na koncu pa so klonile z vsega enim zadetkom razlike — 26:27 (14:14). Ob tem moramo omeniti, da so Kočevke že vnaprej odigrale tudi tekmo drugega kola. V srečanju z Zadrčankami so popravile spodslaj iz prvega kola in osvojile prvi dve načrtovani točki v drugoligaški konkurenci. Rezultat Itas — Zadar: 24:21 (11:8).

Poglejmo še v republiško konkurenco. Pri moških so Sevnici pri katastrofalnem porazu v prvem kolu gostovali pri vrsti KIG Mokerca in nazivlj optimizmu doživeli svoj drugi poraz. Domačini so jih premagali z 22:21 (13:12).

Vzhodni skupini ženske republiške lige so igrale Brežičanke doma s Polano in prepričljivo izgubile kar z 12:21 (3:9). Opravičilo takšnemu porazu domačink ne more biti niti to, da nista igrali najboljša vratarica Jesenkova in igralka Jukičeva. Z dvema porazoma so Brežičanke po dveh krogih na dnu lestvice.

Veliko bolj uspešno je bilo dolensko zastopstvo v zahodni skupini. Sentermeščanke, ki so že v prvem kolu dokazale, da merijo v sam vrh lestvice, so tokrat doma igranje z vrsto Dupelj in prepričljivo zmagale z 31:20 (15:11). Dobro so igrale tudi nove članice lige, Metličanke, v Mariboru, kjer so proti favorizirani vrsti Jeklotehne pokazale lep rokomet in klonile z 20:28 (10:16). Po dveh krogih imajo Metličanke dve točki.

Poglejmo še pare prihodnje sobote. V medrepubliški ligi čaka Krčane težko srečanje na domačem igrišču z Dubovcem, podobno kot Novomeščanke, ki igrajo z vrsto Djakova v gosteh. Omenili smo že, da so Kočevke tekmo 2. kola z Zadrom že dobile.

Se pogled v slovenske lige — moški: Minerva — Sevnica; ženske: Velenje — Brežice, Metlika — Olimpija, Polje — Iskra.

OBČNI ZBOR
KK NOVOLES

Jutri, 16. septembra, bo ob 18. uri v prostorih doma športov na Loki letni občni zbor košarskega kluba Novoles iz Novega mesta.

Vabljeni!

PRIČENJA SE LIGA
MALEGA NOGOMETA

NOVO MESTO — Čeprav se je šele pred dnevi končala lanska občinska liga Novega mesta v malem nogometu — zmagalo je moštvo Gabrja, 2. Šmarjeta, 3. Vinica so že v soboto startali v nove boje. Letos so ekipe po kvaliteti razdeljene v tri lige, moštvo Gabrja pa bo skušalo ubraniti presenetljivo osvojeni naslov. Se prej pa jih seveda čaka nastop na medobčinskem turnirju.

Krški par prvak?

Pred zadnjo dirko imata Žibert in Omerzel 12 točk prednosti

KRŠKO — S prepričljivo zmago na 3. predzadnji dirki letošnjega državnega prvenstva dvojic v speedwayu sta si Jože Žibert in Krešo Omerzel pred domačim občinstvom domala že zagotovila naslov.

Kakih 2.500 gledalcev je veliko prispevalo k zmagoslavju domačega para na nedeljski dirki na stadionu Matije Gubca, premoč Žiberta in Omerzela pa kaže že podatek, da sta imela po vsega polovici tekovanja že kar 18 točk in je bilo nadaljevanje zgolj še formalnost. Za Krčanoma se je na 2. mesto uvrstil iz Preloga Pavlic-Vrhnjak, 3. pa sta bila Radgončana Kocmut in Kocuvan. V skupnem seštevku imata Žibert in Omerzel pred zadnjo dirko, ki bo v nedeljo v Ljubljani, 76 točk, največvarnejša nasledovalca iz Lendave pa kar 13 točk manj.

Trije naslovi v Novo mesto

Finale atletskega pokala SRS za mladince v Celju in Mariboru — Fantje in dekleta četrti

CELJE, MARIBOR — Dvanajst najboljših slovenskih mladincev v vsaki atletski disciplini se je konec minulega tedna pomerilo za naslove pokalnih zmagovalcev SRS: fantje v Celju in dekleta v Mariboru.

Novomeščani so na tekmovalnem nastopu močno oslabiljeni, saj so nastopili brez Primca, zanesljivega zmagovalca v dveh disciplinah, in Eržena, ki bi s svojim rezultatom v skoku v daljino osvojil 8 do 10 točk. Nazivlj temu pa so v Novo mesto vseeno „pripotovali“ trije naslovi: priložni so jih Šikonja v teku na 400 m z novim osebnim rekordom 49,0, kar je letos najboljši rezultat v SRS, Lapanje v skoku v višino z 205 cm in Ercegovčević z 38,36 v metu kladiva.

PRVENSTVO NOVEGA
MESTA MULEJU

NOVO MESTO — Kar 32 tekmovalcev iz šestih slovenskih klubov se je minulo soboto in nedeljo pomerilo na odprtem teniškem prvenstvu na igriščih v Portovalu. Največ uspeha so imeli igralci kranjskega Triglava, ki so osvojili prva štiri mesta. V finalu je Mulej po ogorčeni borbi s 6:3, 5:7 in 6:3 premagal Starmana, v borbi za tretje mesto pa Filipič Sajeta z 2:0. Omenimo, da sta lep uspeh dosegla domačina Šefman in Šekoranja z uvrstitvijo med 8 najboljših. Organizator TK Novo mesto je za najboljšo pripravil praktične nagrade.

Prvi v Švici

Izreden uspeh Sandija Papeža v Rueblilandu

RUEBLILAND — Sandi Papež je konec minulega tedna dosegel doslej zagotovo svoj največji mednarodni uspeh. Ker ima namreč na mednarodnih dirkah še zmeraj pravico nastopati kot mladinec, se je z jugoslovansko reprezentanco, v kateri je bil tudi Smole, udeležil velike dirke v Švici, na kateri je nastopilo kar 18 najboljših evropskih reprezentanc s po štirimi kolesarji. In v takšni konkurenci je Sandi Papež po štirih etapah osvojil prvo mesto in postal ta čas najboljši mladinec na starem kontinentu. Njegova uvrstitev je veliko pripomogla tudi k prvemu mestu jugoslovanske reprezentance, ki je za seboj pustila na 2. mestu Zahodno Nemčijo, 3. je bila Švica, 4. Danska itd.

Omenimo, da je bil Papež v prvi etapi z enakim časom kot zmagovalc 34, medtem ko je Smole pripeljal skozi cilj 41. Že v drugi etapi je Papež ciljno črto prevozil tretji, šesti pa je bil Smole. Odločilno prednost za končno zmago si je Papež priboril v tretji etapi, ko je z več kot minuto prednosti pripeljal prvi skozi cilj, svoje vodstvo pa je v zadnji etapi le še potrdil s 7. mestom.

Papeža in Smoleta čaka že jutri start velike mednarodne mladinske kolesarske dirke po Istri. Za Sandija je to nova velika priložnost, da potrdi svojo izredno formo.

ZMAGA V ŠVICI — Sandi Papež

PETI SET ODLOČIL FINALISTA — V polfinalnem srečanju za odbojarski pokal SRS sta se v ponedeljek zvečer v novomeški športni dvorani pomerili vrsti domačega Pionirja in Bleda. Domačini so se dobro upirali favoriziranemu gostu in res škoda, da so v odločilnem, petem nizu delali tako začetniške napake, ki so jih stale uvrstitve v finale. Rezultat 2:3 (11:15, 15:9, 11:15, 16:14, 2:15). Na posnetku uspešen blok Bojana Brulca. (Foto: B. Budja)

Najboljši plavalci v „Krki“

Tako pri ženskah kot pri moških sta ekipna naslova občinskega sindikalnega prvenstva v plavanju pripadla „Krki“

DOLENJSKE TOPLICE — V bazenu zdravilišča Dolenjske Toplice je bilo pred dnevi letošnje občinsko sindikalno prvenstvo v plavanju. Poglejmo rezultate:

ženske nad 30 let — prsno: Jukič (OŠ Baza 20), Pešič (Krka), Snidaršič (Novoles); prsto: Miklavčič (Iskra Napajanja), Svēt (Krka), Papež (Novoles); ženske do 30 let — prsno: Grmek, Bukovec (obe Krka), Rifej (Iskra Napajanja); prsto: Gal (Krka), Markovič, Birs (obe Novoles); štafeta: Novoles, Krka I, Iskra Napajanja.

V ekipnem seštevku žensk so zmagale krkašice pred Novolesom in Iskrinim tozdom Napajanja.

Moški nad 30 let — prsno: Benčik (Novoles), Golob (Krka), Vernig (Novoles); prsto: Lončar (Pionir), Papič (Iskra TNN), Dular (Novoles); moški do 30 let — prsto: Jelenc, Kramarič (oba Krka), Vohar (IMV); prsno: Dragan, Baloh (oba Krka), Rajer (Novoles); štafeta: Krka I, Novoles, 3. in 4. mesto pa si delita Pionir in IMV.

V skupnem seštevku vseh moških disciplin so zmagali člani prve ekipe Krke pred Novolesom, Pionirjem, drugo ekipo Krke in ekipo IMV.

KRATKE IZ TENISA

Novomeški teniški klub je pred dnevi pripravil klubski turnir posameznikov, ki se ga je udeležilo kar 36 igralcev. V dokaj močni in izenačeni konkurenci je naslov najboljšega pripadel Alešu Wachterju, ki je v finalnem srečanju ugnal Stokanoviča z 2:0 v setih. V boju za tretje mesto je Turk premagal Uha.

Za posamezniki so se na teniških igriščih v Portovaldu pomerili še v igri dvojic. Za tekmovalce se je prijavilo 11 parov, po zaigranih bojih pa je naslov klubskega prvaka pripadel dvojici Pavle Uhl—Aleš Wachter, ki je v odločilnem srečanju brez težav z 2:0 premagala par Zagorc—Stokanovič. V srečanju za tretje mesto sta Turk in Kulc premagala Splichala in Breščaka.

Svoje moči pa so pomerili tudi najmlajši iz novomeškega teniškega kluba. Čeprav udeležba pionirjev ni bila ravno najboljša, ni uspeh Viteziča, ki je v finalnem srečanju premagal Breščaka z 2:0, prav nič manjši. Omenimo naj še, da je v igri za 3. mesto Balog premagal Bregarja, medtem ko je peto mesto pripadlo mlademu Novakoviču.

PO POTEH
GORJANSKEGA
BATALJONA

NOVO MESTO — Planinsko društvo iz Novega mesta tudi leto organizira že tradicionalni, tretji pohod po poteh Gorjanskega bataljona. Odhod pohodnikov bo v soboto, 17. septembra, ob 7. uri izpred novomeške avtobusne postaje. Udeležence bodo avtobusi prepeljali do gostilne Zajc v Velikem Oerovcu, nakar bodo nadaljevali pot peš preko Vrhov, Dolža do Gospodične. Povratak bo ob 17. uri iz Gabrja. Stroški prevoza so 60 din.

Brez strahu
v drugoligaški
ogonj

Novinke v II. zvezni ligi pričakujejo točke že v drugem kolu

KOČEVJE — S sobotnim prvim kolom se je pričelo tudi prvenstvo v II. zvezni rokometnih ligah, kjer imamo letos poleg novomeške ekipe še drugega zastopnika, moštvo Itasa iz Kočevja, ki je lani osvojilo naslov republiškega prvaka.

Trener kočevskih rokometarjev je še vnaprej Ivan Žerjav, ki je plan priprav za to sezono zastavil izredno strogo. Ekipa je s pripravami pričela že 29. julija in v tem času odigrala nekaj prijateljskih srečanj; omenimo naj le tekme z Bane Sekuličem, Trikom iz Bosanske Gradiske, Ino iz Siska, Novigradom in drugimi, ki so pokazale, da so igralce na novo sezono res dobro pripravljene. Čeprav je pogovor s trenerjem Žerjavom tekkel pred prvim sobotnim srečanjem, vseeno zabeležimo njegovo razmišljanje:

„Priprčan sem, da je ekipa za ligaške boje dobro pripravljena. Odpravili smo vse poškodbe, ki so se pojavile med pripravami, tako da igralke zdrave pričakujejo

prve boje za točke. Start bo, tega se zavedamo, izredno težak in od prvega srečanja si ne obetemo veliko. Dovolj bi bilo, ko bi zgubili s kar najmanjšo razliko, zato pa že v drugem kolu, ko bomo igrali doma z Zadrom, pričakujemo prve drugoligaške točke kočevskega rokometarja.“ je zaključil Ivan Žerjav.

Omenimo naj še, da so rokometarice Itasa pričele letošnjo sezono z isto ekipo, ki je lani z osvojitvijo naslova republiških prvakinj dosegla največji uspeh kočevskega športa doslej.

M. GLAVONJIC

Ivan Žerjav: „Na sezono smo dobro pripravljene.“

TELEVIZIJSKI SPORED

16. IX. petek

1
8.50 TV V ŠOLI: Koledar, Čuvarji našega morja, Ruščina, Odmor, Televizijsko gledališče, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Stara verovanja balkanskih narodov, Risanka, Humus, Mali program, Risanka, Književnost za otroke, Zadnje minute
17.20 POROČILA
17.25 ČEZ TRI GORE: KOROŠKA SLOVENSKA LJUDSKA PESEM
17.55 ČARODEJEV SIN, oddaja iz švedske nadaljevanke za otroke
18.25 OBZORNİK LJUBLJANSKEGA OBMOČJA
18.40 PREHRANA, izobraževalna oddaja

19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 ZGODOVINA SLOVENCEV V FILMSKIH FRESKAH: ČEMU ŽIVETI? dokumentarna oddaja
20.40 NE PREZRITE, kulturna oddaja
21.00 ŠERIF V NEW YORKU, oddaja iz ameriške nanizanke
22.10 DNEVNIK
22.25 NOČNI KINO: ODPRTIH UST, francoski film
Film, ki ga je Maurice Pialat posnel 1974, govori o tragični zgodbi družine, v kateri mati zboli za neozdravljivo boleznijo. Tegobe prenaša sama, saj ve, da bi sina in moža le še bolj prizadelo, ako bi jima nenehno tarnala. Igrajo Nathalie Baye, Hubert Deschamps, Philippe Leotard, Monique Melinand in drugi.

2
17.30 Test - 17.45 Prenos atletskih tekem s sredozemskih iger v Casablanci - 20.00 Kam gre glasba - 20.45 Zagrebška panorama - 21.00 Vidiki - 21.50 Ah se spominjaš Dolly Bell (jugoslovanski film)

ZAGREB 1
15.40 Video strani - 15.50 TV v šoli: Ruščina, TV gledališče - 16.40 Poročila - 16.45 Koledar - 16.55 Kronika občine Reka - 17.15 Vsak petek na začetek - 17.45 Prenos atletskih tekem s sredozemskih iger v Casablanci - 19.30 Dnevnik - 20.00 Šerif McCloud - 21.15 Zabavnoglasbena oddaja - 22.00 Dnevnik - 22.15 Kulturni mozaik - 23.45 Poročila

17. IX. sobota

1
8.00 POROČILA
8.05 CICIBAN, DOBER DAN: TRGATEV
8.20 ČARODEJEV SIN, oddaja iz švedske nadaljevanke za otroke
8.50 MODRO KOT PISANO, otroška oddaja
9.20 TRADICIONALNI SVET ISLAMSKEGA IZROČILA: NOMAD IN MESTO, angleška poljudnoznanstvena oddaja
9.45 ZA PROSTOR POD SONCEM, izobraževalna oddaja o medicini dela
10.15 ZGODOVINA SLOVENCEV V FILMSKIH FRESKAH: VELIKA TEKMA, dokumentarna oddaja

10.55 OTVORITEV DOMA NA KREDARICI, prenos s Triglava
11.45 in 16.55 POROČILA
17.00 DECKA IN VRABČKI, japonski mladinski film
18.15 EDWARD IN GOSPA SIMPSONOVA, oddaja iz angleške nadaljevanke
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 NI IMENA NA NABOJU, ameriški film
21.20 ZRCALTEDNA, pregled političnih in drugih dogodkov
21.40 TEVETKA: LETO 1959, dokumentarna oddaja
22.45 POROČILA

2
16.45 Test - 17.00 Pregled dogajanja na sredozemskih iger v Casablanci - 18.00 Kam gre divje svinje - 19.00 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Glasbeni oder (zabavnoglasbena oddaja) - 20.30 Poezija - 21.05 Poročila - 21.10 Clovek in čas (feljton) - 21.40 Športna sobota - 22.00 S poti po Indiji: Rajska dolina (dokumentarna oddaja)

ZAGREB 1
8.50 TV v šoli: Koledar, Poljudnoznanstveni film, Poročila - 16.30 Sedem dni TV - 17.00 Pregled dogajanja na sredozemskih iger v Casablanci - 18.00 Poročila - 18.05 Koledar - 18.15 Mali koncert - 18.30 Živeti z naravo (dokumentarna oddaja) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Valdez prihaja (ameriški film) - 22.30 Dnevnik - 22.45 Za konec tedna - 00.15 Poročila

18. IX.

1
9.45 POROČILA
9.50 ŽIVZAV, otroška matineja
10.40 V. Kovačević: KAPELSKI KRESOVI
11.55 625, oddaja za stik z gledalci
12.15 KMETIJSKA ODDAJA
14.15 POROČILA
16.10 TELEVIJSKA KASETA: MAJA ODŽAKLIJEVSKA
16.35 POROČILA

16.40 OBUPANEC, ameriški film
17.50 NAŠ KRAJ: KOBARID
18.05 ŠPORTNA POROČILA
18.20 OD KOD SO TURKI PRIŠLI, avstrijska domkumentarna oddaja
19.10 RISANKA
19.25 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 DANES V NEKI HIŠI, oddaja iz češkoslovaške nadaljevanke
21.20 DVOJE ŽIVLJENI ENEGA CLOVEKA, skopska dokumentarna oddaja
21.50 SLIKAR MUCHA, češkoslovaška oddaja
22.10 ŠPORTNI PREGLED
22.40 POROČILA

2
9.00 Oddaje za JLA - 16.00 V. Komadina: Satana (bale) - 17.05 Posnetek zaključne prireditve na sredozemskih iger v Casablanci - 17.35 Posnetek tekmovalja v motokrosu iz Jastrebarskega - 18.05 Konjeništvu za vselejski turnir - 18.45 Slikar Miloš Sobajčić - 19.10 Na starih kolesih (oddaja o prometu in turizmu) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Poezija in glasba bluesa - 20.45 Včeraj, danes, jutri - 21.05 Ludwig (oddaja iz italijanske nadaljevanke)

19. IX. ponedeljek

1
8.50 TV V ŠOLI: Koledar, Pesmi in zgodbe za vas, Slovenščina, Gozd, Zakladnica zagrebške katedrale, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Ljudska književnost, Risanka, Z daljnjih potovanj: Indija, šola, Risanka, Ne vprašajte mene, Zadnje minute
17.15 POROČILA

17.20 OTROK IN ŠOLA: NEKATERE JE STRAH, izobraževalna oddaja
18.25 PODRAVSKI OBZORNİK
18.45 ZDRAVO, MLADI
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 Ivan Pregelj - Andrej Heing: SIN POGUBLJENJA, televizijska drama
20.45 MEDNARODNA OBZORJA
21.40 J. Haydn: KVARTET ŠT. 67 V D - DURU, glasbena oddaja
22.00 DNEVNIK

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Govorice nemih (lutkovna oddaja) - 18.00 Vabilo na komedijo - 18.15 Tokovi samoupravljanja (izobraževalna oddaja) - 18.45 Dvanajstica - 19.00 Telesport - 19.30 Dnevnik - 20.00 Znanost in mi - 20.45 Zagrebška panorama - 21.00 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe - 21.50 G. Markov: Strogovi (oddaja iz sovjetske nadaljevanke)

20. IX. torek

1
8.50 TV V ŠOLI: Koledar, Zastava in grb, Za učitelje, Otroci ustvarjajo, Dnevnik 10, Otok Hvar, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Kemija povsod, Risanka, Botanika, Milan Kovačević, Risanka, Glasbena vzgoja, Zadnje minute
17.30 POROČILA

17.35 V ZNAMENJU DVOJČKOV: PREVZETNI MEDVED
17.55 GRANIČARSKO VASOVANJE PRI PREDICAH
18.25 NOTRANJSKI OBZORNİK
18.40 OTROŠKA ODDAJA
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 A. Bleasdale: DELAVCI NA CRNO, oddaja iz angleške nadaljevanke
20.50 KAKO BOMO ŽELI? aktualna oddaja
21.50 Iko Otrin: IN V ZACETKU

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Mali svet (otročka oddaja) - 18.15 Čas knjige - 18.45 Glasba, čas, ljudje (zabavnoglasbena oddaja) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Folk parada - 20.45 Zrebanje lota - 20.50 40 let Istre in Slovenskega primorja (dokumentarna oddaja) - 21.35 Zagrebška panorama

JE BIL RITEM
22.10 DNEVNIK

2
20.00 35 MM - FILMSKA DELAVNICA
Razpravljanje o filmu bo tokrat usmerjeno na značilnosti ameriškega filma Ptiči.
22.45 DNEVNIK

21. IX. sreda

1
8.50 TV V ŠOLI: Koledar, Varnost v prometu, Zrak, Odmor, Vukovarski kongres KPJ, Sončna energija, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Od gena do genja, Risanka, Kocka, kockica, Zajtrk, Risanka, Zdrav duh v zdravem telesu, Zadnje minute
17.25 POROČILA
17.30 PEDENJŽEP, otroška oddaja
18.00 GLASBENI AMATERJI:

KUD STANKO DRAGOJEVIČ
18.25 KOROŠKI OBZORNİK
18.40 MOZAIK KRATKEGA FILMA: NEPRESKRBLJENI in ŠTEVILKA IZ SVETLOBE, jugoslovanskega filma
Prvi film, ki ga je posnela Ljubica Janković - Lazarić, govori o stiskih samohranilcev brez dela in stanovanja pa o njihovih otrokih, že ob rojstvu obsojenih na življenje brez matere. Drugi, delo Nina Gamulina, pa bo prikazal skromno cervico iz 11. stoletja v bližini Nina.
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

2
16.00 Jugoslavija: ČSSR (prenos namiznoteniskega dvoboja) - 18.15 Doživeti stoletnico (izobraževalna oddaja) - 18.45 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Album - 20.30 Sasike (gruzijski film)

22. IX. četrtek

1
8.50 TV V ŠOLI: Koledar, Pot po neznanem, Travnik, Odmor, Matematika, Zaščiten narava, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Kemijska industrija Zorka, Risanka, Zaščita pri delu, Poročila, Risanka, Poljedelec, Zadnje minute
17.25 POROČILA

17.30 ZEMLJEPISNE POSEBNOSTI: ETOSHA, KRAJ SUHE VODE, angleška dokumentarna oddaja
18.25 POMURSNI OBZORNİK
18.45 OBRAMBA IN SAMOZAŠČITA, izobraževalna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 TEDNIK
21.00 H. Fast: POT SVOBODE, oddaja iz ameriške nadaljevanke
21.50 DNEVNIK

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Dvojčka (otročka oddaja) - 18.15 Znanost: Racionalizacija energije - 18.45 Šolska naloga (zabavnoglasbena oddaja) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Posnetek gledališke predstave z Bitefa - 21.15 Zagrebška panorama - 21.30 Poti kulture

ČEMU SLUŽI TALNE OZNAKE - Nekaj dni pred trebanjskim občinskim praznikom so se na ulicah Trebnjega pojavili cestarji, ki so vneto risali talne oznake, s katerimi je občinsko središče hudo hudo revalo. Toda prav ta primer je pokazal, da imajo ponekod talne oznake okrasno funkcijo, ne pa prometnovarnostne. Kako si sicer pojasniti to predpraznično risanje zeber v Trebnjem? (Foto: J. Simčič)

Smrtni nesreči v mestu

V dveh dneh sta bili na novomeških cestah dve smrtni nesreči - Ob življenji Ernest Škedelj in Jožef Fabjan

NOVO MESTO - Minuli teden je bil eden najbolj črnih na novomeških cestah. V nesrečah 5. in 6. septembra sta bila namreč ob življenju 51-letni Ernest Škedelj in leto mlajši Jožef Fabjan s Sel pri Štravberku.

Najprej je 5. septembra zvečer Ernest Škedelj iz Novega mesta zapeljal s kolesom na Prešernov trg, vendar naravnost pred osebni avto, ki ga je pripeljal Franc Bele iz Dolenjih Lakovnic. Bele, ki je vozil proti Glavnemu trgu, je sicer močno zaviral, vendar je Škedelja zadel in

zbil po tleh. Nepredvidnega kolesarja so hudo poškodovanega prepeljali v novomeško bolnišnico, kjer pa je naslednji dan umrl.

Dan zatem je prišlo do nove hude nesreče pred bencinsko črpalko na Ljubljanski cesti v Bršljinu. Franc Jeglič je peljal tovornjak proti Bršljinu, pri bencinski črpalki pa ga je zaneslo na levo v osebni avto, ki ga je nasproti pripeljal 50-letni Fabjan s Sel. Trčenje je bilo tako silovito, da se je prevrnil celo tovornjak, medtem ko je od nove stoenke kaj malo ostalo. Jožef Fabjan je hudim poškodbam že čez dve uri v novomeški bolnišnici podlegel, laže ranjen pa je bil tudi sopotnik v tovornjaku Dušan Cotič. Materialno škodo na vozilih so ocenili na 750.000 din.

dežurni poročajo

OSEBNA AVTA IZGINILA - V noči na 5. september sta brez vozila ostala Mirko Pečjak in Peter Dular, oba iz Vavte vasi. Avtomobila so na srečo našli naslednji dan nepoškodovana.

VLOMIL V REZERVOAR - Avgust Hodnik iz Gornje Brezovice je bil v noči na 6. september ob bencin, ki ga je iztočil neznan storilec, potem ko je vlomil v rezervoar njegovega avtomobila.

OB MOTORNO ŽAGO - Pri Plutovih na Grmu so 5. septembra ugotovili, da jim je tat odnesel motorno žago Štihl, vredno 20.000 din. Žaga je bila spravljena v gospodarskem posloppju.

IZGINILI PAPIRI IN KLJUČI - Dragu Breganu iz Ločne je v noči na 7. september nekdo iz avtomobila, ki je stal v nezaklenjeni garaži, odnesel prometno in vozniško dovoljenje, bencinske bone, vrednostni bon in rezervne ključe. Za nameček je izginil še avto, vendar so ga našli naslednji dan pri Šmihelu.

PONOVNO UKRADEN AVTO - V Novem mestu so 8. septembra našli osebni avto Ljubljancinke Irene Varga. Vozilo je bilo lastnici ukradeno še prejšnji mesec.

KRADEJO KARDANSKE OSI - V noči na 10. september so bili ob kardanske osi, eno od nakladalke, drugo pa od grabelj, Bohetovi in Luzarjevi iz Dolnjega Marahovca. Škode je za 33 tisočakov.

VPIL IN GROZIL DRUŽINI - Novomeški miličniki so 11. septembra zvečer pridržali do iztreznitve 43-letnega Antona Rusa, ki je doma rogovilil, vpil in grozil družini. Po hlajenju je bil precej bolj miren.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Pred dnevi sta se dva priznana novomeška osvajačica ženskih sre odpravila na dvorjenje v Kostanjevico. Očitno pa nekdo ni bil preveč navdušen nad njunim početjem in predvsem konkurenco, kar se je dalo več kot prepričljivo razbrati iz praznih gum na obeh novomeških avtomobilih. Namesto dekletu sta se morala gosta hočeš nočeš posvetiti polnjenju zračnic.

• Nekdo je na parkirnem prostoru IMV na novomeškem Grmu vlomil v tovornjak in Jannezu Kijju iz Srebrnič iz vozniške kabine odnesel radio in sončna očala. Vzročno zvezo med ukradenimi predmetoma miličniki še raziskujejo.

• Vaščan Regerče vasi Vinoko Mihelčič je prejšnji teden končal v „hladilnici“ novomeške postaje milice. Razgrajal je namreč v gostilni Bučar v Šmihelu, za nameček pa je skušal obračunati še z miličnikom. Dosedanje izkušnje kažejo, da takšne stvari po navadi ne uspejajo.

• Jože Jeršin z Račjega sela je v soboto zvečer opazil razbita hlevska vrata in tri moške, ki so bežali v noč. Zakaj je od njih frčalo perje, je Jeršin ugotovil, ko je pogledal v kurnik.

NOČ POBRALA TATOVE

MIRNA PEČ - 5. septembra zvečer se je po cesti proti Mirni peči peljal z avtom Ludvik Urbanč iz Podboršta in opazil, kako trije neznanci nasproti rinejo osebni avto. Naključje je hotelo, da je Urbanč v avtu prepoznal vozilo svojega prijatelja. Takoj je vedel, koliko je ura, in o dogodku obvestil prijatelja, skupaj sta se potem odpeljala za tatovi. Avtomobil je še zmeraj stal na cesti, zmikavte pa je pobrala noč. Obiskovalce Pavlenčeve garaže še iščejo.

USODEN PADEC S KOLESOM

DVOREC - Zadnjega avgustovskega dne se je 50-letni Franc Galič iz Zejnega 7 peljal na kolesu s motorjem po lokalni cesti med Čatežem in Cerino. Pri vasi Dvorec je najverjetneje zaradi vinjenosti padel in se pri tem hudo poškodoval. Za ranami je 4. septembra v ljubljanskem Kliničnem centru umrl.

PODLEGL POŠKODBAM

KRSKO - Na kratko smo že poročali o nezgodi, ki se je 24. avgusta pripetila v Tovarni papirja in celuloze Djuro Salaj v Krškem, ko je med razkladanjem tovornjaka omahnil na tla Franc Klakočar. Omenjeni delavec je že čez dva dni v ljubljanskem Kliničnem centru podlegel poškodbam.

VOZNIK MRTEV, SOPOTNIK HUDO RANJEN

STARA VAS - V soboto nekaj pred polnočjo je prišlo na regionalni cesti v Stari vasi pri Bizelskem do hude prometne nesreče. 27-letni Anton Smerdej iz Vrhja 58 pri Brežicah je izgubil življenje, njegov sopotnik v osebni avtomobilu 32-letni Franc Štgar pa je bil hudo poškodovan. Smerdej je prehitro vozil, pri tem pa je izgubil oblast nad vozilom in se prevrnil.

V AVTU OROPANA GRKA

PONIKVE - 7. septembra zjutraj sta bila na parkirišču ob magistralni cesti pri Ponikvah oropana grška državljana. Mož in žena sta počivala v avtu, ko so k vozilu pristopili trije moški, ju ustrahovali, prebrskali avto in odnesli 800 kron, 500 drahem ter vozniško in prometno dovoljenje. Roparje še iščejo.

KRONIKA NESREČ

OMAHNIL NA CESTO - Črnomaljška Nada Adlešič se je 5. septembra zvečer peljala z avtom od Ručetne vasi proti Črnomlju, takrat pa ji je še v križišču v Ručetni vasi omahnil na voznišče 47-letni Stanislav Lozar iz Rožanca. Navzlic zaviranju ga je voznika zadel in zbil po tleh, tako da so morali pešca odpeljati v novomeško bolnišnico.

S TRAKTORJEM V VAGON - 17-letni Franc R. je 6. septembra dopoldne vozil traktor proti prehodu z železniško progo pri Ponikvah. Čeprav je na semaforju gorela rdeča luč, je mladi traktorist zapeljal na tere in pri tem zadel v vagon. Pri nezgodi se je traktor prevrnil, vendar jo je voznik na srečo odnesel brez poškodb. Materialno škodo so ocenili na 57 tisočakov.

ZADEL PEŠCA - 5. septembra zvečer se je Boro Vladislavjevič z Male Čikave peljal z avtom iz mesta proti Zabji vasi, tam pa je dohitel pešca, ki sta hodila ob robu cestišča. Med prehitvevanjem je zadel v nogo 17-letnega Novomeščana Igorja Novaka, da je moral po pomoč v bolnišnico.

ZDRKNIL V JAREK - Mijo Akalovič iz Virja pri Tržiču, ki je 11. septembra dopoldne peljal tovornjak iz Zagreba proti Ljubljani, je pri Jezeru zapeljal na levo, vozilo pa je med zanašanjem zdrknilo v jarek. Voznik je bil laže ranjen, sopotnika pa teže. Gmotne škode je bilo za 600 tisočakov.

Na podlagi sklepa skupščine SIS za komunalne in cestno dejavnost občine Kočevje

OBJAVLJA

SIS za komunalne in cestno dejavnost občine Kočevje

JAVNI RAZPIS

za oddajo stavbnega zemljišča za 14 počitniških hišic v naselju Mačkovec, in sicer

parcela št. 1 v izmeri	1292 m ²
parcela št. 2 v izmeri	1053 m ²
parcela št. 3 v izmeri	1283 m ²
parcela št. 9 v izmeri	1074 m ²
parcela št. 10 v izmeri	899 m ²
parcela št. 12 v izmeri	885 m ²
parcela št. 15 v izmeri	852 m ²
parcela št. 16 v izmeri	1084 m ²
parcela št. 17 v izmeri	1039 m ²
parcela št. 18 v izmeri	938 m ²
parcela št. 19 v izmeri	838 m ²
parcela št. 20 v izmeri	834 m ²
parcela št. 21 v izmeri	832 m ²
parcela št. 22 v izmeri	947 m ²

Stroški priprave in delne komunalne opreme, ki bremenijo eno parcelo, znašajo 245.700,00 dinarjev, s tem da si ostalo komunalno opremo izdelajo graditelji sami. Odškodnina za zemljišče znaša 36,90 din za 1 m². Vsa dokumentacija in ostali pogoji razpisa so interesentom na razpolago pri SIS za komunalne in cestno dejavnost občine Kočevje, Trg zbor odposlancev 47, Kočevje.

583/37-83

TURISTIČNE ZANIMIVOSTI (pripravlja JANKO SAJE)

KRAVJI BAL PRELOŽEN

BOHINJ — Turistično društvo Bohinj je sporočilo, da bo letošnji KRAVJI BAL 18. septembra in ne 11., kot je bilo pomotoma objavljeno v slovenskem koledarju prireditelj za leto 1983. Prireditelj se bo pričela ob 10. uri v Ukancu pod Pršivcem.

PROBLEMI NATURISTOV

BANOVCI — V soboto, 10. septembra, so se v turističnem taboru v Banovcih srečali slovenski turisti in razpravljali o problemih, ki jih mučijo. Prekmurci pa so srečanje slovenskih turistov izkoristili za ustanovitev svojega društva, s čimer so izpopolnili vrzel na tem področju.

ZLATARSKA RAZSTAVA V CELJU

CELJE — Delovna organizacija Zlatarna Celje bo od 16. do 24. septembra organizirala v lapidariju Pokrajinskega muzeja v Celju XVII. zlatarsko razstavo. V okviru razstave bodo modne revije, dnevi nakita, novinarska konferenca, delovni sestanki izdelovalcev nakita, strokovni seminarji, nagradni natečaj „Mladi oblikujejo nakit za Zlatarno Celje“ itd.

HALOŠKA PLANINSKA POT

PTUJ — Teden dni pred osrednjo republiško proslavo dneva planincev so marljivi ptujski planinci 11. septembra pri gradu Borl odprli „Haloško planinsko pot“. Speljali so jo po vinorodnih Halozah v počastitev 30-letnice Planinskega društva Ptuj in 90-letnice organiziranega planinstva v Sloveniji.

Pot se začne pri gradu Borl in konča na Donaški gori. Po prehojenih poti dobi popotnik značko s haloškim motivom in merkacijo, če predloži knjižico z 11-imi kontrolnimi žigji. Na poti je možno prenočiti kar šestkrat. Skupna dolžina pa je 22 ur in 20 minut hoje.

BRATSKA PLANINSKA POT LJUBLJANA — REKA

LJUBLJANA, REKA — Meddruštveni odbor planinskih društev ljubljanskega območja in občinska Planinska zveza z Reke pripravljata in markirata „Bratsko planinsko pot“ Ljubljana — Reka, ki bo svečano odprta 16. oktobra letos. Popotnika bo vodila po slikovitih planinskih območjih med Ljubljano in Reko. Hkrati bo simbol sodelovanja in povezanosti pobratenih mest. Pot se bo deloma vila po mladinski in notranjski planinski poti ter po evropski peš poti E 6 — YU. Še ta mesec bo izšel dnevnik poti s karto. Nagrada za prehojeno pot bo značka. Startna točka je Šmarna gora, najvišji vrh poti je Snažnik s 1976 metri, cilj pa je na Reki.

LOKOSTRELSTVO V SLOVENIJI

LJUBLJANA — Lokostrelstvo v Sloveniji že zdavnaj ni novost. Ljubitelji tega, lahko bi rekli, tudi viteškega športa so organizirani v klubih, ti pa v Lokostrelski zvezi Slovenije. Zveza prireja 2 do 3-krat na leto enomesečne tečaje za začetnike, ki trenutno stanejo 400 din. V sodelovanju z Zvezo tabornikov Slovenije pa pripravljajo 8 do 9-dnevne tečaje v Bohinju za vaditelje in učitelje lokostrelstva; cena 2.000 za osebo.

Poleg tega prireja lokostrelska šola stalne tečaje za vojsko, policijo in tabornike. Kljub pomembnosti tega športa šola še nima svojih prostorov. Strelišča je na prostem pri motelu Tikveš v Dragi pri Agrostruju v Ljubljani.

Stoodstotno uresničen načrt

Pred tremi leti v novomeški kmetijski zadrugi še ni bilo tržne pšenice, letos pa bodo skoraj v celoti dosegli načrtovani pridelek

NOVO MESTO — Šele v zadnjih nekaj letih so v novomeški kmetijski zadrugi začeli z intenzivnim odkupom tržne pšenice. Letošnji republiški plan za Dolenjsko je načrtoval 2200 ton pšenice. Od tega je družbeni sektor 1200 ton izpolnil že do 17. julija, zadrugi sektor (kmetje-kooperanti) pa je do 1. septembra dosegel 970 ton prodane pšenice, to je 97 odst. načrtovanega odkupa.

Doslej sta Zito Ljubljana in Merx Celje odkupila 2170 ton pšenice in tako je načrt izpolnjen 99-odstotno, vendar v kmetijski zadrugi Novo mesto upajo, da bodo plan v celoti izpolnili, ker odkup še poteka. Kot je poudaril ing. Miro Škufca, pospeševalec za poljedelstvo, sadjarstvo in vinogradništvo, se kmetje zavedajo težkih razmer v gospodarstvu. V temeljni zadrugi organizaciji Polje — Sentjernejši so močno preseglji odkup in ga izpolnili 132-odstotno, medtem ko so v Suhi krajini uresničili le 40 odst. predvidenega odkupa.

Lani so v novomeški kmetijski zadrugi odkupili 1100 ton pšenice, zasejane na 408 hektarjih, letos 2170 ton, drugo leto pa nameravajo povečati odkup kar za 45 odst. Zadrugi sektor bo zasejal 620 hektarjev, to pomeni, da se bo moralo povečati število kooperantov oziroma površin, zasejanih s pšenico. V republiškem komiteju za kmetijstvo je zapisno, da bi morali na Dolenjskem zasejati 1580 hektarjev pšenice, vendar je prišlo do pomote, ker so tam predvidevali 300 do 400 hektarjev več površin, kot kažejo zadnje statistične meritve. Kljub temu na-

meravajo ostalih 780 hektarjev uresničiti v prihodnjem letu.

V povprečju dosegajo kooperanti večji pridelek, okrog 35, drugi kmetje pa imajo 25 do 30 stotov na hektar. Zadrugi sektor so boljši pridelek dosegli z intenzivnejšo pridelavo, z gnojenjem po normativih, z uporabo mineralnih gnojil in škropiv, s hormonskimi pripravki ter pod nadzorstvom in z nasveti zadrugne pospeševalne službe.

Sedaj so v teku priprave po posameznih temeljnih zadrugnih organizacijah, koliko naj posejejo in s koliko kmeti bodo sklenili sporazume o odkupu pšenice. Se vedno pa so težave pri sklepanju pogodb zaradi neusklenjenosti oziroma preniknih cen.

V. PLUT

Gozdarji bodo sadili orehe

Na Lepem Dobu eden največjih nasadov hibridnih vrst orehov pri nas

SEVNICA — Prihodnje pomlad bodo na okrog treh hektarjih dotrajanega kmečkega sadovnjaka na nekdanji Kobalovi domačiji na Lepem Dobu posajene hibridne vrste orehov. Priprava zemljišča, predvsem izkopi sadilnih jam, bodo opravljeni to jesen.

Posla se loteva sevnški tozd Gozdarstva v okviru brežiškega GG. Gozdarji so se pri izbiranju tega programa skušali ozreti po morebitnih jugoslovanskih izkušnjah in literaturi. Obojega je bilo po besedah direktorja inž. Mirka Maljeviča silno malo. Zadovoljni pa so s pomočjo, ki jo nudijo sodelavci ljub-

ljanske biotehniške fakultete in mariborskega Kmetijskega zavoda. Strokovnjaki so se že ugodno izrekli o predvidenih tleh za sajenje orehov, v teku je izbira najprimernejših sort sadik. Inž. Maljevič meni, da bodo najverjetneje izbrali take sadike, orehovih hibridov, ki

spomladi razmeroma pozno odganjajo, da je manjša nevarnost pozne, rodijo pa že po treh letih.

Plodovi bodo vrsto let poglavitni dohodek, saj se bodo s sedaj sicer izredno iskano orehovino lahko koristili šele poznejši rodovi. V gozdarstvu se pač načrtuje na daljši rok.

Naložba bo veljala gozdarje okrog 2 milijona dinarjev.

A. ZELENIK

ODDIH V RADENCIH

(1. 6. do 31. 10. 1983)

V Radencih, prijetnem zdraviliško-letoviškem kraju v severovzhodni Sloveniji, smo za vse, ki želijo oddih koristno preživeti v mirnem in slikovitem okolju, pripravili 7-dnevni paket aktivnega programiranega bivanja.

Ta program vsebuje:

- 7 polnih penzionov v hotelu Radin
- 1 pregled pri zdraviliškem zdravniku
- 3 x CO₂ kopeli
- čaj aerobike
- neomejeno kopanje v hotelskem bazenu
- neomejeno pitje mineralne vode Radenska tri srca ves čas bivanja.

Cena paketa v 1/2 sobi 6.580,00 din, doplačilo za 1/1 sobo 448,00 din. Otroci do 7. leta imajo prenočišče zastonj, če spijo s starši, in 50-odst. popust pri penzionski prehrani.

Možnost podaljšanega bivanja po dnevni ceni paketa.

Velike možnosti za šport in rekreativne dejavnosti: letno kopališče z vrsto igrišč za igre z žogo, tenis igrišča, kegljišče, minigolf, balinišče, družabni prostori s različnimi TV programi, biljard, namizni tenis, organiziran popoldanski program animacij.

Radenci so tudi izhodišče za prijetne izlete po Pomurju, kjer si gostje lahko ogledajo turistične zanimivosti tega dela Slovenije (Plečnikova cerkev v Bogojini, lončarji v Filovcih, Moravske Toplice, vinske kleti, itd.).

Obiščite nas, ne bo vam žal!

Informacije in rezervacije
Tel.: 069 — 73—331, telex: 35—269

573/36—83

PIONIR

SGP „PIONIR“ Novo mesto — TOZD gradbeni sektor Krško objavlja javno prodajo rabljenih in karamboliranih vozil, ki bo

v sredo, dne 21. IX. 1983

v prostorih glavnega skladišča „Pionir“ v Krškem.

TIP VOZILA:	LETNIK	IZKLIC. CENA	STANJE
R—4	1976	20.000,00	nevozen
Kombi Zastava 430 K	1976	5.000,00	nevozen
Kombi IMW 1600 B	1976	10.000,00	karamboliran
Kombi IMW 1600 R—Sp.	1976	30.000,00	nevozen

Ogled vozil bo 21. septembra 1983 od 13. do 15. ure v skladišču.

Plačila varščine v višini 10 % od izklicne cene bomo sprejemali dne 21. 9. 1983 od 13. do 15. ure.

Pričetek javne prodaje bo ob 15. uri.

582/37—83

Na podlagi 136. člena Zakona o davkih občanov (Uradni list SRS št. 44/82) in 2. odstavka 58. člena odloka o davkih občanov občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list, št. 9/83) izdaja Uprava za družbene prihodke občine Novo mesto.

POZIV

k vložitvi napovedi za odmero davka od premoženja na posest stavb

Napoved morajo vložiti vsi občani, ki posedujejo premoženje v občini Novo mesto, in to:

1. stavbe; dele stavb, stanovanja in garaže (v nadaljnjem besedilu: stavbe);
2. prostore, ki se v sezoni ali od časa do časa uporabljajo za počitek in oddih.

Tako napoved so dolžni vložiti tisti občani, ki posedujejo stavbe oziroma prostore pod točko 1. in 2. v občini Novo mesto in le-teh še niso prijavili Upravi za družbene prihodke Novo mesto za odmero davka od premoženja na posest stavb.

To napoved je treba vložiti do vključno 15. oktobra 1983. Napoved za odmero davka na posest stavb je treba vložiti na predpisanem obrazcu, ki se dobi pri Upravi za družbene prihodke Novo mesto, Novi trg 6, I. nadstropje, soba 34. Pozivamo zavezanca, da vložijo napoved v roku, določenem v tem pozivu, ker bo za nepravočasno vložitev napovedi odmerjeni davek povečan za 10 % oziroma najmanj 200,00 din, zavezancem, ki ne vložijo napovedi, pa za 20 % oziroma najmanj 400,00 din.

UPRAVA ZA DRUŽBENE PRIHODKE
NOVO MESTO

Gasilsko društvo Mokronog

razpisuje

za nedeljo, 18. 9. 1983, ob 9. uri v gasil. domu Mokronog

PRODAJO

avtomobila IMV kombibus letnik 1968. Prevoženih 40.000 km, v voznem stanju. Registriran do konca leta.

Preciznost do nakupa imajo gasil. društva in družbeni sektor.

DO „KOVINOPLAST“ Jesenice na Dolenjskem

objavlja

licitacijo

osebnega avtomobila R—4 letnik 1977. Izklicna cena je 80.000,00 din.

Licitacija bo v prostorih Kovinoplasta, Jesenice na Dolenjskem, v četrtek, 22. 9. 1983, o 11. — 12. ure. 580/37—83

GOK ČRNOMELJ

Delovna organizacija za gradbeništvo, obrt, komunalo in industrija gradbenega materiala 68340 Črnomelj

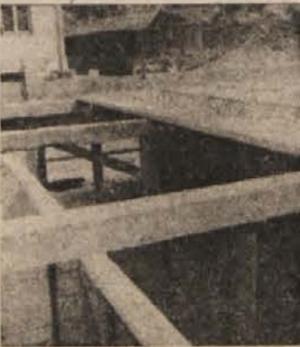
GRADITELJI!

Morda hitite z gradnjo? Pri hitrejši in cenejši gradnji plošč vam bomo pomagali z OPAŽNO BETONSKIMI PLOŠČAMI po sistemu „OMNIA“, izdelek GOK, TOZD IGM Kanižarica pri Črnomlju. Gradnja ima sledeče prednosti:

- brez opaža
- hitra montaža
- gladka površina
- spodnja armatura je že vgrajena
- stropni omet ni potreben
- razponi do 8,00 m
- širine od 20 do 220 cm

Zahtevajte prospekt in ponudbo! Hitra dobava, solidna cena!

Informacije dobite na GOK, TOZD IGM Kanižarica, tel.: 51—076.

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata in strica

FRANCA BLAŽIČA

z Koj pri Trebelnem

se zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, pokojniku darovali vence in cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvalujemo se tudi zdravstvenemu osebju Kliničnega centra v Ljubljani, gasilskemu društvu Statemberg, kolektivu IMV, župniku za opravljeni obred ter pevcem. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žalujoči: sinova Franci in Stane, hčerka Tončka z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi mojega moža

JOŽETA KNEZA

iz Sevnice

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi pomagali v teh težkih trenutkih. Zahvaljujem se za takojšnjo zdravniško pomoč, kakor tudi pevcem in župniku za opravljeni obred. Zahvaljujem se za darovano cvetje, za izrečeno sožalje in za številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena Marija, sestra in brat z družino ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je po hudi bolezni za vedno zapustila naša draga žena, mama in babica

AMALIJA KOS

iz Odrge 4, Trebnje

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, pokojni darovali vence in cvetje ter jo spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo osebju ZD Trebnje za neutrudno skrb med zdravljenjem ter duhovniku za opravljeni obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

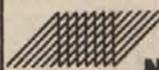
V 71. letu starosti nas je za vedno zapustila naša ljuba mama

MARIJA GORENC

iz Hudobrezja 1 pri Studencu

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti ter ji darovali cvetje. Zahvaljujemo se pevcem, župniku za opravljeni obred in tov. Puntarju za sočutne besede.

Žalujoči: vsi njeni.

NOVOTEKS

NOVO MESTO

Foersterjeva 10 NOVO MESTO

Razpisujemo licitacijsko prodajo osebnega vozila Mercedes 280 s, letnik 73, neregistriran, dne 21. septembra ob 9. uri v prostorih tovarne. Izklicna cena 200.000.— din. Vse dajatve plača kupec. Ogled vozila v tovarni od 15. 9. 83 dalje

NOVOTEKS 587/37-83

OZD Avtopromet, gostinstvo in turizem "GORJANCI" Novo mesto - Straža,

vabi k sodelovanju:

- delovodjo, avtoelektrika in vulkanizerja za delavnico v Bučni vasi,
- avtoelektrika za delavnico v Straži,
- vzdrževalca za vodovodno in plinsko napeljavo ter natakarje za TOZD Gostinstvo.

Podrobnejše informacije dobijo kandidati v kadrovski službi podjetja v Straži. 589/3737-83

Gradimo tudi jeseni

Za vse, ki gradijo, bo gotovo pomembno, če bodo na enem kraju dobili večino tistega, kar potrebujejo pri gradnji.

V Metalki na Topniški v Ljubljani, v Domžalah, Kamniku in Ptuj bo v dneh do 21. 9. 1983 posebno bogata izbira gradbenega materiala.

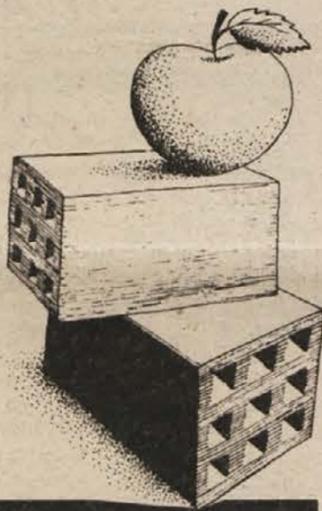
Naj vas opozorimo na: cement, cementne in opečne izdelke, apno, maltit, zidake, siporex bloke, termo in hidroizolacijski material, betonske strešnike, betonske cevi, betonske kvadre, dimniške tuljave, dimnike Schiedel, marmorne okenske police, tlak, obloge, lepilo za ploščice, fugirno maso, keramične ploščice, betonsko železo in armaturne mreže, strešna okna, kovinske podboje, stavbno pohištvo, žlebovi in cevi, parket, kovinska garažna in protipožarna vrata, bencinski in električni mešalci za beton, samokolnice (uvoz iz ČSSR).

Novost v naši ponudbi so tudi celotne betonske montažne garaže, dimniške tuljave, novi hidro in izolacijski materiali.

Prodajamo za gotovino in gradbene kredite.

Na kupčvo željo organiziramo tudi prevoz na gradbišče!

Z Metalko sodelujejo: Krka Izolacije Novo mesto; IGM Strežnik Dobruška vas; Vegrad Tozd Vemond; Titovo Velenje, RŠC Titovo Velenje; Termika Ljubljana; Marmor Hotavlje; Gradnja Žalec; Tozd Proizvodnja kremenčevega peska Puconci; Beton Prelog; LIKO Vrhnika.

metalka

DELOVNA ORGANIZACIJA TOVARNA OBUTVE NOVO MESTO

razpisuje prosta dela in naloge

VODENJE KOMERCIJALNEGA SEKTORJA

Za opravljanje del in nalog mora kandidat poleg splošnih pogojev po zakonu izpolnjevati še posebne pogoje:

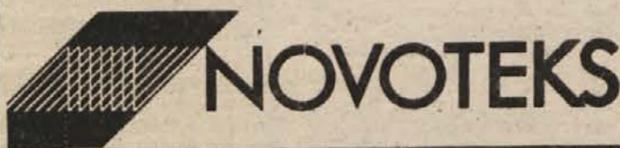
- da ima visoko šolo ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj pri opravljanju vodilnih nalog in opravil, oziroma da ima višjo šolo ekonomske ali čevljarke smeri in 6 let delovnih izkušenj pri opravljanju vodilnih nalog in opravil
- pasivno znanje tujega jezika (angleščina ali nemščina)
- da ima moralno-politične vrline in organizacijske sposobnosti za opravljanje teh del in nalog

Dela in naloge razpisujemo za 4 leta. Razpis velja 15 dni po objavi.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o izpolnjenih razpisnih pogojih na naslov DO Tovarna obutve Novo mesto z oznako „Za razpisno komisijo“.

O izidu razpisa bomo kandidate pisno obvestili v 8 dneh po dokončni izbiri.

584/37-83

NOVOTEKS, tekstilna tovarna, n. sol. o., Novo mesto Foersterjeva 10

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA TOZD TRGOVINA

objavlja prosta dela in naloge v novi prodajalni na Glavnem trgu 5

1. VODENJE ODDELKA V PRODAJALNI (3 delavci)
2. PRODAJANJE BLAGA I (11 delavcev, od tega 3 za določen čas, nadomeščanje delavk med porodniškim dopustom)
3. PRODAJANJE BLAGA II (5 delavcev)

Pogoji:
pod 1)
- poklicna trgovska šola in 5 let delovnih izkušenj;
pod 2)
- poklicna trgovska šola;
pod 3)
- poklicna trgovska šola in 3 leta delovnih izkušenj;
pod 1), 2) in 3)
- zaželjena praksa v tekstilni stroki.

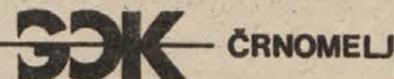
Zaposlitev je za nedoločen čas. Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Novoteks, tekstilna tovarna, n. sol. o., Novo mesto, Foersterjeva 10, kadrovski oddelek. Kandidate bomo o izidu izbire pisno obvestili v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

588/37-83

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kočevje objavlja razpis za:

1. II. NATEČAJ za pridobitev družbenih najemnih stanovanj, s katerimi razpolaga stanovanjska skupnost. Rok za vložitev prošnje je do vključno 31. 10. 1983. Celotno besedilo natečaja bo stanovanjska skupnost dostavila vsem OZD in delovnim skupnostim ter krajevnim skupnostim v občini Kočevje.
2. I. NATEČAJ za dodelitev kadrovskih stanovanj in posojil za kadrovska stanovanja v občini Kočevje. Rok za vložitev vloge po tem natečaju je do vključno 17. 10. 1983. Celotno besedilo natečaja bo stanovanjska skupnost dostavila vsem OZD in delovnim skupnostim v občini Kočevje, ki so upravičene do kadrovskih stanovanj po pravilniku. Kočevje, dne 6. 9. 1983

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kočevje: Predsednik skupščine: Dragó AUPIC

DO „GOK“ ČRNOMELJ DELAVSKI SVET TOZD BEGRAD

razpisuje prosta dela in naloge

ORGANIZIRANJE IN VODENJE GRADBENE OPERATIVE

Pogoji:
- višja šola gradbene stroke in 2 leti izkušenj in strokovni izpit,
- srednja šola gradbene stroke in 5 let izkušenj in strokovni izpit.
Pismene prijave z dokazili o izpolnjenih pogojih sprejema delavski svet TOZD Beograd v 8 dneh po objavi razpisa.

IZOLACIJE

Maloprodaja: Novo mesto, Bršljin 62, telefon: (068) 25-877 UGODEN NAKUP II. in III. KLASE! Priložnost, ki je ne smemo zamuditi!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

SMREKOVO KAD (700 l) prodam. Oglasite se lahko na telefon 84-765 od 15. ure dalje. **PRODAM** kombiniran štedilnik (plin, elektrika) in peč na olje "Lifam". Telefon 22-953. **PRODAM** malo rabljen trifazni hidrofor. Jože Kavšek, Smolenja vas 15 b, Novo mesto, telefon (068) 25-196.

PREKLICI
TILKA IDIČ, Salka vas n. h., Kočevje, prepovedujem vsako hojo in vožnjo po parceli št. 229 pri hiši št. 27 v Zeljnah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.
VSI LASTNIKI Dlejših travnikov iz Gradišča pri Sentiernju preključijo vožnjo, ker tam ni pota. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.
MARIJA ŠPEC, Zavrh 2, Žužembek, prepovedujem prodajo vseh premičnin in nepremičnin svoje-mu možu JOZETU ŠPECU kot solastnika posestva in obveščam, da je vsaka prodaja premičnin in nepremičnin s tem v zvezi neveljavna.

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 15. septembra - Melita Petek, 16. septembra - Ljudmila Sobota, 17. septembra - Robert Nedelja, 18. septembra - Irena Ponedeljek, 19. septembra - Konstanca
Torek, 20. septembra - Suzana Sreda, 21. septembra - Mateja Cetrtek, 22. septembra - Mavricij

LUNINE MENE

22. septembra ob 7.36 - ščip

KINIO

BREŽICE: 16. in 17. 9. francoski film Inšpektor Neroda. 16. 9. švedska drama Moški se ne morejo posiliti. 17. 9. ameriški film Vsi predsednikovi ljudje. 18. in 19. 9. ameriški film Leto strahu. 20. in

21. 9. francoska komedija Nismo angeli, oni pa tudi ne. **CRNOMELJ:** 15. in 18. 9. ameriški film Sedeče račke. 16. in 18. 9. italijanski film Dekle za oddih. 20. 9. italijanski film Saharska prevara. 22. in 25. 9. ameriško-nizozemski film Zarja v deželi Zulu. **KOSTANJEVICA:** 17. 9. ameriški film Veliki Jack. 18. 9. film Nevarni prehod. 21. 9. ameriški film Po poti zločina. **KRSKO:** 18. 9. ameriški film Dobrodošli mister Chabec. 20. 9. mladinski film Old Fajterhand. 21. 9. italijanski film Zena na dopustu, ljubica v mestu. 22. 9. ameriški film Po zakonu in pendreku. **NOVO MESTO - KINO JLA:** Od 16. do 18. 9. francoski film Zgodba o deklici O. Od 19. do 21. 9. ameriški film Dekle s plaže. **SEVNICA:** 16. in 17. 9. ameriški film Atlantic City. 18. 9. ameriški film Zmešnjava 2. in 22. 9. francoski film Sramežljiv sem, pa se zdravim.

PRODAM JAWO 350 sport, letnik 1979, odlično ohranjeno. Franc Grum, Dvor 53, 68361 Dvor, telefon 84-149. **RENAULT 18 TL**, letnik 1980, prodam. Anton Luzar, Dobravica 7, 68310 Sentiernje, telefon 32-115. **RENAULT 14 TL** prodam. Informacije po telefonu 23-125. **LADO 1200**, letnik 1973, dobro ohranjeno, samo 78000 km, ugodno prodam. Milke Šobar 5, Novo mesto, telefon 21-671 (popoldne). **GOLF**, letnik 1978, prodam ali zamenjam za FIAT 126 z doplačilom. Telefon 23-818 (zvečer). **AUDI 80/75**, brezhiben, prodam. Telefon 23-561. **DIANO 6**, letnik 1977, v voznem stanju, potrebno popravilo poda, prodam za 3 SM. Naslov v upravi lista (4008/83). **TOMOS CROS** ugodno prodam. Telefon 20-303 od 19. do 21. ure. **R 18**, skoraj nov, prodam. Škocjan 6 a. **Z 101 M**, letnik 1980, prevoženih 25000 km, prodam. Telefon (068) 23-506. **LADO KARAVAN 1200**, letnik 1979, dobro ohranjeno, prodam. Vera Žagar, Podzemelj, Gradac v Beli krajini, telefon (068) 56-656. Ogle v popoldanskih urah od četrta dalje pri gostilni VESELIČ. **126 P**, letnik 1978, dobro ohranjen, prodam. Telefon 25-986. **126 P**, letnik 1978, prodam. Informacije na telefon 21-559, Podkrižnik (dopoldne). **FIAT 750**, letnik 1977, ohranjen, prodam. Tine Murn, Meniška vas 65, Dolenjske Toplice. **CITROEN GS 1.3 super**, letnik 1980, 33000 km, prodam. Ogle v informacije vsak dan po 17. uri. Martinčič, Milke Šobar 23, Novo mesto, telefon (068) 22-879. **Z 750**, letnik 1976, prodam. Lemovec, Vavta vas 33, Straža. **UGODNO PRODAM R 6**, FORD TAUNUS 12 M po delih in prikolico za osebni avto. Radovan Obradovič, Kočarija 15, 68311 Kostanjevica. Ugodno prodam osebni avtomobil OPEL ASCONA 16 S, letnik 1975. Martin Salamon, Mali Kamen, 68281 Senovo. **FORD TAUNUS 15 M**, primeren za rezervne dele, prodam. Motor je generalno obnovljen, vgrajen je radio Beker avtomatik. M. P., G. Pijavsko 6, Krsko. **ZASTAVO 101**, letnik 1977, prodam. Darko Bršec, Oražnova 20, 68311 Kostanjevica. **ZASTAVO 101** zamenjam za Z 750. Anton Bašelj, Bela cerkev 17, Šmarješke Toplice. **FIAT 125 P**, letnik 1981, s plinsko napravo prodam. Telefon (068) 44-675. **FIAT 620 kasonar**, nosilnost 2 t, vozen z B kategorijo, prodam. Telefon 25-723. **R 4 TLS**, letnik 1977, prodam. Kranjc, Sedem 3, Senovo, ali telefon 79-310 (Kranjc) do 15. ure. **SKODO 120 LS**, letnik 1980, karambolirano, z rezervnimi deli prodam. Zdenka Mavrič, Glavni trg 36, Sevnica. **Z 750 luxe**, letnik 1976, prodam. Jože Muc, Dole 4, Suhor. **GOLF**, letnik 1980, prodam ali zamenjam za traktor. Zonta, Potov vrh 4, Novo mesto. **WARTBURG**, ohranjen, prodam. Jože Kic, Škocjan 6 a. **SKODO 120 LS**, letnik 1979, prodam. Cena po dogovoru. Ogle vsak dan popoldne. Marjan Kocjan, Dol. Straža 40. **126 P** v zelo dobrem stanju, letnik 1980, prodam. Informacije dopoldne na telefon 22-152, Vinko Sušterič. **SKODO 105 L**, letnik oktober 1981, in ZAPOROŽKA, letnik 1973, prodam. Cena po dogovoru. Ogle vsako popoldne. Janez Jerič, Dol. Straža 94. **PRODAM OPEL KADET**, letnik 1978, 1200 kub., dobro ohranjen, 68000 km, prvi lastnik, garažiran. Telefon (068) 58-171. **R 4 special**, letnik 1977, 117.000 km, ugodno prodam. Sentiernje. **PRODAM Fiat 132-2000**, letnik 1978, inf. na tel. 25-226, popoldne. **PRODAM** ali zamenjam fiat 750, letnik 1970, za motorno kolo. Informacije vsak dan od 15. ure dalje na tel. 24-187. **PRODAM RM SUZUKI**, letnik 1982. Blažič Jože, Ždinja vas 19. Ogle popoldan. **ZITNI KOMBAIN** Zmaj 78, generalno obnovljen, z novo prešo prodam ali zamenjam za osebni avto. Mirko Moravec, Mali Nerajec, 68343 Dragatuš.

KINOPROJEKTOR, tonski, z dodatno opremo, prodam. Telefon 22-344. **PRODAM večjo količino mešanega grozdja** (frankinjo, žametovko, črnino in kraljevino). Martin Zagorc, Gor. Vrhopolje 58, 68310 Sentiernje. **PRODAM nov kitarski ojačevalec GITACORD 50 W Sl. Krivec**, Cankarjeva 14, Novo mesto. **PRODAM grozdje (šmarnico)** na trti. Jože Konda, Osojnik 2, Semič. **KAVC** in dva-fotelja, vse dobro ohranjeno, poceni prodam zaradi selitve. Ogle popoldne. Savič, Zagrebka 15, Novo mesto. **PRODAM gramofon ISKRA GAR-RARD (20.000)** in walkman SANYO (6.000). Fir, Kristanova 31, Novo mesto, telefon 24-370. **PRODAM novo kad - čebrico (1500 l)** in 7 l laka za parket. Tone Hočevar, Šmalčja vas 40, Sentiernje. **PRODAM zmrzovalno skrinjo (310 l)**, skoraj novo, štedilnik (4 plin, 2 elektrika), polkavč, tri fotele, mizo, hladilnik. Prodaj zaradi selitve. Tašo Petnič, Jedinsčiča 7 (Poganci), Novo mesto. **PRODAM mizo s klopmi, enosedžno otroško mizo, kompletno masivno spalnico in porcelanast umivalnik s toaletno omarico**. M. Tori, Mokronog 87, telefon 49-069. **PRODAM dobro ohranjen kozolec (topler)**. Interesenti naj se ogledajo na naslov: France Kadunc, Otočec 3, ali na telefon 85-102. **PRODAM otroški (zložljiv) voziček**, novo okno (60 x 120), rabljeno kredenco, kombiniran hladilnik. Košmerlj, Črmošnjice pri Stopičah. **PRODAM štedilnik (Kueperbusch)**. Kastelic, Vrh pri Ljubnu 10, Novo mesto. **PRODAM dve termoakumulacijski peči** ter šivalni stroj, primeren za šivanje kavbojk. Naslov v upravi lista (4006/83) ali telefon (068) 71-437. **NUJNO PRODAM tekmovalno kolo FAVORIT**. Alojz Može, Srebrniče 4 a, Novo mesto. **PRODAM grozdje** na Riglju tistemu, ki bi ga obiral sam. Sela 15, Dolenjske Toplice. **PRODAM tračno žago** in prikolico za osebni avto. Informacije na telefon (068) 82-281. **PRODAM črno grozdje**, smrekove plohe (5 cm). Anton Grivec, Globodol 2, Mirna peč. **PSICO**, nemško ovčarko, staro osem mesecev, prodam. Darko Bršec, Oražnova 20, 68311 Kostanjevica. **MOTORNO ŽAGO Husqvarna**, skoraj novo, in dve zimski gumi Sava za Z 750 prodam. Podražaj, Straža 26, Sentaupert. **UGODNO PRODAM večjo količino grozdja (šmarnice)**. Bojan Vidmar, Sadinja vas 33, 68361 Dvor pri Žužembku. **KAD (900 l) prodam**. Naslov v upravi lista (4007/83). **PRODAM grozdje (šmarnico in amerikan)**. Makše, Vrhopč 10, Mirna peč. **PRODAM termoakumulacijsko peč (3 KW)**. Telefon 21-547. **PRODAM novo peč** za etažno centralno. Anton Bašelj, Bela cerkev 17, Šmarješke Toplice. **UGODNO PRODAM 800 litrov belega vina**, 700 litrov črnega vina z atestom o kvaliteti. Cena po dogovoru. Prodaj tudi kvalitetno grozdje (modro frankinjo, žametno črnino, laški rizling in kraljevino). Trgatev od 17. do 25. septembra. Istočasno nudim kvalitetni tropinovec in slivovko. Informacije vsak dan od 20. do 21.30 ure na telefon (068) 51-086. **PRODAM tovorno prikolico** za osebni avto, dimenzije 2500 x 1600 mm, nosilnost 1 t, primerno tudi za manjše traktorje. Informacije dobite po telefonu 21-008. **GARAŽNA VRATA** (macesen, širina 2,60 m) prodam. Kirar, Smihel 51, Novo mesto.

KUPIM

V SEVNICI kupim stanovanjsko hišo ali trosobno stanovanje. Ponudbe pod šifro: "GOTOVINA" ali telefon (068) 81-382. **KUPIM traktor**. Ponudbe z opisom in ceno je poslati na naslov: Milan Voglar, Brezovska gora 17, Leskovec pri Krškem. **HRASTOVE SODE**, nove ali rabljene, kupim. Jože Florjančič, Cankarjeva 10, 64240 Radovljica. **KUPIM 1 m3 smrekovih plohov (5 cm)**, starih vsaj dve leti. Antonija Oberč, Vinji vrh 31, Šmarješke Toplice. **KUPUJEMO stare in rabljene knjige** ter stare razglednice do leta 1940. TRUBARJEV ANTIKARIAT, Mestni trg 25, Ljubljana, telefon (061) 211-766.

POSEST

PRODAM zgrajeno hišo (pokrito) z vrtom (1500 m2) v Gradcu. Interesenti se lahko ogledajo na naslov: Franc Avsec, Gornje Laze 2, Semič. **VINOGRAD** z grozdom v Gabrju - Gabrska gora - prodam. Naslov v upravi lista (4010/83). **UGODNO PRODAM dve parceli**: ena na Bučki (Sela) v izmeri 817 m2, primerna za vikend, in travnik v Dobruški vasi v izmeri 3010 m2. Dostop možen z vsimi vozili. Naslov v upravi lista (4011/83). **PRODAMO nedokončano stanovanjsko hišo z 2000 m2 zemlje**. Pojasnila iz prijaznosti: Pucelj, Dolnji kot 11, Dvor. **PRODAM stanovanjsko hišo (9 x 8)**, zgrajeno do prve faze, z vsem gradbenim materialom in 700 m2 vrta poleg ceste in samopostrežbe v Trebnjem. Cena po dogovoru. Šalja, Stari trg 6, Trebnje. **PRODAM majhno posestvo (hiša podrtja)** v vasi Ravne pri Zdolah. Posestvo obsega pribl. 5 ha raznih kultur. Od avtobusne postaje oddaljeno 500 m, do postaje asfalt. Prodaj po ugodni ceni. Slavko Stopar, Ravne 41 pri Zdolah, 68272 Zdole.

RAZNO

NUJNO IŠČEMO samsko in nezaposleno ženo ali dekle, ki bi bila pripravljena pomagati pri oskrbi invalida na vozičku. Ponujamo dobro plačilo za dobroto. Ponudbe na naslov: Ivan Kolenc, Mirna 114, 68233 Mirna, ali telefon (061) 341-461 (dopoldne). **SPREJMEM** dekle, ki bi rada nadaljevala šolo, tečaj ali se zaposlila. Ji pomagam. Kaplan, Galjevica 14, Ljubljana.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

STALNO ZAPOSLEM mlado dekle za varstvo dvoh otrok in pomoč v gospodinjstvu. Janez Pleško, Rožna dolina c. IV. št. 36, Ljubljana, telefon (061) 263-052.

STANOVANJA

GARSONJERO ali enosobno stanovanje išče mlad zakonski par. Naslov v upravi lista (4009/83). **MLADA DRUŽINA** nujno išče stanovanje v Novem mestu ali okolici. D. Vovk, Valantičev 17, Novo mesto, tel. (068) 23-174. **SOBO** z možnostjo kuhanja in pranja v Novem mestu išče dekle. Naslov v upravi lista (4005/83).

Kmetijski stroji

KOSILNICO COLIBRI, odlično ohranjeno, prodam. Radi, Florjanska 85, Sevnica, telefon 72-855 (dopoldne), 82-008 (zvečer). **PRODAM traktor „SAME DELFINO“** v dobrem stanju. Janez Luzar, Dol. Stara vas 10, Sentiernje, telefon (068) 32-091. **PRODAM traktor „FERGUSON 335“**, prevoženih je 730 delovnih ur. Marko Avbar, Gor. Globodol 43, Mirna peč. **KOMBANJ** za obriranje koruze prodam. Kosec, Stara Bučka 17, Škocjan.

Motorna vozila

125 P prodam. Tel. 23-040 po 15. uri. **DIANO 6**, letnik 1977, odlično hranjeno, prodam najboljšemu ponudniku. Vovko, Smihel 30, popoldne po 17. uri. **PRODAM ZASTAVO 101**, letnik 1980. Tel. 24-543.

PRODAM 126 P, letnik 1979, registriran za eno leto. Tel. 44-022 dopoldne. **PRODAM SKODO 120 L**, letnik 1979. Kosec, Pod Trško goro 74, Novo mesto. **PRODAM ZASTAVO 750 luxe**, letnik 1976. Milan Cekuta, Dol. Prekopa 47, Kostanjevica. **DIANO 6 LC**, letnik 1978, prodam. Tel. 24-022. Uroš Kaplan, Cesta herojev 62, Novo mesto, 4. nadstropje („Plava laguna“). **PRODAM R 4**, letnik 1976. Alojz Simc, Vinja vas 32, Novo mesto. **UGODNO PRODAM LADO 1200**, letnik 1972, registrirano do 12. 9. 1984. Jože Oštrj, Crnc 60, Brežice, tel. (068) 62-127. **PRODAM LADO SL**, lepo ohranjeno. Tel. 81-590. **PRODAM R 4**, letnik 1977. Vulkanizerstvo Sentiernje. **PRODAM DIANO**, letnik december 1976, obnovljeno, registrirano do septembra 1984. Ulaga, Gubčeva 8, Brežice, tel. (068) 71-244 do 15. ure. **PRODAM tovorni avto Mercedes 1418**, letnik 1965. Cena po dogovoru. Tel. (068) 81-356. **PRODAM VW 1200**, letnik 1974. Ogle v popoldanskem času. Fajdiga, Mestne njive 9, Novo mesto. **PRODAM R 4 TLS**, zelo dobro ohranjen, prvič registriran 1. 3. 1979, prevoženih 58.000 km. Tone Kralj, Mestne njive 9, Novo mesto. **PRODAM 126 P**, letnik 1981. Tel. 24-221. **PO ZELO UGODNI CENI PRODAM SKODO 100**, letnik 1973 in ZASTAVO 750 z novim motorjem, letnik 1972. Jože Bakšič, Kladije 20, 68283 Blanca. **PRODAM ZASTAVO 101**, letnik 1976, po ugodni ceni (6,5 M). Drago Tomšič, Raka 37, Raka. **PRODAM VW 1300/72** in Fiat 750, slednjega zamenjam tudi za moped. Tel. 56-645. **BMW R 50/5** prodam. Marjan Pappež, Hrastovica 6, Mokronog. **126 P**, letnik 1979, prodam. Tel. 20-233 (popoldne). **FIAT 126 P** prodam. Banovec, Trdinova 24, Novo mesto.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozd Časopis Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krsko, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje. **IZDAJATELJSKI SVET** je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar. **UREDNIŠKI ODBOR**: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Risa Bačar, Andrej Bartelj, Mariar Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragas, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppiej, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Jože Matkovič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztek Gačnik in Marko Klinc. **IZHAJA** vsak četrtek - Posamezna številka 15 din. Letna naročnina 600 din - Za delovne in družbene organizacije 1.200 din - Za inozemstvo 20 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenska banka Novo mesto). **OGLESI**: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 250 din, za razpise, licitacije ipd. 350 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 380 din, 1 cm na prvi strani 500 din. Vsak mali oglas do 10 besed 115 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. **TEKOČI RAČUN** pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-603-30624 - Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33, telefon (068) 23-606 - Naslov skupnih služb DITC: Garmova 3, p. p. 33, tel. 22-365 in 22-551 - Naslov ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka: Jenkova 1, p. p. 33, telefon (068) 24-006 - Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelomi: DITC, tozd Gratiška, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

PRODAM
PRODAM ročni brusilni stroj, zelo poceni, skoraj nov, in dva kasona s cerado, komplet za DEUTZA. Cena minimalna. Telefon 85-155. **PRODAM 6 let staro kobilu**. Miko Moravec, Vinica 34 pri Črnomlju.

ČESTITKE

Dragemu možu IVANU SLAUNU vse najboljše za njegov rojstni dan. Obilo sreče, zdravlja in da bi bil vedno tako dober mož, kot do sedaj, to mu iz srca želi žena Ani. Čestitki se pridružujejo tudi brat z družino in ostali.

OBVESTILA

OBVEŠČAM, da sem na Mirni 26 odprta kozmetični salon. Delovni čas od 11. do 20. ure, ponedeljek zaprt, sobota od 8. do 14. ure. Stranke sprejemam tudi brez prednaročila. Se priporočam! **KOZMETIČNI SALON** Jana KOS, 68233 Mirna 26.

ČISTIM TALNE OBLOGE. Naročilo na telefon 068 24-012.

ZAHVALA

Dr. LUČEVU, dr. DEBELJUHU in vsemu medicinskemu osebju nevrološkega oddelka bolnišnice v Novem mestu se najiskrenejše zahvaljujem za njihovo skrb v času mojega zdravljenja. LUBŠINA.

NE POZABITE!
vaš oglas bere
100.000
bralcev

ZAHVALA

Mnogo prežgodaj nas je v 51. letu tragično zapustil naš dragi mož in oče
JOŽE FABJAN
Selo 1, Otočec
Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje in ga spremlili nanjegovizadnji poti. Najlepše se zahvaljujemo kolektivoma SGP Pionir Novo mesto in Novotetni Novo mesto za podarjene vence, Gričarjev in Novakovim za vso pomoč v najtežjih trenutkih in župniku za opravljeni obred, godbi in pevcem. Vsem skupaj najlepša hvala za vse.
ZALUJOČI: žena Nežka, hčerka Polonca, sin Jožko ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Mnogo prežgodaj nas je v 51. letu tragično zapustil naš dragi mož in oče

JOŽE FABJAN
Selo 1, Otočec

ZAHVALA

V 60. letu starosti je dotrpel in nas za vedno zapustil naš dragi oče, tata, dedek, brat in stric

FRANC JERMAN
upokojenec iz Črnomlja
borec NOB

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali in nas tolažili, nam izrekli ustveno in pismeno sožalje, darovali vence in cvetje in sočustvovali z nami. Zahvalo izrekamo zdravnikom in strežnemu osebju Kliničnega centra in Onkološkega inštituta Ljubljana, Pljučnega oddelka Novo mesto in osebju Zdravstvenega doma Črnomelj, za lajšanje bolečin. Zahvaljujemo se DO: GOK, BELT, BETI iz Metlike in Črnomlja, dijakom in razredniku 3. letnika Družboslovno-jezikovne smeri in ZZB Črnomelj, govornikom za ganljive besede, godbi na pihala, nosačem krste in cvetja, ter duhovniku za opravljeni obred. Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga številno spremlili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Elizabeta, hčerka Marija, sin Drago in hčerka Nada z družinama, ter sestre z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

SLAVKA MUŽARJA

iz Gradca 22 a

se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in pokojnemu darovali cvetje ter vence. Zahvala velja sindikatu Beti Metlika, GD Gradac, mestni godbi iz Črnoljva ter župniku za opravljeni obred.

ŽALUJOČI: žena, sin, hčerka z družino

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je za vedno zapustila naša ljuba mama

ANA CIMERMANČIČ

iz Vinje vasi 11

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali in nas tolažili, nam izrekli sožalje, pokojni darovali vence in cvetje. Posebej se zahvaljujemo kolektivu IMV, tovarne prikolic, in župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

ŽALUJOČI: sin Lojze z družino in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga sestra in teta

MARIJA BERUS

iz Zdinje vasi 15

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ji darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in pokojno spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi DO Kovinar za darovani venec in spremstvo. Hvala župniku za opravljeni obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

VSJ NJENI

ZAHVALA

V 87. letu nas je zapustil naš dobri oče

JOŽE KASTELIC

iz Vinje vasi 28 pri Podgradu

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, nam pomagali v najtežjih trenutkih, pokojnemu darovali cvetje in vence ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi župniku za opravljeni obred.

ŽALUJOČI: vsi njegovi

Vinja vas, Amerika, Kanada

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in svaka

FRANCA OŽBOLTA

iz Novih Lazov pri Kočevski Reki

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, ga spremili na njegovi zadnji poti in mu darovali vence in cvetje. Še posebej smo hvaležni posestvu „Snežnik“ in miličnikom iz Kočevske Reke za veliko pomoč ter govornikom Cirilu Cimpriču in Jožetu Pojetu za poslovljne besede.

ŽALUJOČI: žena Tončka in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob tragični in nenadomestljivi izgubi našega ljubega sinčka, bratca, vnučka in nečaka

MATEJA LOVŠINA

iz Žlebiča pri Ribnici

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so nam pomagali v težkih trenutkih. Posebej se zahvaljujemo fantom in dekletom, kaplanu, pevcem, kolektivu Inles Ribnica in Metalki Ljubljana. Hvala vsem, ki ste našega Matejčka v tako velikem številu spremili do preranega groba in mu podarili toliko vencev in cvetja.

ŽALUJOČI: mamica, ati, bratec, stari ata, stara mama ter vse drugo sorodstvo

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega sina, brata, svaka, strica

VLADIMIRJA ŠERBCA

Dol. Leskovec 9

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste ga s cvetjem in žalostjo spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo hotelu „Turist“ Ljubljana za darovano cvetje, govorniku Jožetu Jarhu za poslovljne besede, župniku za opravljeni obred in vsem, ki ste sočustvovali z nami. Vsem iskrena zahvala!

ŽALUJOČI: mama, brat, sestra, svak, Janko ter vsi njegovi

*V avtu si se rodil;
v avtu si stanoval,
v avtu si tudi za vedno zaspal.*

ZAHVALA

Ob tragični izgubi ljubega moža, očeta, sina, brata in zeta

MARIJANA DOLARJA

iz Kočevja

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč in podarjeno cvetje. Posebej se zahvaljujemo za pomoč družini Nagu, kolektivu Avto Kočevje, ZŠAM in godbi. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste pokojnega Marijana spremili na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI: žena Bojana, otroka Suzana in Tadej, mamica in očka, brat Jože, ata in mama Pergerjeva in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, brata in strica

JOŽETA SLAKA

iz Volčičeve 21

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom za podarjene vence in cvetje, izraženo sožalje ter spremstvo pokojnika na zadnji poti. Zahvaljujemo se delavcem ZTP TOZD Sekcija za promet Novo mesto, Tovarni zdravil Krka, Tovarni Labod in OS Metlika. Posebna zahvala za poslovljne besede ZZB Drska, pevcem GD Šmilhel ter duhovniku za opravljeni obred. Še enkrat najlepša hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje!

Žalujoci: vsi njegovi

Novo mesto, dne 6. septembra 1983

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

JOŽETA SKUŠKA

Koštalova 38, Novo mesto

se najtopleje zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, še posebej pa sosedom in stanovalcem Koštalove ulice, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala zdravnikom in strežnemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice Novo mesto, dr. Vodniku in partonazni sestri za nesebično pomoč. Zahvaljujemo se tudi delovnim organizacijam MERCATOR-TOZD Standard Novo mesto, Tovarni zdravil KRKA, LJUBLJANSKI BANKI-TDB Novo mesto ter sodelavcem za vence in cvetje. Hvala govornikom za poslovljne besede, Društvu upokojencev za spremstvo ter proštu za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Ivanka, sinova Jože in Marjan z družino, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 53. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustila naša mama in žena

ANGELA ŠVARC

iz Mokronoga

zahvaljujemo se vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam podarili vence, cvetje in nam ustno ali pisмено izrazili sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni sodelavcem in kolektivom ISKRA Mokronog, upokojencem iz Mokronoga, hotelu Triglav Ljubljana, kuhinji ZB Banjole in ZB Ljubljana-Banjole, pevcem in govorniku. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mož PEPI in sin LJUBI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata in strica

JOŽETA STARIHE

iz Osojnika pri Semiču

se prisrčno zahvaljujemo sosedom, znancem, GD Štrekljevec, ZB Štrekljevec, invalidskemu društvu iz Semiča, kirurškemu oddelku splošne bolnice Novo mesto, osebju zdravstvenega doma Semič, KZ Metlika, Ljubljanskih mlekar, Iskra Semič, govornikom za poslovljne besede, pevcem iz Metlike ter kaplanu za opravljeni obred. Iskrena hvala vsem, ki so nam pomagali in sočustvovali z nami v teh težkih trenutkih.

Žalujoci: vsi njegovi
Osojnik pri Semiču, 29. 8. 1983

PETER MADRONIČ

Za prisposodbo navezani so na domači kraj največkrat omenjamo lastovko, ki se zvesto, leto za letom, vrača pod isto streho. Vprašanje pa je, če bi se te ptice še tako zvesto vračale v rodne kraje, če bi bilo tam iz leta v leto manj hrane, če bi bilo življenje vse težje. Gotovo bi si poiskale drugo domovino. Kaj pa hrepenenje, bi ostalo, bi jih neustavljivo domotožje žgalo v prsih? Za ptice ne vemo, z ljudmi, vsaj s tistimi, ki niso po naravi vagabundi, večni popotniki, ki jih nemir žene po širnem svetu, pa je tako, da jih neustavljiva sila vleče v rodni kraj.

In nekaj takih lastovk iz Poljanske doline, iz čudovi-

tih krajev ob Kolpi, je dobila možnost, da so se pred časom vrnile domov, kjer so dobili delo, zaposlitev. Za te kraje je obrat Uniorja iz Zreč trdna sedanost in svetla prihodnost. Preteklost pa je v teh krajih pustila hude rane in neizbrisne brazgotine: prazne hiše, celo vasi, zapuščeno zemljo, s kopinjem zaraščene pašnike. Če bi se izseljevanje iz teh krajev nadaljevalo s tako intenzivnostjo, kot v zadnjih sto letih, v začetku tretjega tisočletja v krajevni skupnosti Stari trg ob Kolpi ne bi bilo več niti enega prebivalca. Sedaj je že gotovo, da ti kraji ne bodo doživeli te žalostne usode.

Od 40 zaposlenih, kolikor jih je sedaj v Uniorjevem obratu, je velika večina takih, ki so se vrnili iz drugih krajev, kamor so pred leti odšli s trebuhom za kruhom. Med njimi je tudi Peter Madronič, vodja obrata, doma iz Prelesja, tik ob omamno lepi Kolpi Peter, ki je svoja otroška leta preživel doma, je šel prvič za dalj časa od doma, ko je šel v srednjo elektrotehnično šolo, vendar se je po končani šoli zaposlil v domačih krajih, v Kometovem obratu v Starem trgu. „Tu pa nekako, mlad fant, nisem videl prave perspektive, še posebej potem, ko sem ob delu končal višjo tekstilno šolo v Zagrebu. Po štirih letih dela v Kometu sem odšel v Kranj, kjer sem dobil dobro službo v tekstilni tovarni Zvezda, kjer sem bil najprej tehnični svetovalec, nato pa vodja prodaje,“ je pripovedoval Peter, ki je v Kranju ob delu začel študirati še na tamkajšnji visoki šoli za organizacijo dela, kjer je sedaj absolvent. Čeprav si je v Kranju lepo uredil življenje, si kupil stanovanje in nato še parcelo, kjer je nameraval začeti graditi hišo, hrepenenje po domu ni nikoli prešlo. Tudi poročil se je z domačinko iz Starega trga. Ni bilo sobote in nedelje, da ne bi prišel domov, kjer sem seveda preživljal tudi vse dopuste, praznike in druge proste dni.“

Tako Petra Madroniča ni bilo težko pregovoriti, ko so iskali primerne človeka za vodjo novega Uniorjevega obrata v Starem trgu, kjer bo do konca leta delalo okoli 50 ljudi, prihodnje leto pa že 80. Delo je tu dobila tudi njegova žena. Brž ko bodo urejene vse zadeve glede nove lokacije v Starem trgu, kjer bo prostora za 21 novih hiš, bosta Madroničeva začela graditi.

Človek je lastovka, neustavljivo je njegovo hrepenenje.

A. BARTELI

Svatba za več tisoč ljudi

Prihodnjo soboto čaka Novomeščane prvo dolensko svatovanje — Poroka na Glavnem trgu — Prava ohcet v dvorani, „nadomestna“ pa pred njo

NOVO MESTO — Če nekateri mislijo, da je letošnje prvo dolensko svatovanje, ki ga organizira Dolenska turistična zveza in katerega pokrovitelj je Dolenski list, le kopija ljubljanske kmečke ohcete, potem so se krepko ušeli. Prireditelj, ki bo prihodnjo soboto, bo vseskozi temeljila na dolenski pristnosti, izvirosti in domačnosti, prikazala bo nekaj danes že povsem pozabljenih poročnih običajev, poleg tega pa bo predstavljala tudi kulinarčni dogodek, saj bodo na mizah v športni dvorani razstavljene jedi, brez katerih si v starih časih svatbe ni bilo moč zamisliti.

O petkovih predporočnih obredih v Semiču, Metliki, Mokronogu in Novem mestu, od koder prihajajo štirje pari, smo že pisali, glavna prireditelj pa bo seveda v soboto, 24. septembra, popoldne v Novem mestu. Pričelo se bo ob 15. uri s sprevedom harmonikarjev in osmih vozov s pari, pričami in folklornimi skupinami izpred osnovne šole na Grmu. Uro zatem bo na novo-meškem rotovzu opravljen poročni obred, v tem času pa bodo radovedneže zabavale folklorne skupine, harmonikarji in Toni Gašperič, ki bo vodil in povezoval program. Na trgu bodo tačas postavljene stojnice z domačo hrano in pijačo. Po opravljeni poroki bo novoporočnim parom prvi čestital predsednik skupščine občine Novo mesto Uroš Dular, ki bo tudi pozdravil vse obiskovalce prireditve. Sledil bo prastar način obdarovanja ženinov in nevest, nakar bo spreved krenil do športne dvorane, kjer bodo parom in svatom zaželeli dobrodoščilo s kruhom in soljo, nato bodo predstavniki dolenskih delovnih organizacij parom izročili poročna darila. Za krajšim programom na ploščadi bodo svatje, pari in folklorne skupine, z njimi pa tudi tistih 400 sreč-

nežev, ki jim bo uspelo kupiti vstopnice, odšli v dvorano, kjer bo ob pomoči ansambla „Fante iz vseh vetrov“, folklornih skupin, Tonija Gašperiča, številnih družabnih iger in licitacij zagotovito veselo vzdušje. Za vse ostalo bo poskrbljeno pred dvorano, kjer bo za „reprizo“ dogodkov v dvorani poskrbel Jerkov

ansambel, poleg njega pa številne stojnice z jedajo in pijačo. Naj ob tem še omenimo, da bodo v dvorani stregli delavci Krkinega tozda Zdravilišča, veseljačenje pred dvorano pa ima na skrbi hotel Metropol. Naj ne pozabimo za konec opozoriti vse, ki jih zanima razstava drevoja in cvetja. Otvoritev te prireditve bo prav tako v soboto ob 9. uri pred Novolesovim salonom pohištva v Novem mestu. Razstava bo odprta ves teden, poleg tega bodo številni razstavljalci na stojnicah okoli športne dvorane razstavljali svoje izdelke, med njimi tudi kmečko orodje in pripomočke.

B. B.

Pavliču prvenstvo V Kraljevu odličen tudi Robert Hmeljak

Sele na zadnji letošnji dirki hitrostnih motociklistov za državno prvenstvo, ki je bila v nedeljo na dirkališču Beranovac v Kraljevu, so padle odločitve o letošnjih državnih prvakah v vseh kategorijah. Dirka v razredu do 125 ccm, v katerem nastopata oba Novomeščana, je bila zagotovo najrazburjivejša predstava dneva. Pavlič, z najboljšim časom treninga, Hmeljak in Kranjčan Pintar so startali s prve vrste. Po starterjevem znaku je prvi potegnil Hmeljak in vodil 200 metrov, nakar je vodstvo prevzel Pintar, Pavlič, ki je startal nekoliko slabše, pa se jima je pridružil na koncu ciljne ravnine po 500 metrih. Prednost tridesetih metrov, ki jo je Pintar pridobil v prvih dveh krogih, je Pavlič v tretjem zmanjšal na dolžino motocikla in v začetku četrtega kroga prešel v vodstvo. Na polovici dirke je svojo možnost uvidel od tedaj tretji Hmeljak in pričel napadati Pintarja, ga v 17. krogu prehitel in obdržal drugo mesto vse do cilja.

Zmagoslavje Novomeščanov je bilo popolno, saj si je Pavlič z zmagami na vseh letošnjih dirkah ponovno priboril naslov državnega prvaka, Hmeljak pa se je v prvenstvu povzpел z lanskega sedmega na tretje mesto. Letošnji rezultati in končne uvrstitve novomeških dirkačev so najboljša uvrstitve Avto moto društva Novo mesto in največji uspeh dolenskega moto športa doslej. M. K.

DOB ODPIRA VRATA ZA OBISKOVALCE

DOB PRI MIRNI — Ob prazniku službe za izvrševanje kazenskih ukrepov bo tudi kazensko-popravni dom Dob pri Mimi pripravil nekaj prireditev. 22. septembra bodo v Trebnju v stari osnovni šoli odprli razstavo o življenju in delu obsojencev na Dobu. Razstava bo prikazala, kako poteka vsakdanje življenje, proizvodnja, poudarek pa bo na preživljanju prostega časa. Naslednji dan bo srečanje delavcev KPD Dob na Lansprežu, kjer bodo delavcem jubilanom podelili nagrade. Na dan službe za izvrševanje kazenskih ukrepov, ki ga ti delavci praznujejo 27. septembra, bo za obiskovalce odprla vrata tudi dom na Dobu. Vsi, ki jih zanima, kako živijo obsojenci, si bodo lahko dom ogledovali od 10. do 13. ure.

Namesto konj v hlevu opeka

Zaščiteni hlev gradu Ortnek bo vzdrževal zasebnik, ki si je v njem uredil cementinarsko delavnico

RIBNICA — Hlev nekdanje graščine Ortnek, ki je pri ortneški avtobusni postaji, je pod spomeniškim varstvom in spreminjanje njegove zunanosti ni dovoljeno. Za ohranjanje kulturnih spomenikov pa vedno zmanjkuje denarja. To velja tudi za ortneški spodnji grad in njegov hlev.

Za vzdrževanje hleva se je pred kratkim le našla zadovoljiva rešitev. Kmetijska zemljiška skupnost ga je za dobo 15 let dala v najem Pavlu Trevenu iz Logatca, ki si je njegovo notranjost preuredil v delavnico za betonske zidake, tlakovec, betonske ograje in teracerske izdelke. Obrtnik Treven, ki je delavnico odprl 7. septembra, je povedal, da je doslej vložil v obnovo in ureditev hleva — delavnice blizu 2,5 milijona din, pri čemer niso vračunani stroji. V najemni pogodbi pa je zapisano, da se vlaganje najemnika v stavbo obračunava z najemnino.

S takim sporazumom sta rešena dva pereča problema hkrati: obrtnik

je dobil prostore za delavnico, spomeniško zavarovani hlev pa je dobil vzdrževalca in tako bo ohranjena naša kulturna dediščina. V bivšem grajskem hlevu sicer ne bo več živine ali konj, saj je notranjost hleva precej predrugačena, bo pa zato ohranjen vsaj zunanji videz tega kulturnozgodovinskega spomenika. J. P.

SPET VRTNARSKA RAZSTAVA

LJUBLJANA — Danes bodo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprli tradicionalno razstavo „Vrtnarstvo — narava — zdravje“. Odprta bo do vključno 18. septembra.

Aleš, ki dela Ribničane

Najmlajši izdelovalec in prodajalec na semnju

Na nedavnem „Ribniškem semnju“ je imel svoj „štant“ tudi eden najmlajših, če ne celo najmlajši izdelovalec predmetov domače obrti, 15-letni Aleš Kromar. Prodajal je predvsem „Ribničane“, se pravi iz lesa izrezljane kipe ribniških krošnjarjev. Razen tega je imel še po enega lončarja (Dolenja vas je središče lončarje) in dimnikarja. „Rezbariti sem se učil lani med šolskimi počitnicami pri Stanetu Klunu, rezbarju iz Ribnice. Med letošnjimi šolskimi počitnicami pa sem izdelal okoli 70 „Ribničanov“ in še nekaj drugih likov. Obleke za Ribničane in druge pa mi je sešila mama.“

Mladi Aleš pa pravi, da ne bo poklicno rezbaril. Zdaj obiskuje

strojno šolo pri centru poklicnih šol v Kočevju. Pravi, da bo rezbaril še naprej le ob prostem času.

Na vprašanje, če je za to dejavnost treba plačati kaj davka, je povedal, da domača obrt ni obdavčena. Kljub temu je treba tudi to delo prijaviti pri občinski skupščini, ki ti izda ustrezno potrdilo, da izdeluješ te in te predmete ter da jih lahko tudi prodajaš. Tako je Aleš plačal tisti dan le za 2 kvadratna metra „štanta“ 1.200 din takse.

Njegovi izdelki so bili naprodaj po takih cenah: Ribničan 1.600 din, lončar 1.400 din in dimnikar 1.000 din.

J. P.

SPOSOJENO TRNJE

— V gospodarstvu se vse manj govori o čarobni paličici. Kaj hočemo, pomanjkanje drv! (Iz Politike ekspres)

alpina
TOZD PRODAJA ŽIRI

VAS VABI NA UGODEN NAKUP MOŠKE, ŽEN-SKE in OTROŠKE OBUTVE NA MIRNO DNE, 21. — 22. 9. 83 od 8. — 18. ure. IZBIRA BO DOBRA — CENE UGODNE. VABLJENI! 585/37—83

OBLJUBLJAM IN ŠE PRISEGAM

Podpisani T. G., rojen tega in tega tu in tam, stanujoč v družbenem stanovanju v ulici Delovnih brigad 2, obljubljam in prisegam pred občljem izobraževalne skupnosti, da bom kot učitelj slovenskega jezika dosledno izvajal stabilizacijski program, ki ga postavlja predme ta, zame skoraj svetovna ustanova.

Tako od 1. oktobra dalje ne bom več pisal na tablo zloženih stavkov, ampak samo proste. Kolega matematik mi je izračunal, da bom prihranil na ta način samo v šolskem letu 1983/84 pet dekagramov krede. Gobo za brisanje table

bom zaklenil v kateder, leseno ploščo bom odslej dalje čistil z rokavom lastne srajce, puloverja ali suknjiča, če mi bo osebni dohodek dovolil kupiti le-to.

Še več: brezplačno bom vodil najmanj tri krožke: recitatorskega, dramskega in literarnega, ne glede na to, da ste mi blagovolili povišati učno obveznost. Mnoštvo poročil, ki jih zahtevate od mene, ne bom več pisal na format A4, ampak na A5. Prisegam, da sem pripravljen delati več in bolje, četudi ne boste izpolnili obljube o povišanju mojega osebnega dohodka, a kaj hočemo, saj vemo, da denar

kviri človeka. Prav zato je najbrž naš prosvetarski kader (živelj) tako nepokvarjen.

To svoje pisanje bi izkoristil tudi zato, da bi vam toplo stisnil roko, ker ste začeli akcijo varčevanja prav pri prosveti. Le ta naj postane vzgled vsem sisom, delovnim organizacijam, službam skupnega pomena itd. Prav imate, priviti je treba tam, kjer je bilo že dovolj privito, kajti le tako bomo lahko rekli: „Posnemajte jih!“ Se že veselim videti svojega sekretarja, kako brezplačno vodi pevski zbor, ali pa direktorja Glaviča, ki trenira — brezplačno, seve, moško rokometno ekipo. To nam

bodo cveteli kostanji, če bo vsakdo v naši pisani družbi razmišljal tako, kot pod vplivom ukrepov izobraževalne skupnosti razmišljam jaz, para učiteljska! Pa me je le malce strah, da nas niste izbrali samo za primer, da se ne bo godilo kot s popom, ki je rekel: „Ne glejte me, kaj delam, ampak delajte, kar vam govorim!“ Da znajo popje lepo pridigati, pa si nisem izmislil jaz.

Bodite lepo pozdravljeni in ostanite čili, da ne bi prehitro ostali brez stabilizacijsko izgovorjajočih ljudi.

TONI GAŠPERIČ

Stanislava Lončarevič: „Včasih me je strah samot.“

Bo štedilnike prekrila pajčevina?

Planinski dom pri Gospodični vse bolj osamljen

GOSPODIČNA — Če gostinci po mestih tarnajo, da jim je bencinska kriza odzrla prenekateri dinar, kaj naj potem reče Stanislava Lončarevič, ki ima v najemu planinski dom pri Gospodični? Dom je letošnjega 1. januarja od Novoteksa prevzela novomeška Tovarna zdravil Krka.

„Včasih me je kar malo strah samote,“ pravi Lončarevičeva. Nič čudnega, saj je gost prava redkost, še planincev, ki so včasih primaknili kakšen dinar, letos ni od nikoder. „Naši gostje so največkrat gozdarji, toda to pač ne more biti dovolj za uspešno poslovanje. Če bo šlo tako naprej, bo štedilnike za kmalu prekrila pajčevina,“ razočarano razmišlja lastnica, ki velikokrat zaman peče kruh, pripravlja štruklje, peče potice, saj gostov — ni.

Lončarevičeva je upravičeno nezadovoljna. Pravi tudi, da ne pomni, kdaj je nazadnje kdo pravečel v domu, ob vsem pa dajatev neusmiljeno pobirajo denar. Pa četudi morajo planincem, ki pridejo v dom, priznati posebne popuste, jim davčne obveze niso prav nič zmanjšane.

Na novem lastniku doma, novomeški Krki, je, da skuša domu pri Gospodični vrniti nekdanje mesto in predvsem obisk. Ob dejstvu, da pozimi ceste velikokrat niso spluzene, da tudi vlečnica ne dela, ko bi morala, bo to težko, toda veliko se bo naredilo že z izleti iz zdravilišč. Ne nazadnje pa velja vsem nam še dobronameren napotek, da se da namreč do Gospodične priti tudi peš. Kako hudo smo podlegli skušnjavam motorizacije, najbolje kaže podatek, da je imela Gospodična veliko več obiskov v časih, ko so bili avtomobili prava redkost.

B. B.

PLENA NI BILO, BRAKADA USPELA — Hud naliv preteklo nedeljo ni preprečil tradicionalne brakade, ki jo je pripravila dobroimna lovska družina. Zato pa je bil plen kaj klavm, saj je na brakadi pod streli padla ena sama lisička. Kljub temu so bili lovci, ki so prišli iz Novega mesta, Mirne, Ljubljane in drugih krajev — vseh skupaj je bilo 132 — ob koncu kar zadovoljni. A ne samo zaradi tradicionalnega lovskega koša, ampak tovariškega srečanja, na katerem ni manjkalo tudi značilne lovske hudomušnosti. (Foto: J. Simčič)

NAJMLAJŠI IZDELOVALEC — Petnajstletni Aleš Kromar iz Dolenje vasi s svojimi „Ribničani“, lončarjem in dimnikarjem, ki jih je izrezljal on, obleči pa mu jih je pomagala mama. (Foto: Princ)